

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ**

К-По2 бр. 1/2020

Дана: 18.03.2022. године

Београд

Ул. Устаничка бр. 29

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Мирјане Илић, председника већа и судија Дејана Терзића и Синише Петровића, чланова већа, са записничарем Јасминком Јовановић, у кривичном поступку против **оптуженог Османа Османовића** због кривичног дела **ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ у стицају са кривичним делом ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 став 1 КЗ СРЈ, у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ**, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије КТО бр.1/20 од 21.02.2020.године, измењеној дана 05.11.2021. године, након одржаног главног и јавног претреса дана 24.02.2022. године, једногласно је донео, а дана 18.03.2022. године, у присуству заменика тужиоца за ратне злочине Душана Кнежевића, **оптуженог Османа Османовића** и браниоца **оптуженог, адвоката Ђорђа Дозета**, јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени ОСМАН ОСМАНОВИЋ, [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] налази се у притвору по решењу Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине Кпп-По2 бр. 1/19 од 25.11.2019. године, који му се рачуна од 24.11.2019. године када је лишен слободе и даље,

КРИВ ЈЕ

Што је:

Током маја-јуна месеца 1992. године у насељу Горњи Рахић и у импровизованом логору на локалитету „Окрајци“ - Горњи Рахић – општина Брчко, тадашња Република Босна и Херцеговина у саставу бивше СФРЈ у својству инспектора

МУП БиХ, Центра служби безбедности Тузла, Станица јавне безбедности Брчко – Горњи Рахић за време оружаног сукоба који се тада водио на територији БиХ, у периоду од 01.03.1992. године до 14.12.1995. године, а на територији општине Брчко од 30.04.1992. године између хрватско-муслиманске стране у сукобу коју су сачињавали припадници Службе јавне безбедности ПС Брчко – Горњи Рахић, припадници Државне безбедности – Центра државне безбедности Тузла и хрватских оружаних формација тзв. „ХОС-а“, а од 17.05.1992. године и припадници 108. ХВО бригаде с једне стране и Војске Републике Српске с друге стране, оптужени Осман Османовић заједно са припадницима хрватско-муслиманске стране у сукобу кршењем правила међународног права из члана 3 став 1 тачка а) и ц) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године ратификована одлуком Народне скупштине ФНРЈ 1950. године и члана 4 став 1 и 2 тачка а), е) и х) Допунског протокола – (Протокол II) уз наведену Женевску конвенцију, у вези оружаног сукоба који се водио између зараћених страна, а који није имао карактер међународног сукоба, нечовечно поступао, примењивао мере застрашивања, мучио, наносио велике патње и повреде телесног интегритета и здравља припаднику оружаних снага друге стране у сукобу Војске Републике Српске оштећеном [REDACTED] који је претходно лишен слободе и цивилима српске националности [REDACTED] и [REDACTED] који нису прпадали ниједној оружаној формацији, нити су узели учешће у непријатељствима у оружаном сукобу зараћених страна,

на тај начин што је:

Дана 13.05.1992. године у насељу Горњи Рахић нечовечно поступао према цивилном лицу српске националности оштећеном [REDACTED] који је лишен слободе на контролном пункту на улазу у насеље Горњи Рахић и у вечерњим сатима приведен на испитивање, тако што је оптужени Осман Османовић заједно са инспекторима СЈБ – Брчко – Станица јавне безбедности Горњи Рахић - Галибом Хацићем, Мидом и другим неидентификованим лицима, преузимајући радње извршења, а истовремено се саглашавајући свако од њих са преузетим радњама другог и прихватајући радње других као своје, свесни заједничког деловања, у циљу да применом мера застрашивања од оштећеног [REDACTED] изнуде податке о командном кадру, наоружању српских снага, кретању српске војске у Брчком, испитивали оштећеног [REDACTED] и мучили га све до јутарњих сати постављајући му питања истовремено сва тројица Галиб Хацић, инспектор Мидо и оптужени Осман Османовић, а незадовољни одговорима оштећеног, телесно су га повређивали тако што су га сви наизменично ударали полицијским палицама, дрвеним палицама, деловима секире, рукама и ногама по читавом телу, а након што се оштећени [REDACTED] током испитивања у више наврата онесвестио поливали су га водом и наставили су да га испитују, да према њему примењују мере застрашивања, и на нарочито понижавајући начин се према њему опходили терајући га да пије урин и наставили да га телесно повређују у чему су најактивнији били оптужени Осман Османовић и Галиб Хацић све до јутарњих сати, када је пребачен у импровизовани

логор на локалитету Окрајци где је неутврђеног дана током јуна месеца 1992. године оптужени Осман Османовић оштећеног [REDACTED] извео из лимене коморе за сушење воћа у којој је био затворен и ударао га ногама и песницама у пределу главе претећи му „Маму ти јебем, тебе ћу убит нећеш изаћи жив“ све до момента када се оштећени од задобијених удараца умокрио, након чега је враћен назад у лимену комору.

Неутврђеног дана током јуна месеца 1992. године на локалитету Окрајци – насеље Горњи Рахић нечовечно поступао према оштећеном [REDACTED] који је као припадник санитетске службе Војске Републике Српске лишен слободе од стране хрватско-муслиманске стране у сукобу, дана 03.06.1992. године на контролном пункту, на подручју општине Брчко, затворен у импровизовани логор на Окрајцима – Горњи Рахић и тиме онеспособљен за борбу, тако што је током испитивања оштећеног [REDACTED] [REDACTED] које је у присуству оптуженог Османа Османовића и [REDACTED] припадника 108. ХВО бригаде, вршено од стране Галиба Хацића припадника Службе јавне безбедности – ПС Брчко – Горњи Рахић и [REDACTED] припадника Службе државне безбедности БиХ, оптужени Осман Османовић је саглашавајући се са радњама наведених лица и прихватајући њихове радње као своје, а ради остварења заједничког циља да применом мера застрашивања изнуде од оштећеног [REDACTED] [REDACTED] податке о положајима српских оружаних формација и врстама наоружања којима располажу, док је оштећени одговарао на постављена питања, оптужени је шетајући по просторији у којој је вршено испитивање оштећеног, пришао оштећеном и обратио му се речима „Маму ти јебем Чето што лажеш“ и снажно га ударио руком у пределу лица вређајући његово људско достојанство, а након тога су остали присутни наставили испитивање оштећеног са упереним пиштољем у његов потиљак, и током испитивања га телесно повређивали ударајући га по рукама дршком од метле, рукама, ногама обувеним у ципеле и чизме по глави и читавом телу.

Неутврђеног дана током јуна месеца 1992. године на локалитету Окрајци – Горњи Рахић где је противзаконито у лименој комори био затворен оштећени [REDACTED] [REDACTED] цивил српске националности, претходно лишен слободе дана 27.05.1992. године на контролном пункту у селу Ратковићи – општина Челић, оптужени Осман Османовић оштећеног [REDACTED] извео из лимене коморе и телесно га повређивао наносећи му бројне ударце рукама и ногама обувеним у ципеле у пределу главе и ногу све док оштећени од задобијених удараца није клонуо због изнемоглости, након чега је враћен у лимену комору.

-чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ.

Па га суд применом наведеног законског прописа и одредби члана 5, 33, 38, 41 и 50 КЗ СРЈ,

О С У Ђ У Ј Е

На казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 24.11.2019. године, када је лишен слободе па надаље.

На основу члана 261, 262 и 264 ЗКП оптужени Осман Османовић **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** да овом суду на име паушала плати износ од 50.000,00 динара у року од 15 (петнаест) дана од дана правоснажности пресуде под претњом извршења, а оптужени се обавезује и на плаћање трошкова кривичног поступка, чија ће висина бити одређена накнадно посебним решењем.

На основу члана 258 став 4 ЗКП оштећени **СЕ УПУЋУЈУ** на парницу ради остварења имовинско-правног захтева.

Образложење

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије КТО 1/20 од 21.2.2020. године, која је потврђена дана 12.3.2020. године, а измењена дана 05.11.2021. године, оптуженом Осману Османовићу је стављено на терет да је током маја и јуна месеца 1992. године у импровизованом логору „Расадник“ на локалитету Окрајци у Горњем Рахићу, општина Брчко, Република Босна и Херцеговина, као припадник безбедносних структура хрватско-муслиманске стране у оружаном сукобу, у својству једног од главних иследника у логору, кршећи правила међународног права за време оружаног сукоба који је на том подручју постојао, а није имао карактер међународног сукоба, између хрватских и муслиманских оружаних формација са једне стране и српских оружаних формација са друге стране, противно члану 3 став 1. тачка 1а) III Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима и IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата (обе од 12.08.1949. године) ратификованих од стране Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије 1950. године („Службени лист ФНРЈ“ број 24/50) и члана 4 ст.1ав и став 2. тачка а) Допунског протокола (Протокол II) уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба („Службени лист СФРЈ, Међународни уговори“ број 16/78), заједно са другим припадницима исте стране у оружаном сукобу, у односу на лица која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике непријатељских оружаних снага који су лишени слободе, према којима се мора поступати у свакој прилици човечно без икакве неповољне дискриминације засноване на њиховој етничкој припадности, нечовечно поступао, примењивао мере застрашивања, противзаконито затварао, мучио, те вршио насиље над њиховим здрављем, физичким и менталним благостањем, на тај начин што је:

1. Дана 06.05.1992. године, након што му је доведено цивилно лице оштећени [REDACTED], претходно лишено слободе у свом путничком возилу на контролном пункту у Горњем Рахићу, отпочео испитивање везано за његова сазнања о

активностима српских снага у ратним догађањима у Брчком, као и његовом наводном учешћу у припремању истих, којом приликом му је од стране другог присутног припадника исте стране у оружаном сукобу којој је припадао и окривљени пређено да ће му бити пресуђено ножем ако се утврди да је крив, након чега га је окривљени Осман Османовић без решења о задржавању, односно притварању, противзаконито затворио, тако што га је закључао и изашао из просторије, да би га сутрадан ујутру, дана 07.05.1992. године припадници исте стране у оружаном сукобу одвели у оближњи лимени објект са бетонском подлогом, без прозора, природне светлости, свежег ваздуха, воде и нужника, који је раније служио за сушење воћа и поврћа (комора), из које је, потом, у више наврата извођен на испитивање, физичко и психичко злостављање, као и на вађење из земље неексплодираних граната, са чим је окривљени Осман Османовић као један од главних иследника у логору био упознат, при чему је у поменутој комору неутврђеног дана, у наведеном временском периоду, окривљени Осман Османовић довео једног НН припадника исте стране у оружаном сукобу, који је оштећеног [REDACTED], у присуству окривљеног ударио ногом обуvenом у ципелу, у пределу колена;

2. Дана 13.05.1992. године, приликом испитивања цивилног лица оштећеног [REDACTED], претходно лишеног слободе у путничком возилу на контролном пункту у Горњем Рахићу, над поменутиим оштећеним, заједно са више припадника исте стране у оружаном сукобу, вршио тортуру, која је трајала током читаве ноћи, све до јутра, тражећи податке о појединим војно-ангажованим лицима у Брчком, о наоружању којим располажу српске оружане формације и положајима које држе, којом приликом је оштећени ударан рукама и ногама, дрвеном палицом и пендреком, по глави и телу, при чему му је ударце задавао и окривљени Осман Османовић, услед чега је оштећени више пута губио свест, након чега су га поливали водом, поново га тукли и принуђивали да пије мокраћу, да би га потом пребацили у поменутој комору, из које је у наредном периоду више пута извођен на испитивање, када је физички и психички злостављан и телесно повређиван, са чим је окривљени као један од главних иследника у логору био упознат, да би га неутврђеног дана током јуна месеца 1992. године окривљени Осман Османовић заједно са још једним припадником исте стране у оружаном сукобу, извео напоље из коморе, где га је окривљени Осман Османовић, псујући му мајку уз претње да ће га убити и да неће жив изаћи, тукао по телу, ударајући га по телу више пута рукама и ногама обуvenим у ципеле, све док се оштећени од задобијених удараца није умокрио, након чега је враћен у комору;

3. Неутврђеног дана током јуна месеца 1992. године, након довођења из поменуте коморе, у којој је био затворен припадник српских оружаних формација оштећени [REDACTED], претходно дана 03.06.1992. године, лишен слободе у путничком возилу на контролном пункту у насељу „4. јули“ према Диздаруши, општина Брчко, током његовог испитивања заједно са више припадника своје стране у оружаном сукобу учествовао у вршењу тортуре над истим, ради изнуђивања његовог исказа о положајима српских оружаних формација и врсте наоружања којима располажу, којом приликом је оштећеном био уперен пиштољ у главу, када је задобио бројне ударце дршком од метле, рукама и ногама обуvenим у ципеле и чизме, по телу, глави и рукама, од чега је био сав крвав, док су му очи биле скоро потпуно затворене, нос разбијен, а више зуба и ребара сломљено, при чему му је окр. Осман Османовић незадовољан његовим одговрима, пришао и уз речи: „Маму ти јебем, чето, што лажеш?“ ударио га руком по лицу, од чега му је глава пала и ударила о сто, након чега

је настављено његово батињање, да би по завршетку испитивања оштећени био одведен у поменути комору, из које је у наредном периоду у више наврата извођен ради чишћења ђубрета, вађења из земље неексплодираних граната и испитивања, током којих је поново тучен, са чим је окривљени као један од главних иследника у логору био упознат;

4. Неутврђеног дана током јуна месеца 1992. године, из поменуте коморе, у којој је било противзаконито затворено цивилно лице, оштећени [REDACTED], претходно, дана 27.05.1992. године, лишено слободе у свом путничком возилу на контролном пункту у селу Ратковићи, општина Челић, заједно са још једним припадником исте стране у оружаном сукобу, извео га из коморе где га је физички злостављао, задајући му бројне ударце рукама и ногама обувеним у ципеле по телу, глави и ногама, све док оштећени од примљених удараца због изнемоглости није клонуо, након чега су га увели у суседну просторију,

чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1 Кривичног закона Савезне Републике Југославије описано под тачкама 1, 2 и 4 диспозитива измењене оптужнице у стицају са кривичним делом ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 Кривичног закона Савезне Републике Југославије, описано под тачком 3 диспозитива измењене оптужнице у саизвршилаштву у вези члана 22 Кривичног закона Савезне Републике Југославије.

Оптужени Осман Османовић, испитан у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине, на припремном рочишту и на главном претресу, изјаснио се да не признаје извршење кривичних дела која су му стављена на терет.

У датом одбрани пред Тужилаштвом за ратне злочине дана 24.11.2019. године, оптужени Осман Османовић, у односу на кривично-правне радње предузете против оштећених [REDACTED] и [REDACTED] изјавио је да није крив за кривична дела која му се стављају на терет. Навео је да је био припадник Полиције БиХ односно МУП-а у периоду од 1984. до 2000. године, када је постављен за директора Управе прихода Брчко Дистрикта и директора трезора у Брчко Дистрикту. У Полицији је био инспектор у периоду од 13 година, потом је био полицијски официр и начелник Одјела за борбу против организованог криминала, а једно време је био и начелник Полицијске управе. Свих 17 година док је радио у полицији, понашао се у складу са професионалним стандардима рада полиције, како пре рата тако и за време ратног стања и после рата. Никада никога није злостављао ни малтретирао у читавом свом полицијском опусу, био је врхунски професионалац. Не сећа се да је ишта лоше учинио том човеку, а то је таква особа да би му свашта нешто учинио. Не зна шта је та особа изнела о њему. Никада није био припадник ХВО (Хрватско вијеће обране).

Изјашњавајући се пред Тужилаштвом за ратне злочине по проширењу истраге, у односу на кривично-правне радње предузете против оштећених Александра Павловића и Рада Симића на записнику од 16.01.2020. године, изјавио је да не жели да изнесе своју одбрану нити да одговара на постављена питања тужиоцу, обзиром да нема шта да изнесе јер није крив.

У датој одбрани на главном претресу, оптужени **Осман Османовић** је навео да су у оптужници једино тачно наведени његови лични подаци, а да све остало што је наведено нема никакве везе са њим. Тврди да није тачно да је био припадник безбедоносних структура, муслиманских оружаних формација, већ је био припадник Министарства унутрашњих послова Босне и Херцеговине, Центра служби безбедности Тузла, Станица јавне безбедности Брчко, а да је у тренутку почетка рата у Брчком био инспектор за привредни криминалитет у Станици јавне безбедности Брчко. Накнадно је изјавио да је у овом периоду био припадник МУП БиХ, Центар Служби безбедности Тузла, Горњи Рахић, Станица јавне безбедности, Оперативна група Државне безбедности.

Негира извршење свих радњи извршења кривичних дела које су наведене у диспозитиву оптужнице. Осим што је обавио разговор са [REDACTED] и [REDACTED], тврди да никаквих других контаката према лицима која су се налазила у притворским јединицама најпре на Окрајцима, у Горњем Рахићу, а касније у Маочи, није имао. Лица по имену [REDACTED] и [REDACTED] му нису позната и никада никаквих контаката са њима није имао.

Навео је да је рат на подручју Брчког отпочео 30. априла 1992. године када су дигнута у ваздух два моста на Сави. Истог тог дана своју породицу је изместио из Брчког у Маочу, а одмах након тога се вратио у Брчко где је заједно са својим колегама вршио увиђај дигнутих мостова, након чега се ставио у функцију Територијалне одбране и учествовао је у усмеравању избеглица и у формирању линије одбране према српским снагама, све до 05. маја поподне када се вратио у Маочу где се окупила његова породица и брат [REDACTED] га је обавестио да треба да се јави 06. маја у Центар Горњег Рахића, [REDACTED] који је тада био именован за руководиоца Оперативне групе државне безбедности.

Дана 06.05.1992. године дошао је у центар Горњег Рахића, у стару кућу коју су називали Бегова кућа, где је била смештена Оперативна група Државне безбедности. Ту је затекао своје колеге, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED]. Разговарао је са [REDACTED] који му је саопштио да је распоређен у тој оперативној групи, а истог тог дана је добио и мобилизацијски позив из Центра служби безбедности Тузла, потписан од [REDACTED], начелника Центра службе безбедности, по коме је био дужан да се одмах јави у Горњи Рахић.

Тврди је да је оперативна група државне безбедности у Горњем Рахићу 06.05.1992. године била већ формирана и да је имала четири до пет инспектора. Седиште Оперативне групе налазило се у центру Горњег Рахића и у почетку је било смештено у једној ћевабџиници односно згради коју су звали „Бегова кућа“ у којој су неки од припадника оперативне групе и спавали, а током дана ту су у тој кући испитивали лица. ХОС-овци или било која друга униформисана лица нису имала приступ тој згради нити су могли да се укључују у испитивања лица.

Указао је да Оперативна група која је била смештена у центру Горњег Рахића није имала никакве везе ни са пунктом у Горњем Рахићу, који је био на удаљености од око 3 км, на путу према Брчком, на самом улазу у Горњи Рахић.

Обзиром да су сви оштећени заустављени на контролном пункту у Горњем Рахићу, упитан да ли су искључиво његовој организационој јединици довођена сва заустављена лица или су постојале још неке полицијске структуре где су та лица могла бити приведена ради узимања информација, изјавио је да је на потезу од Брчког до Маоче било седам-осам пунктова и да су им била привођена лица која би им се на пунктовима учинила сумњивим, мада је он лично испитао само [REDACTED], [REDACTED] и пуковника [REDACTED].

Навео је да је у току првог разговора са [REDACTED] 06.05.1992. године стигло обавештење да је приведено једно лице српске националности и да му је [REDACTED] већ тада дао усмену наредбу да обави информативни разговор са приведеним лицем, за које се испоставило да је [REDACTED] зване „[REDACTED]“ који је том приликом био у друштву [REDACTED], а оба ова лица је познавао, обзиром да су са подручја суседне месне заједнице, где је он живео и одрастао. Све што су му саопштили [REDACTED] и [REDACTED] нотирао у један импровизовани нотес и одмах је усмено известио [REDACTED] да се ради о савесном грађанину, пренео му је све што је [REDACTED] навео и саопштио му да је [REDACTED] гарантовао за [REDACTED] и што се њега тиче, тај задатак је био завршен. Није имао сазнања о томе шта се касније дешавало са [REDACTED] нити је сматрао да треба било шта даље проверавати у вези са њим, јер је то лице за њега било уредно, већ је о томе сазнао тек кроз упознавање са списима овог предмета.

[REDACTED] је познавао из предратног периода као лице склоно криминалу, због чега је једном у вези његовог деловања обављао службену радњу. Он и сведок [REDACTED] су га испитали два пута и то дана 16.05.1992. године и током јула 1992. године и према њему нису примењивали било какву меру принуде. [REDACTED] је сачињавао службене белешке које су потписивали [REDACTED] и [REDACTED].

Изјавио је да су 16. маја 1992. године на јутарњем састанку Оперативне групе са главно командујућим сектора безбедности [REDACTED], колега [REDACTED] и он добили задатак да обаве информативни разговор са [REDACTED], за кога им је речено да је ухапшен у аутомобилу који није био његово власништво, са 30 килограма експлозива који је био сакривен у ауту и да се користио лажним идентитетом - представљао се као Бошњак по имену [REDACTED]. Колега [REDACTED] је захтевао да лично обави разговор са [REDACTED] а да и он пође са њим, с обзиром на њихово обострано лично познанство са [REDACTED], јер је сматрао да ће на тај начин лакше сазнати шта је [REDACTED] намеравао.

Информативни разговор са [REDACTED] обавили су он и колега [REDACTED] у просторијама Оперативне групе државне безбедности Горњи Рахић 16.

или 17.05.1992. године, што закључује по томе што је [REDACTED] дана 18.05. сачинио службену забелешку о обављеном разговору са [REDACTED]. [REDACTED] им је довела војна полиција и разговор са њим су обавили у коректној атмосфери, тако што је [REDACTED] дао изјаву и одговарао на постављена питања, а нико од трећих лица није био присутан том разговору. Чини му се да [REDACTED] том приликом није ни имао личну карту при себи, обзиром да је користио лажну пролазницу на име једног Бошњака и да је на тај начин ушао на територију коју су контролисале снаге БиХ и пролазио кроз пунктове.

Негира да су приликом обављања тог разговора са [REDACTED] и он имали при себи дрвене палице које и да су их користили приликом испитивања. Тврди да у служби никада није ни дужио палицу јер је био инспектор за привредни криминал и да никада ниједно лице приликом обављања испитивања није тукао.

Наводи да су накнадном провером утврдили ко је власник возила у којем је [REDACTED] заустављен са 30 кг експлозива. То је било на самом почетку јуна 1992. године, када је заједно са колегом [REDACTED], обавио оперативну радњу у Хрватској, у Жупањи, село Врбања, где су пронашли власника аутомобила [REDACTED], званог [REDACTED], са којим су обавили разговор током ког им је исти саопштио битне детаље везано за кретање [REDACTED] с почетка рата и везано за то како је [REDACTED] дошао у посед његовог аутомобила. Тај разговор са [REDACTED] је детаљно нотирао и сачинио је службену забелешку коју је приложио Оперативној групи државне безбедности када су се вратили из Жупање.

Изјавио је да су колега [REDACTED] и он по други пут са [REDACTED] обавили разговор крајем јула месеца 1992. године, по усменом наређењу [REDACTED], који им је саопштио да је [REDACTED] захтевао тај разговор јер је хтео да измени свој исказ, тако да су [REDACTED] и он отишли у Расадник шумарства у Маочи, где су били измештени притворени Срби и тамо су испод једне надстрешнице обавили разговор са [REDACTED] у пријатељској атмосфери. О том разговору је сачињена забелешка о узимању изјаве коју су потписали [REDACTED] и [REDACTED]. Оба та разговора са [REDACTED] водио је инспектор [REDACTED]. Приликом обављања тог разговора, асистирао је [REDACTED] тако што је учествовао у постављању питања, с тим што је [REDACTED] сачинио и потписао службену забелешку о обављеном разговору. Након обављеног разговора, [REDACTED] је остао у затвору у Маочи јер они нису ни имали овлашћење да га пусте на слободу већ само да га испитају.

Тврди да је [REDACTED] био само два пута испитиван од стране Оперативне групе државне безбедности и да су то управо била та два разговора које су са њим обавили он и [REDACTED]. Одлуку да се [REDACTED] лиши слободе донели су њихови надређени – [REDACTED] и [REDACTED], с тим што му није познато када су и како ту одлуку донели. За [REDACTED] лишење слободе које се догодило 13. маја сазнао је 16. Маја када су добили задатак да га испитају, с тим што није знао да ће

слобода бити ускраћена након обављеног разговора, јер он и нису одлучивали о томе.

На питање да ли су задатак за обављање разговора са добили усмено или писмено и ко је све од инспектора у Оперативној групи био овлашћен за испитивање приведених лица, изјавио је да су задатак да обаве разговор са добили усмено, као и иначе и то од надређених или, јер генерално никад ниједан писмени задатак нису добијали. У то време било је 5 или 6 инспектора који су могли да испитују приведена лица. Осим њега, били су ту још и инспектори, и његов брат, а касније су им се придружили и још неки.

На питање да ли се конкретно за свако лице добијала наредба надређеног о испитивању и да ли је надређени у сваком конкретном случају усменом наредбом одређивао који инспектор ће испитивати које лице, изјавио је да је то било управо тако и да је у случају у свом нотесу евидентирао да су на јутарњем састанку Оперативне групе сектора државне безбедности он и добили задатак који им је усмено саопштио да обаве разговор са

На питање да ли се после сваког разговора сачињавао записник о испитивању лица, да ли је лице које је испитивано потписивало записник и уколико су постојали ти записници, коме су се они слали, где су се они чували и шта се са њима касније радило, изјавио је да се о сваком разговору морао сачинити документ о испитивању лица, било у виду службене забелешке или у виду изјаве коју је потписивало испитано лице, а та службена забелешка морала се предати администратору Оперативне групе, који би исту проследио у архиву, а све то се чувало у канцеларији Оперативне групе.

Изјавио је да су одлуку о томе ко ће бити задржан након обављеног информативног разговора а ко неће, доносили: - који је био у команди сектора безбедности, - руководилац Оперативне групе Државне безбедности Горњи Рахић и командант 108. ХВО бригаде. Указао је да он лично није припадао нивоу руковођења који би могао да доноси одлуку о томе ко ће бити задржан нити је о таквим одлукама био обавештаван јер његови надређени нису сматрали да о томе треба да га информишу, мада би понекад ипак био обавештен, да није био овлашћен да одлучује о лишењу слободе, ни о томе где ће лица боравити по лишењу слободе, већ да је једино био овлашћен да по наредби надређених врши испитивање лица, односно да обавља информативни разговор.

Везано за примењивање силе над притвореним лицима у притворској јединици Горњи Рахић, прве информације о томе је добио у јуну месецу 1992. године од који им је саопштио да у притворску јединицу упадају „Хосовци“, да полиција која обезбеђује притворенике нема моћ да их заустави и да „Хосовци“ малтретирају притворенике. Због тога је лично одлучио да се та

притворска јединица премести на другу локацију коју је сам одабрао и да се притвореници додатно, јаче обезбеде, па су сва лица српске националности која су била затворена у притворској јединици у Горњем Рахићу пребачена у Маочу. Касније је дошао до сазнања да су та лица српске националности коришћена за размену за несрбе који су такође били у логорима или у притворским јединицама у Брчком, Ватковићима и Бијељини.

Изјавио је да му у време догађаја није било познато ко је био ангажован на третману и чувању лица затворених у затвору у Горњем Рахићу, а до сазнања о томе дошао је тек кроз кривични предмет Хацић Галиба. Указао је да су [REDACTED] и [REDACTED] знали шта се са тим затвореницима дешава, обзиром да је [REDACTED] био наредбодавац и главно командујући у ресору безбедности.

Појаснио је да место Горњи Рахић има има 3000-4.000 становника, а да је Маоча имала 4-5.000 становника. Просторије оперативне групе којој је припадао налазиле су се у центру Горњег Рахића, у поменутој њевабциници и никакве везе ни у смислу организације ни у смислу обезбеђења нису имали са логором односно притворском јединицом која се налазила у Окрајцима на улазу у Горњи Рахић, где се налазила и Команда бригаде и да је то место било удаљено око 3 км од просторија Оперативне групе. Тврди да никада није био у лименом објекту који се спомиње у диспозитиву оптужнице, нити зна где се он налази, није му познато у колико просторија и у каквим условима су држани притвореници јер тамо никада није ни улазио, већ једино у зграду Војне команде.

Најпре је изјавио да је само једном био у логору у Горњем Рахићу и то када је обављао разговор са пуковником [REDACTED] који разговор је заједно са [REDACTED] обавио у згради војне команде која је била одмах на почетку тог локалитета са леве стране, а да саме објекте у којима су се налазили притвореници не може да опише јер их није видео, да би потом изјавио да је још једном био у овом логору и то поново само у згради војне команде, у вези убиства које је командант бригаде или начелник штаба бригаде извршио у команди бригаде, када је обавио разговор са командантом [REDACTED] од кога је узео изјаву.

Лица по имену [REDACTED] и [REDACTED] му нису позната, сигурно их никада их у животу није видео и никада никаквих контаката са њима није имао.

На питање да ли је могуће да је био присутан приликом испитивања [REDACTED] а да се тога не сећа, изјавио је да је сигуран да није присуствовао његовом испитивању, да је у то време почетком јуна месеца 1992. године 100% био у Хрватској, на обављању службених радњи у Жупањи о којима је претходно говорио. Истакао је да је читајући спис уочио да је [REDACTED] испитан 03. јуна у Маочи и да се у спису наводи и ко га је од колега испитао, а да је потом настављено његово испитивање на Окрајцима 04. и 05. јуна, тако да он [REDACTED] сигурно никад у животу није видео, као ни [REDACTED] и ни данас му није познато ко су та лица.

Дана 27.05.1992. године, када је [REDACTED] лишен слободе у Горњем Рахићу, он јесте био у Горњем Рахићу и обављао је свој посао, али није имао никакав контакт са [REDACTED], то лице му није познато, нити је знао да је то лице уопште било ухапшено.

Претпоставља да су ти Срби, а међу њима и [REDACTED] и [REDACTED], затварани у логору у Горњем Рахићу по одлуци [REDACTED]. Он није донео такву одлуку по њиховом испитивању, нити је био овлашћен за доношење одлуке о затварању лица. Он чак није ни знао да је [REDACTED] био упућен у логор у Горњем Рахићу. Након испитивања учинило му се да је видео [REDACTED] у другој притворској јединици, у Маочи крајем јула 1992. године када је заједно са [REDACTED] ишао да обаве разговор са [REDACTED] видео га је напољу да је цепао дрва, али он није тада неком лицу које је ногом обуеном у ципеле ударило оштећеног [REDACTED], показао оштећеног [REDACTED] како му је то оптужницом стављено на терет. Тврди да са притварањем [REDACTED] нема никакве везе и није проверавао на основу чега је он био тамо заробљен, сматра да је [REDACTED] био савестан цивил који ни за шта није био крив и да је очигледно неко донео одлуку да се он искористи за размену.

На питање да ли му је познато да ли су притворена лица имала неку радну обавезу, ко је утврђивао ту радну обавезу и ко се старао о њеном спровођењу уколико их је било, изјавио је да му у време догађаја то није било познато, али да је из списка предмета Хацић Галиба сазнао да је [REDACTED] био лице које је изводило затворенике које је хтео да ископавају неексплодираних мине, с тим што му није познато да ли је [REDACTED] то радио самоиницијативно или по нечијем наређењу ни чије би то било наређење. По његовом мишљењу, притворена лица нису смела нити требала да ископавају те мине јер је за то била задужена цивилна заштита. О томе како ће притворена лица проводити време, односно бити радно ангажована уколико постоји радно ангажовање, одлучивала је војна команда, у чијем саставу је била притворска јединица у Окрајцима односно Горњем Рахићу. [REDACTED] је третиран као војни заробљеник, јер је ухваћен са тридесет килограма експлозива. [REDACTED] је питао [REDACTED] да ли има било каквих некоректних поступања према њему и он је одговорио да нема некоректности.

Тврди да он није одлучивао о томе да ли ће неко од притворених лица вадити из земље неке неексплодираних гранате, да то није било у домену његових овлашћења и да му у време ових догађаја није било познато да су притвореници вођени да ваде неексплодираних мине односно гранате.

Убеђен је да је [REDACTED] као и [REDACTED], човек који је незадовољан исходом кривичног поступка против Галиба Хацића. Сматра да је [REDACTED] неко злостављао и да је злоупотребио његово здравствено стање и навео га да лажно сведочи против њега обзиром да се изјава коју је [REDACTED] дао пред управом полиције на основу које је он ухапшен разликује од изјаве коју је дао пред тужиоцем за

ратне злочине. Сматра да [REDACTED] нема било какве личне разлоге да га терети, обзиром да он [REDACTED] никада није видео нити га је икад контактирао.

Сматра да је разлог због којег је оптужен у овом кривичном поступку и посао који је обављао након рата, обзиром да је био начелник Одељења за борбу против организованог криминала у Министарству унутрашњих послова Тузланског кантона и да је водио истрагу против Владе чији предмет су били бројни министри, премијер Владе Тузланског кантона, начелници општина, директори јавних предузећа, главни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Тузли, главни тужилац општине Тузла, при чему су неки од њих били процесуирани, а апсолутно сви су смењени са својих позиција. Такође, у Брчко Дистрикту као директор Управе прихода, водио је више истрага против појединих шефова одељења, од којих је један ([REDACTED] [REDACTED]) и смењен и одговарао је пред судом и због тога му је директно и индиректно претио да ће му се осветити. Све напред наведено познато је и представницима Међународне заједнице ОНР-а (Уреда високог представника), јер га је Међународна заједница именovala за директора Управе прихода и инсистирала да то буде управо он и враћала га на ту функцију упркос противљењима, зато што је био професионалац који се руководио законима и имао је више храбрости него други да води велике истраге, а да притом никада није био члан било које политичке странке.

Сведока [REDACTED] [REDACTED] је први пут срео средином 1999. године у Министарству унутрашњих послова Тузланског кантона, у време када је био начелник Одељења за борбу против организованог криминала и када је водио велику антикорупциону истрагу. Управо у то време је [REDACTED] [REDACTED] дошао у његову канцеларију, представљајући се као лице из Брчког које тренутно живи у Сарајеву и као лице из ближег окружења [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], тада познатог криминалца. На питање како је уопште дошло до тога да пристане на сусрет са [REDACTED], изјавио је да је пристао да га прими у својој канцеларији искључиво из разлога што се у дежурном центру Министарства унутрашњих послова Тузланског кантона службеницима представио као [REDACTED] [REDACTED] из Брчког и рекао им да жели да дође, па како он дуго није био у Брчком, а Брчани се увек радо виђају са својим суграђанима, он је прихватио да прими то лице у својој канцеларији иако уопште није знао о коме се ради. [REDACTED] [REDACTED] му је тада рекао да је спреман да му помогне да избегне своју ликвидацију која је наручена за износ од 10.000 КМ, а да би он заузврат очекивао од њега неке услуге, с тим што није конкретизовао какве услуге очекује. Он се на то није изјашњавао већ је одмах о свему обавестио [REDACTED] [REDACTED], који је тада био начелник детачмана Државне безбедности у Тузли и који га је саветовао да не треба више да има било какве контакте са [REDACTED] [REDACTED] и рекао му да ће надлежне службе предузети одговарајуће радње, па је он тако и поступио и није више [REDACTED] дозволио приступ његовој канцеларији.

На питање да ли [REDACTED] [REDACTED] има неки разлог да говори нешто против њега што он није учинио ради освете, изјавио је да му није познато да ли га је [REDACTED] „типовао“ као кривца за неки свој животни проблем, да ли му се својим

сведочењем свети, или је у томе препознао неки свој интерес, као што је препознао свој интерес у случају убиства [REDACTED] [REDACTED], у смислу милион марака расписане награде за давање информација које би довеле до хапшења починилаца тог убиства 1999. године.

Објаснио је да је 1999. године из медија је сазнао да је [REDACTED] [REDACTED] био повезан са убиством заменика министра унутрашњих послова БиХ [REDACTED] [REDACTED]. У току истраге расписана је награда од 1.000.000 КМ за информације које би довеле до хапшења починилаца тог убиства, а [REDACTED] [REDACTED] се појавио као лице које зна све о том убиству, међутим његово сведочење касније није узето за озбиљно. Ове информације је сазнао из медија а не из службе, обзиром да његова служба није имала било какве активности везано за истрагу тог убиства, нити му је [REDACTED] са тим у вези било шта спомињао приликом овог разговора у његовој канцеларији.

Заменик тужиоца за ратне злочине у завршној речи предложио је да суд оптуженог огласи кривим за кривична дела која су му стављена на терет и изрекне му јединствену казну затвора у трајању од 6 година.

Бранилац оптуженог Османа Османовића, адвокат Ђорђе Дозет у завршној речи оспорио је наводе оптужнице, изнео је своју анализу и оцену изведених доказа као и став одбране да током поступка није потврђена основана сумња да је оптужени Осман Османовић извршио кривична дела за која је оптужен и предложио је да суд оптуженог Османа Османовића ослободи од оптужбе.

Оптужени Осман Османовић у завршној речи изјавио је да негира извршење кривичних дела под све четири тачке оптужнице, да није крив и да у потпуности прихвата завршну реч свог браниоца.

Суд је у доказном поступку на главном претресу извео све неопходне доказе ради разјашњења ове кривичноправне ствари. Обзиром да је по окончању доказног поступка дошло до измене члана већа, суд је на главном претресу који је почео изнова дана 24.02.2022. године извршио увид у писане доказе изведене на главним претресима дана 01.06.2020. године, 01.07.2020. године, 27.07.2020. године, 23.11.2020. године, 28.05.2021. године и 11.10.2021. године и то увид у: налаз лекара специјалистичке поликлинике ВМА у Београду за грађанска лица 1 1005 од 18.11.1992. године за оштећеног [REDACTED] [REDACTED], отпусну листу хируршког стационара ВМЦ Карабурма у Београду, бр. 1583/910 за лице [REDACTED] [REDACTED] за период 05.-14.09.1992. године, налаз и мишљење лекара хирурга Опште болнице Брчко бр.4538/95 од 31.05.1995. године, специјалистички лекарски налаз здравственог центра Брчко од 29.06.2017. године за лице [REDACTED] [REDACTED], отпусно писмо са епикризом за лице [REDACTED] [REDACTED] Опште болнице „Свети Апостол Лука“ Добој, број историје болести 13300/01, отпусну листу Клиничког центра Србије, Београд бр. 1512/03 и бр. 2852/03 за лице [REDACTED] [REDACTED], оверене копије пресуде Основног суда Брчко дистрикта БиХ бр. 96 0 К 020424 10 К од 31.10.2014. године и пресуде Апелационог суда Брчко дистрикта БиХ бр. 96 0 К 020424 15 Кж од 09.10.2015. године, против оптужених Галиба Хацића и Незира Хоџића,

уверење о држављанству Републике Србије за лице [REDACTED] [REDACTED] које потиче од 2016. године под бројем 204-00-4/2019-473856, белешку о приказу података из Регистра матичних књига о држављанству Републике Србије за лице [REDACTED] [REDACTED] од 2005. године, правосудног информационог центра Министарства правде Републике Србије, емитован је видео запис са компакт диска (ЦД) на којем се на снимку између временског означања 01:05:52 и 01:09:58 налазе оштећени [REDACTED] [REDACTED] снимљен током боравка у логору „Расадник“ у Горњем Рахићу у инкриминисаном периоду 1992. године, извршен је увид у копију фото албума „Горњи Рахић“ - 39 фотографија МУП Републике Србије СОРЗ 03/2/8/1/1 број: 230-66661/14 од 21.03.2018. године, везано за извођење доказне радње препознавање лица од стране сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] дана 10.12.2019. године са потписом истог испод фотографија лица која је препознао, фотокопију фотографије оштећеног [REDACTED] [REDACTED], службену белешку МУП-а Републике Србије, Станице граничне полиције Сремска Рача бр. 1410/19 од 23.11.2019. године, решење МУП-а Републике Србије СОРЗ 03.2.6. број: КУ-46/18 од 24.11.2019. године о задржавању Османа Османовића, решење Вишег суда у Београду - Одељење за ратне злочине Кпп По2 бр.1/19 од 25.11.2019.године о одређивању притвора за опт. Османовић Османа, решење Вишег суда у Београду - Одељење за ратне злочине Кпп По2 бр.1/19 од 24.12.2019.године и од 23.01.2020. године о продужењу у притвора за опт. Османовић Османа, извод из Казнене евиденције за оптуженог Османа Османовића, фотоалбум „Горњи Рахић - 39 фотографија - МУП Републике Србије СОРЗ 03/2/8/1/1 број: 230-66661/14 од 21.03.2018. године, списак фотографија у албуму извршен је увид у извештај са фотодокументацијом фотографисања објеката у склопу комплекса власништво ЈП „Шумарство“ Горњи Рахић, такозвани Окрајци 11.05.2011. године – фотокопија у колору, извештај са фотодокументацијом о форензичком прегледу лица мјеста догађаја од 19.08.2013. године, који садржи показивање лица места од стране оштећеног [REDACTED] [REDACTED], Извештај „са фотодокументацијом фотографисања показивања лица мјеста заробљавања и затварања лица“ оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 13.01.2014.године, Googlee Earth – снимак локалитета Окрајци у колору, Googlee Earth – шири снимак локалитета Горњи Рахић у колору, фотокопију записника – изјаве [REDACTED] [REDACTED] број 15-690А од 18.05.1992. године сачињен од стране Штаба Територијалне одбране Републике Босне и Херцеговине, Сектор безбједности Брчко потписана од стране [REDACTED] [REDACTED], фотокопију записника – изјаве [REDACTED] [REDACTED] број 15-690 од 29.07.1992. године сачињен од стране МУП Сарајево Окружни СУП Тузла – Сектор СДБ, Оперативна група Горњи Рахић, потписана од стране [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], извршен је увид у налаз и мишљење лекара Института за судску медицину у Београду у вези прегледа [REDACTED] [REDACTED], који преглед је обављен дана 16.05.1997. године, у радну књижицу опт. Османа Османовића издата од стране Скупштине општине Брчко под регистарским бројем 284/83 издата 12.01.1994. године у Брчком, привремено решење БиХ Федерације БиХ - Федералног завода за мировинско и инвалидско осигурање - Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање БиХ Жупанијска административна служба за Посавску жупанију број 01176053523 од 29.03.2018. године, решење БиХ Федерације БиХ -

Федералног завода за мировинско и инвалидско осигурање - Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање БиХ Жупанијска административна служба за Посавску жупанију број 01176053523, FZ5/2-35-1-36302/18 од 12.07.2019. године, мобилизацијски позив на име Осман Османовић, издат од стране Републичког секретаријата за унутрашње послове Социјалистичке републике БиХ – Центра служби безбедности Тузла Стр. пов. бр. 33-19/06-32 од 30.04.1992. године, службену легитимацију издату од стране СР БиХ – Републичког секретаријата за унутрашње послове рег.бр.74474 , од 25.01.1990. године на име Осман Османовић, службену легитимацију издату од стране Републике БиХ – Министарства за унутрашње послове број 004478 без назначеног датума издавања на име Осман Османовић, службену легитимацију издату од стране Републике БиХ рег. број 004478 од 04.08.1992. године, на име Осман Османовић, извршен је увид у захтев за помоћ Тужилаштва за ратне злочине у предмету бр. КТИ 4/19 од 04.12.2019. године за достављање документације, упућен Тужилаштву /Тужитељству БиХ, године, допис Тужилаштва/Тужитељства БиХ бр.А-РЗ 50/13 од 13.12.2019. године о достави доказа по захтеву за помоћ Тужилаштва за ратне злочине у предмету бр. КТИ-4/19 од 04.12.2019. године, налаз и мишљење вештака судске медицине проф. др Зденка Цихларжа везано за задобијене телесне повреде и механизам повређивања сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 23.06.2020. године, налаз и мишљење вештака судске медицине проф. др Зденка Цихларжа везано за задобијене телесне повреде и механизам повређивања сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 23.06.2020. године.

На сагласан предлог странака, а на основу члана 406 став 1 тачка 2 ЗКП-а извршен је увид у записнике о датим исказима испитаних сведока на главном претресу и то у исказе: сведока-оштећених [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], са записника о главном претресу од 01.07.2020. године; сведока [REDACTED] [REDACTED], са записника о главном претресу од 27.07.2020. године; сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], са записника о главном претресу од 27.07.2020. године и 29.09.2020. године; сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED], са записника о главном претресу од 29.09.2020. године и у записник о датом исказу судског вештака др Зденка Цихларжа на главном претресу од 11.10.2021. године.

На сагласан предлог странака, а на основу члана 406 став 1 тачка 2 ЗКП-а извршен је увид у записнике записнике о датим исказима испитаних сведока на главном претресу и то у исказе: сведока [REDACTED] [REDACTED], датог путем видео-конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта са записника о главном претресу дана 23.11.2020. године; сведока [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], дате путем видео- конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта, са записника о главном претресу од 17.12.2020. године; сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], дате путем видео-конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта са записника о главном претресу од 05.03.2021. године; сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], дате путем видео-конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта, са записника о

главном претресу од 02.04.2021. године; сведока [REDACTED] [REDACTED], дат путем видео-конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта, са записника о главном претресу од 14.04.2021. године; сведока [REDACTED] [REDACTED], дат путем видео-конференцијске везе са Окружним судом у Бањалуци, са записника о главном претресу од 28.05.2021. године; сведока [REDACTED] [REDACTED] дат путем видео-конференцијске везе са Кантоналним судом у Тузли и сведока [REDACTED] [REDACTED], дат путем видео-конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта, са записника о главном претресу од 04.10.2021. године; сведока [REDACTED] [REDACTED], дат путем видео-конференцијске везе са Основним судом Брчко Дистрикта, са записника о главном претресу од 05.11.2021. године, у складу са одредбама Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и члана 9 Другог додатног протокола уз ову Конвенцију путем видео-конференцијске везе из просторија Основног суда Брчко Дистрикта, Окружног суда у Требињу и Окружног суда у Бањалуци, при чему је њихов идентитет утврђен уз посредовање присутног судије Кантоналног суда у Бихаћу, а учесници поступка, заменик тужиоца за ратне злочине, оптужени и његов бранилац имали су могућност да сведоцима постављају питања. Суд је прихватајући сагласан предлог браниоца оптуженог и заменика тужиоца за ратне злочине, ове сведоке испитао путем видео-конференцијске везе, обзиром на старосну доб свих ових сведока, као и чињеницу је долазак сведока из БиХ у суд у условима пандемије вируса КОВИД-19 био знатно отежан.

Суд је усвојио доказни предлог Тужилаштва за ратне злочине и у доказном поступку на главном претресу се применом члана 405 став 1 ЗКП упознао са садржином Основног суда Брчко Дистрикта у предмету број 96 0 К 020424 10 К са одржаног главног претреса о саслушању сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 28.05.2013. године и транскриптом аудио записа исказа сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] са наведеног главног претреса и са садржином записника Основног суда Брчко дистрикта БиХ у предмету број 96 0 К 020424 10 К са одржаног главног претреса о саслушању сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 30.03.2011. године и транскриптом аудио записа исказа сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] са наведеног главног претреса, који сведоци-оштећени су преминули пре отпочињања овог кривичног поступка, а испитани су у својству сведока-оштећених у кривичном поступку који је вођен пред Основним судом Брчко Дистрикта у предмету бр. 96 0 К 020424 10 К против оптуженог Хацић Галиба и Хоџић Незира, везано за догађаје који су предмет и овог кривичног поступка а који су се одиграли током маја и јуна месеца 1992. године у насељу Горњи Рахић и у импровизованом логору на локалитету „Окрајци“ - Горњи Рахић – општина Брчко у односу на оштећене [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], у ком кривичном поступку су донете пресуда Основног суда Брчко дистрикта БиХ бр. 96 0 К 020424 10 К од 31.10.2014. године и пресуда Апелационог суда Брчко дистрикта БиХ бр. 96 0 К 020424 15 Кж од 09.10.2015. године, којом је правноснажно окончан кривични поступак против оптужених Галиба Хацића и Хоџић Незира, у које пресуде је суд извршио увид у доказном поступку. Иако у погледу ових доказних предлога Тужилаштва за ратне

злочине није постојала сагласност одбране, суд налази да ови записници и транскрипти о исказима сведока који су дати у другом поступку, окончаном правноснажном пресудом, не представљају недозвољене доказе, већ исправе у које је се може извршити увид, а сходно заузетом ставу из пресуде Врховног касационог суда Кзз.Ок. 11/14 од 04.06.2014. године, обзиром да су оштећени, сада покојни [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] имали статус сведока-оштећених у предмету Основног суда Брчко Дистрикта 96 0 К 020424 15, а њихови искази се односе на чињенице које су предмет доказивања у овом кривичном поступку. Ови докази прибављени су путем радње међународне правне помоћи, при чему су прибављени на законит начин, сходно законским одредбама Закона о кривичном поступку државе односно суда пред којим су сведоци испитани, уз све поуке и упозорења, као и уз положену заклетву, као што предвиђа и Законик о кривичном поступку Републике Србије, а сходно одредби члана 47 став 3 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима („Службени гласник Републике Србије“ 20/09) којом је прописано да се процесна радња предузета према прописима државе молиље изједначава са процесном радњом предузетом према прописима Републике Србије, што даје овлашћење суду да ове доказе - записнике користи у доказном поступку, обзиром да по оцени суда то није противно основним начелима домаћег правног поретка.

Све изведене доказе, суд је ценио у складу са чланом 16 и чланом 419 став 2 ЗКП-а како појединачно, тако и у вези са осталим доказима, непристрасно, по слободном судијском уверењу, те је пресуду засновао на чињеницама у чију је извесност постојања уверен.

Увидом у уверење о држављанству Републике Србије за лице [REDACTED] [REDACTED] издато од Градске управе града Београда под бројем 204-00-4/2019/473856 од 04.12.2019. године утврђено је да је [REDACTED] [REDACTED] рођен [REDACTED].[REDACTED].[REDACTED] године у [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], уписан у евиденцију држављана Републике Србије код матичног подручја [REDACTED] [REDACTED] за годину [REDACTED]. годину под текућим редним бројем [REDACTED].

Увидом о белешку о приказу података из регистра матичних књига о држављанству Републике Србије Правосудног информационог центра Министарства правде Републике Србије за лице [REDACTED] [REDACTED] достављених електронским путем на основу упита за приступ подацима из матичних књига рођених на дан 03.02.2020. године у поступку број КТИ-4/19 утврђено је да је [REDACTED] [REDACTED] рођена [REDACTED].[REDACTED].[REDACTED] године у [REDACTED] [REDACTED], те је упис рођења унет у матичне књиге рођених за матично подручје [REDACTED] [REDACTED] под текућим бројем [REDACTED] са годином уписа [REDACTED], да се у рубрици подаци о оцу наводи име [REDACTED] [REDACTED] са пребивалиштем у Брчком, да је [REDACTED] [REDACTED] примљена у држављанство Републике Србије решењем МУП Републике Србије број [REDACTED]-[REDACTED]/[REDACTED] од 01.12.2005. године.

Увидом у фотоалбум „Горњи Рахић – 39 фотографија“ сачињен од стране МУП Републике Србије СОРЗ 03/2/8/1/1 број 230-66661/14 од 21.03.2018. године и „Списак фотографија у албуму са идентификацијама“, утврђено је да овај албум садржи 39 фотографија мушких и женских лица, да се испод сваке од фотографија налази ознака редног броја, а да је у списку наведено 39 личних имена и презимена са ЈМБГ, означено редним бојевима који су у сагласности са бројевима наведеним испод фотографија при чему се под редним бројем 31. налази име Осман Османовић и ЈМБГ 1403960181531, који је број наведен и испод фотографије Османа Османовића.

Увидом у записник о испитивању сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] са транскриптом аудио записа испитивања овог сведока, сачињен пред Тужилаштвом за ратне злочине под бројем КТИ 4/19 од 10.12.2019. године, утврђено је да је сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] најпре је у свом исказу изјавио да познаје Османа Османовића лично, као и његовог брата [REDACTED] [REDACTED] из периода пре рата у БиХ. Познато му је да је оптужени Осман Османовић након рата био руководиоца Управе јавних прихода у Брчком и народни посланик у Скупштини, као и да је сада у пензији. После рата га је виђао у више наврата у Брчком како улази у Управу јавних прихода и да га је недавно видео у Брчком. Потом је на захтев Тужиоца сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] описао Османа Османовића као лице старости око 65 година, да је то човек црне косе са раздјелком, да се чешља по средини. Након тога, обављена је радња препознавања лица на основу одредбе члана 100 ЗКП, тако што је сведоку предочен напред наведени фотоалбум „Горњи Рахић – 39 фотографија“ сачињен од стране МУП Републике Србије СОРЗ 03/2/8/1/1 број 230-66661/14 од 21.03.2018. године и сведок је након што је прегледао фотографије из фото-албума указао на фотографију испод које се налази редни број 31 и изјавио да је на тој фотографији Осман Османовић, што је на захтев Тужиоца и потврдио тако што је на фотокопији овог албума ставио свој потпис, а ова фотокопија фото-албума је потом здружена спису предмета.

Увидом у копију фотоалбума „Горњи Рахић“ – 39 фотографија МУП Републике Србије СОРЗ 03/2/8/1/1 број 230-6661/14 од 21.03.2018. године, утврђено је да се испод фотографије означене редним бројем 31 налази потпис [REDACTED] [REDACTED].

Увидом у захтев за помоћ Тужилаштва за ратне злочине у предмету број КТИ-4/19 од 04.12.2019. године за достављање документације, упућен Тужилаштву/Тужитељству БиХ утврђено је да се овим дописом Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије обратило Тужилаштву/Тужитељству Босне и Херцеговине на основу одредби члана 1, 2 и 6 меморандума о сагласности у остваривању и унапређењу сарадње у борби против свих облика тешког криминала, закљученог између Републичког јавног тужилаштва и Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије и Тужитељства/Тужилаштва Босне и Херцеговине од 01.07.2005. године, са захтевом за помоћ ради прибављања следећих обавештења, извештаја и докумената укључујући и изјаве више лица из кривичног поступка против Галиба Хацића и Нијаза Хоџића по оптужници Тужилаштва Брчко дистрикта БиХ број КТ-РЗ-

15/09 од 26.10.2010. године, измењена актом Тужилаштва број Т 18 0 КТРЗ 0003134 06 од 30.09.2014. године, пред Основним и Апелационим судом Брчко дистрикта БиХ, а који предмет је правноснажно окончан, а за догађаје из маја и јуна месеца 1992. године, када је у месту Горњи Рахић, општина Брчко, за време ратног сукоба који је тада постојао у Босни и Херцеговини везано за застрашивање, мучење и злостављање заробљених лица [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] те да је конкретно тражено достављање преписа или оверене копије пресуде Основног суда Брчко дистрикта БиХ број 96 0 К 020424 10 К од 31.10.2014. године, као и пресуде Апелационог суда Брчко дистрикта БиХ; записника Основног суда Брчко дистрикта БиХ у поменутом предмету са одржаног главног претреса о испитивању односно саслушању сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], сведока Османа Османовића и оптуженог Галиба Хацића, саслушаног у својству сведока своје одбране и налаза и мишљења вештака судске медицине проф др Зденка Цихларжа, везано за телесне повреде и механизам повређивања сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] и сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], укључујући и записник о испитивању поменутог вештака са главног претреса у назначеном предмету Основног суда Брчко дистрикта.

Увидом у допис Тужилаштва/Тужитељства БиХ број А-РЗ 50/13 од 13.12.2019. године о достави доказа по захтеву за помоћ Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије у предмету КТИ-4/19 од 04.12.2019. године утврђено је да се након што су од Тужилаштва Брчко дистрикта прибављени докази који су тражени захтевом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије од 04.12.2019. године у предмету број КТИ-4/19 у прилогу дописа Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије достављају оверене копије пресуда Основног суда у Брчко дистрикту 96 0 К 020424 К од 31.10.2014. године као и пресуда Апелационог суда Брчко дистрикта у БиХ број 96 0 К 020424 15 Кж од 09.10.2015. године; записник Основног суда Брчко дистрикта БиХ у њиховом предмету број 96 0 К 020424 10 К са одржаног главног претреса о саслушању сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], сведока Османа Османовића и оптуженог Галиба Хацића саслушаног у својству сведока своје одбране, те налаз и мишљење вештака судске медицине проф.др Зденка Цихларжа, везано за телесне повреде и механизам повређивања сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] и сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], укључујући и записник о испитивању поменутог вештака са главног претреса у предмету Основног суда Брчко дистрикта БиХ број 60 0 К 020424 10 К као и два ЦД која садрже копије истих докумената.

Увидом у оверену копију пресуде Основног суда Брчко дистрикта БиХ број 96 0 К 020424 10 К од 31.10.2014. године утврђено је да је ставом првим наведене пресуде оптужени Хацић Галиб звани „Гале“ оглашен кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 преузетог Казненог закона СФРЈ и кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 преузетог Казненог закона СФРЈ на јединствену казну затвора у трајању од три године, а за кривично дело извршено на територији предратне општине Брчко, у

својству инспектора криминалистичке полиције Станице јавне безбједности Брчко са седиштем у Горњем Рахићу, у логорима који су успостављени у просторијама Основне школе и задружног дома у Горњем Рахићу, на Окрајцима у Горњем Рахићу и Расаднику – Шиповача који се налази на граници између Горњег Рахића и Маоче и то за предузете кривично-правне радње у односу на оштећене [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], те да је именовани ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 преузетог Казненог закона СФРЈ и кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 Казненог закона СФРЈ у односу на оштећене [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] у логору Окрајци и у предузећу „Биљана“ у Маочи и у односу на оштећеног [REDACTED], [REDACTED] у просторијама Основне школе и задружног дома у Горњем Рахићу, у периоду мај-јун 1992. године. Ставом другим наведене пресуде оптужени Ходић Нијаз оглашен је кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 Казненог закона СФРЈ на казну затвора у трајању од једне године, а за кривично дело извршено за време оружаног сукоба у Босни и Херцеговини, на територији предратне општине Брчко, у логору који је успостављен у просторијама Основне школе и задружног дома у Горњем Рахићу, где су затворена лица српске националности, као и у МЗ Уловић, у септембру месецу 1992. године у односу на оштећене [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

Увидом у оверену копију пресуде Апелационог суда Брчко дистрикта БиХ број 96 0 К 020424 15 Кж од 09.10.2015. године утврђено је да је потврђена пресуда Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 0 К 020424 10 К од 31.10.2014. године у ставу другом изреке у односу на оптуженог Нијаза Хоџића, а да је пресуда преиначена у погледу чињеничног описа и одлуке о казни, тако што је оптужени Галиб Хаџић због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 преузетог Казненог закона бивше СФРЈ и кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 преузетог Казненог закона бивше СФРЈ оглашен кривим и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од две године и 10 месеци и то у односу на кривичноправне радње предузете против оштећених [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], а да је ослобођен од оптужбе за извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 преузетог Казненог закона бивше СФРЈ и кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 преузетог Казненог закона бивше СФРЈ извршена у мају и јуну месецу 1992. године у односу на оштећене [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED].

Увидом у фотокопију записника – изјаве [REDACTED] [REDACTED] број 15-690А од 18.05.1992. године сачињеног од стране Штаба Територијалне одбране Републике Босне и Херцеговине, Сектор безбједности Брчко утврђено је да носи ознаку војна тајна строго повјерљиво, да је записник са изјавом састављен дана 18. маја 1992. године у Горњем Рахићу, на околности узимања писмене изјаве од грађанина [REDACTED], сина [REDACTED] и мајке [REDACTED], рођене [REDACTED], рођен [REDACTED]. године у [REDACTED], стално настањен у улици О. [REDACTED] број [REDACTED], који је дао изјаву која је потписана од стране лица [REDACTED] [REDACTED], а који је изјаву потписао на дну сваке странице, као и на крају изјаве, а такође на истој се налази и нечитак потпис записничара.

Увидом у фотокопију записника – изјаве [REDACTED] [REDACTED] број 15-690 од 29.07.1992. године утврђено је да је сачињена од стране МУП Сарајево, Окружни СУП Тузла – Сектор СДБ – Оперативна група Горњи Рахић да се у записнику наводи да је састављен дана 29.07.1992. године у Горњем Рахићу на околности допуне писмене изјаве која је дана 18. маја 1992. године узета од грађанина [REDACTED] [REDACTED], који је службеним лицима МУП Републике Босне и Херцеговине дао изјаву која је потписана од стране лица [REDACTED] [REDACTED] на дну сваке странице, као и на крају саме изјаве, да се испод ознаке „изјаву узели“ налази само један нечитак потпис.

Увидом у радну књижицу оптуженог Османа Османовића издату од стране Скупштине општине Брчко под регистарским бројем 284/83 издата дана 12.01.1994. године у Брчком, утврђено је да је Осман Османовић био запослен у ОСУП Брчко од 01.03.1984. године до 31.12.1990. године, након чега је био запослен у РСУП Сарајево ЦСБ Тузла од 01.01.1990. године до 31.05.1997. године, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Увидом у привремено решење БиХ Федерације БиХ – Федералног завода за мировинско и инвалидско осигурање – Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање БиХ, Жупанијска административна служба за Посавску жупанију број 01176053523 од 29.03.2018. године и решење БиХ Федерације БиХ – Федералног завода за мировинско и инвалидско осигурање Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање БиХ, Жупанијска административна служба за Посавску жупанију број 01176053523 FZ5/2-35-1-36302/18 од 12.07.2019. године, [REDACTED]
[REDACTED]

Увидом у мобилизацијски позив на име Осман Османовић издат од стране Републичког секретаријата за унутрашње послове Социјалистичке Републике БиХ – Центра службе безбедности Тузла Стр.пов.број 33-19/06-32 од 30.04.1992.

године утврђено је да се Осман Османовић позива да одмах дође у Горњи Рахић (занатски центар) ради извршења обавезе према народној одбрани.

Увидом у службену легитимацију регистарски број 004478 од 04.08.1992. године на име Осман Османовић, утврђено је да је Осман Османовић распоређен у РСН ОСУП Брчко дана 01.03.1984. године на дужности оперативни радник са задуженим службеним пиштољем број 25192 и да је као ималац ове легитимације овлашћен да легитимише грађанина и да га приведе надлежном органу, да уђе у туђи стан и друге просторије без наредбе надлежног органа, да носи ватрено оружје и да га употреби под условом предвиђеним законом, да се послужи туђим саобраћајним средством и средствима везе у случајевима предвиђеним законом.

Увидом у службену легитимацију издату од стране СР БиХ Републичког секретаријата за унутрашње послове регистарски број 74474 од 25.01.1990. године на име Осман Османовић утврђено је да Осман Османовић као ималац ове легитимације је овлашћен да легитимише грађанина и да га приведе надлежном органу, да уђе у туђи стан и друге просторије, да се задржи у њима и да изврши претресање без наредбе надлежног органа, да носи ватрено оружје и да га употреби под условима предвиђеним законом, да се послужи туђим средством и средством везе у случајевима предвиђеним законом.

Увидом у извештај из Казнене евиденције Јединице криминалистичке полиције Брчко дистрикта БиХ број 14.02-04.11-39161/20 од 16.06.2020. године утврђено је да Осман Османовић не пролази кроз казнену евиденцију полиције Брчко дистрикта БиХ.

У овом поступку биле су неспорне одлучне чињенице, да се у време овог догађаја водио немеђународни унутрашњи оружани сукоб на територији Босне и Херцеговине између припадника српских, муслиманских и хрватских оружаних снага, а почетком сукоба на подручју Брчко дистрикта између уједињених муслиманских и хрватских снага са једне стране и српских снага са друге стране, при чему се као званични податак о почетку сукоба у БиХ узима 6. април 1992. године, а на подручју Брчко дистрикта овај сукоб је отпочео рушењем мостова на Сави дана 30. априла 1992. године. С тим у вези, оптужени Осман Османовић изјавио је да је рат на подручју Брчког отпочео 30. априла 1992. године када су дигнута у ваздух два моста преко Саве, да је истог тог дана своју породицу је изместио из Брчког у Маочу, сведок [REDACTED] је изјавио да је рат на подручју Брчког отпочео 30. априла 1992. године, а да је он дошао у Горњи Рахић око 03. маја, обзиром да се морао тамо склонити због интензивног гранатирања насеља у којем се налазио у кући свог оца у [REDACTED]. Сведок [REDACTED] навео је да је рат у Брчком рушењем мостова 30. априла, да је са Османом Османовићем обавио последњи увиђај на рушењу мостова на Сави. Чињеницу да је наведеног дана отпочео ратни сукоб на подручју Брчког су потврдили и сведоци [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и други испитани сведоци током овог кривичног поступка. Оружано насиље на подручју БиХ

је трајало све до потписивања Дејтонског мировног споразума у новембру 1995. године.

Суд је у циљу правилног и потпуног утврђења чињеничног стања и улоге оптуженог Османа Османовића у догађајима који су предмет овог кривичног поступка пошао од утврђивања чињеница о друштвено политичким приликама на подручју Брчко Дистрикта у време извршења кривичноправних радњи које се оптуженом Осману Османовићу прецизираном оптужницом Тужилаштва за ратне злочине стављају на терет.

Из исказа саслушаних сведока утврђено је да су дана 30.4.1992. године подигнута два моста на Сави између Брчког и Гуње, односно БиХ и Хрватске након чега је отпочео рат на подручју Брчког. Муслиманско становништво је избегло из Брчког у Горњи Рахић, Маочу и у друга околна места. Део Брчког и Горњи Рахић су били под контролом муслиманско-хрватских оружаних снага. У Брчком су били и припадници ХОС-а.

По изјави сведока [REDACTED] [REDACTED] у периоду мај-јун 1992. године територија и људство су били расути и покушавало се консолидовање и успостављање власти, а оружане формације су биле у формирању. Он је 03. маја дошао у Горњи Рахић и отишао до Станице јавне безбедности мислећи да ће затећи командира полицијске станице Брчко [REDACTED] [REDACTED], али је тамо пронашао расуло и обавештен је да је цело руководство јавне безбедности, командир станице, његов заменик, командир саобраћајне јединице на превару заробљени и задржани у Брчком где су задржани наредних месец дана, а након тога размењени у размени војске која је била у формирању. Наводи да му је неко из политичких структура рекао да би он треба да консолидује службу јавне безбедности која је у том тренутку била практично обезглављена, чему се противио обзиром да је био припадник друге организационе јединице Државне безбедности, међутим и поред таквог његовог одговора одржан је састанак са 10 полицајаца тада присутних у Горњем Рахићу који су му саопштили да ће он бити вршилац дужности старешине јавне безбедности. Касније је број од 10 припадника ове службе нарастао на 30. Задатак службе јавне безбедности и његов задатак као вршиоца дужности старешине те службе у Горњем Рахићу био је да у постојећем хаосу направе неки ред и да спрече шверц оружјем, цигаретама и другом робом, да прикупи расуту полицију, да формира полицијску станицу и да заведе ред у селима на подручју Горњег Рахића. Наводи да служба полиције којом је он руководио није држала контролне пунктове на путевима и служби јавне безбедности нису привођена лица лишена слободе, нити је његова служба вршила лишења слободе.

Према изјави [REDACTED] [REDACTED] пре формирања 108. ХВО бригаде у Окрајцима је био нуклеус јединице која ће се касније назвати бригада. До тада је владало хаотично стање обзиром да су се млади људи организовали за борбу унутар месних заједница.

Војска БиХ је настајала у тих првих месец дана рата и тек крајем маја 1992. године када је формирана бригада било је говора о формирању чете војне полиције, а

није му познато када је завршено формирање војне полиције и да ли је у јуну месецу 1992. године постојала војна полиција у Горњем Рахићу. Он није био активно укључен, нити је био инкорпориран у војне формације обзиром да се његов задатак односио на увођење реда у цивилни сектор. У том периоду није имао било каквих контаката са Османом Османовићем.

У периоду мај-јун 1992. године припадао је Служби јавне безбедности, у својству ВД шефа полиције у Горњем Рахићу, која је пре почетка ратних збивања била лоцирана у Брчком, а почетком рата измештена у Горњи Рахић. Никаквих писаних докумената о његовом постављењу на позицију ВД начелника полиције није било.

Сведок [REDACTED] је на питање да ли је у мају и јуну 1992. године у Горњем Рахићу постојала Оперативна група државне безбедности изјавио да је у том периоду била у формирању некаква група од бивших припадника Службе државне безбедности и једног дела криминалистичких инспектора Службе јавне безбедности која је била одвојена од Службе јавне безбедности и смештена у једној кући, да му није познато како је она названа касније, да тај назив није фигурирао за време његовог боравка у Горњем Рахићу, да назив «Оперативна група» њему сувише професионално звучи, обзиром да је то било време када су територија и људство били расути и када се покушавало консолидовање, успостављање власти. Било му је познато за постојање групе за истраге која је узимала изјаве од првих 20 размењених заробљеника из логора «Лука», а накнадно је чуо да је назив те групе био Оперативна група.

Познаје сведока [REDACTED] и исти је у мају-јуну месецу 1992. године био присутан у Горњем Рахићу и он је [REDACTED] био шеф обзиром да је [REDACTED] био вршилац дужности шефа Криминалистичке службе полиције, стим што се не сећа да му је издао било какво конкретно наређење. Познато му је и лице Галиб Хацић који није био квалификовани полицијски кадар, а који је ушао у полицију за време странаčkih промена и постао припадник Службе коме је старешина био [REDACTED].

[REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], који се у Горњем Рахићу појавио 20 дана после њега, били су пре рата припадници Службе државне безбедности, а за [REDACTED] му је познато да је био у саставу војске.

Изјашњавајући се о друштвено политичким приликама у овом периоду на територији општине Брчко сведок [REDACTED] наводи да у мају и јуну 1992. године нико није добио формално решење о распоређивању, да су [REDACTED], [REDACTED] били чланови Ратног штаба који је био састављен и од цивилних и војних структура, да су њих двојица били спона између војних структура, полицијских структура укључујући ту и оперативну групу ДБ Рахић и Станицу полиције и цивилног сектора. [REDACTED] се по изјави овог сведока придружио оперативној групи Државне безбедности на његову молбу и сви су га прихватили као човека са искуством, обзиром да је пре рата био подсекретар Службе државне безбедности БиХ и сви су га у оперативној групи доживљавали као човека који ће својим саветом и стручношћу

помоћи у раду. Није му познато да ли је [REDACTED] [REDACTED] имао неки писани акт, односно решење о распоређивању али је фигурирао као прва личност у војној безбедности. Оперативна група Државне безбедности Горњи Рахић није од [REDACTED] [REDACTED] примала наређења, али да су слушали његове савете о томе како се треба понашати и шта треба радити. У односу на [REDACTED] [REDACTED] објаснио је да је он био руководиоца до 1991. године али у време када је он у периоду од 07. до 10. маја дошао у Горњи Рахић, [REDACTED] је фигурирао као спона између Службе државних безбедности, цивилних и војних структура. Он је по доласку у Горњи Рахић срео оптуженог Османа Османовића и Галиба Хацића на улици који су му рекли да се организују заједно са [REDACTED] [REDACTED] и да су смештени у једној старој напуштеној кући у центру Горњег Рахића коју су звали „Бела кућа“, у којој су се састајали и обављали разговоре са лицима. Он је по доласку у Горњи Рахић осим [REDACTED] [REDACTED], Османа Османовића, Хацић Галиба, затекао [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], стим што су [REDACTED] и [REDACTED] били резервни радници Службе ДБ сходно ратној систематизацији коју су добили пред почетак рата. У свом исказу је изјавио и да је Служба јавне безбедности из Брчког пре почетка ратних збивања измештена у Горњи Рахић.

По изјави овог сведока Оперативна група Државне безбедности Горњи Рахић почела да обавља своју функцију органа државне безбедности почетком или средином јула 1992. године када је успостављен први контакт са руководством у Тузли и када су добили више инструктивних докумената, као и Конвенцију Уједињених нација о спречавању геноцида, ратних злочина и о правилима и заштити цивила у рату. Од тог дана у заглављу својих службених докумената почели су да стављају ознаку органа „Оперативна група Горњи Рахић“.

Дозвољава могућност да се Осман Османовић појављивао у тој групи пре његовог доласка у Горњи Рахић, дакле 15. односно 20.05.1992. године али након тог датума се није појављивао, а што важи и за Галиба Хацића. Истакао је да првих 15 дана рата није било систематичности у послу и да због тога не може да окарактерише улогу Османа Османовића у том периоду, стим да зна да Осман Османовић није био у контакту са органима власти, да није имао инструкције са вишег нивоа у то време, већ да су једноставно и припадници Службе државне безбедности и припадници Службе јавне безбедности, односно криминалистичке службе сви били заједно у наведеној кући у центру Горњег Рахића и да су одрађивали све што би искрсло. У односу на припадност он би Османа Османовића у том периоду сврстао у јавну безбедност. Навео је да тих првих месец дана рата у мају месецу 1992. године је заиста било тешко раздвојити криминалистичку службу, полицију, оперативну групу, службу државне безбедности, да је Осман по свом чину био припадник јавне безбедности, али је са друге стране обављао и разговоре са лицима. Може да каже да је Осман када је он дошао у Горњи Рахић и већи део маја месеца био са оперативном групом државне

безбедности, да је био припадник оперативне групе државне безбедности иако за то, као ни остали припадници ове групе није добио никакво решење.

Он у периоду мај-јун 1992. године формално није био претпостављен [REDACTED] али су га [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] уважавали као бившег шефа, као старијег и искуснијег, а никада им није издао било какву наредбу везано за функционално обављање њихових послова, уколико га је [REDACTED] питао да обави разговор са неким лицем он је њему рекао да нема ништа против, али није био руководилац, односно није имао папир да је руководилац.

Он од [REDACTED] [REDACTED] никада није добио било какво наређење, а од јуна месеца постојао је договор између њега и [REDACTED] [REDACTED] да он остане у Горњем Рахићу као неко ко ће остварити комуникацију између оперативне групе Горњи Рахић и руководства службе ДБ у Тузли и да фокус рада оперативне групе ДБ Горњи Рахић буде обављање информативних разговора са лицима која долазе из Брчког на размену на територију Горњег Рахића. [REDACTED] [REDACTED] је до почетка рата био оперативац у центру Службе државне безбедности у Тузли, а првих дана рата у мају 1992. године постављен је за начелника Сектора ДБ Тузла и формално је требао да му буде надређени обзиром да је оперативна група Службе државне безбедности Горњи Рахић била организациона јединица Центра службе државне безбедности Тузла али у то време није било могућности за комуникацију и читавог маја, а можда и у првој половини јуна месеца није се видео са [REDACTED] [REDACTED], нити са било ким другим из Службе државне безбедности Тузла.

[REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] у наведеном периоду су припадали војној безбедности. [REDACTED] [REDACTED] му никада није издао наређење, као ни [REDACTED] [REDACTED] који му је једино у форми савета износио своја мишљења. [REDACTED] [REDACTED] је могао да му изда наређење само уколико би хтео да крши правила, обзиром да је он у то време био при војсци, а не при цивилном сектору и да је био спона између цивилне и војне безбедности и органа власти.

У периоду мај-јун 1992. године у оперативној групи државне безбедности био је и Хрват – [REDACTED] [REDACTED], који је уз [REDACTED] [REDACTED] био у врху војне безбедности почетком маја, а вероватно и у јуну месецу 1992. године, стим што је био дислоциран у Бјелој, а повремено је долазио у Горњи Рахић. На овом подручју терена Горњи Рахић, сећа се лица по имену Шок за кога се говорило да је припадник ХОС-а, Хрватске одбрамбене снаге, а 108. ХВО бригада основана је касније. Оперативна група ДБ Горњи Рахић није била под командом ове бригаде, припадала је сектору Службе државне безбедности Тузла све време.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] наводи да је рат у Брчком почео рушењем мостова 30. априла, да су он и Осман Османовић обавили последњи увиђај на рушењу тих мостова. У Горњем Рахићу је већ раније формирана резервна станица полиције која је у ратним условима била ратна станица, а по инструктивној депеши Министарства унутрашњих послова из Сарајева која им је достављена у марту или априлу 1992.

године са упутством да уколико седиште Станице полиције у Брчком падне у руке паравојних или неких других формација које нису на страни Републике Босне и Херцеговине да се у том случају особље Станице јавне безбедности премести до најближе станице, а што је била станица Горњи Рахић или Сребреник, односно касније ако би евентуално дошло до повлачења линије Тузла. У Горњем Рахићу била је смештена једна група колега бошњачке и хрватске националности из државне безбедности које је видео када је једном приликом преноћио у такозваној „Беговој кући“. Он није припадао оперативној групи ДБ, него криминалистичкој служби јавне безбедности стационираној у просторијама земљорадничке задруге где је било и седиште резервне станице у Горњем Рахићу. Од [REDACTED] [REDACTED] добио је инструкције да са кадровима са тог подручја организује и формира криминалистичку службу. Лично није имао старешину јер је његов претпостављени [REDACTED] [REDACTED] пре почетка рата био суспендован, а начелник станице Брчко – [REDACTED] [REDACTED] није био присутан у Горњем Рахићу, а касније је постао заменик команданта бригаде. Речено им је да им је [REDACTED] [REDACTED] шеф, који је иначе припадао Служби државне безбедности, али је истог свега два или три пута видео и од њега није добио било какву наредбу, ни задатак, а потом је у јуну или јулу месецу [REDACTED] [REDACTED] побегао за Италију, те му је у наредних годину дана шеф био [REDACTED] [REDACTED], а од 01. маја 1993. године он је постављен за старешину криминалистичке полиције у Горњем Рахићу на којој позицији је био до доласка у полицију Брчко дистрикта 01.01.1998. године. Навео је и да су Осман Османовић и Галиб Хаџић вршили испомоћ колегама из државне безбедности који су имали повећан обим посла и да је он код [REDACTED] [REDACTED] инсистирао да се они што пре врате у службу криминалистичке полиције обзиром да они који су били ангажовани у овој служби нису имали полицијског искуства, а накнадно да су у служби криминалистичке технике били само он и још један колега техничар, а да је касније примљено још неколико њих. На питање ко је био старешина Осману Османовићу у мају и јуну 1992. године изјавио је да не зна ко је у то време био руководиоца службе државне безбедности у Горњем Рахићу и да одговор на то питање може дати Осман Османовић. Појаснио је да је Осман Османовић организационо сигурно припадао криминалистичкој полицији, а да су он и Галиб Хаџић у једном краћем периоду били придодати због обима послова и више ангажовани на пословима државне безбедности, што није пратила никаква папирологија.

[REDACTED] [REDACTED] пензионисани начелник државне безбедности Босне и Херцеговине родом из Ограђеновца код Горњег Рахића је њему саветодавно иако не и формално наредбодавно био велики ауторитет. [REDACTED] [REDACTED] је био пензионисани начелник државне безбедности Босне и Херцеговине који је имао викенд имање и породицу у Горњем Рахићу и за њих је био апсолутни ауторитет кога су као искусног полицајца на одређени начин респектовали и слушали. [REDACTED] је тамо контактирао са војним и цивилним властима и он мисли да је [REDACTED] „вукао конце“ око организације послова безбедности. Са [REDACTED] [REDACTED] и на његов позив био је присутан испред криминалистичке службе и на формирању војне полиције заједно са [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED].

██████ је био припадник државне безбедности, а он је имао утисак да ██████ Халил „вуче конце“ када је у питању организација послова те њихове групе државне безбедности, а касније је дошао за начелника у његовој служби криминалистичке полиције. Он од ██████ непосредно никада није добио ниједан конкретни задатак, а задатак да иде у Жупању добио је преко Османа Османовића. ██████ је његов рођени млађи брат који је био начелник државне безбедности у Брчком до пред сам рат када је дошло до реорганизације службе државне безбедности којом приликом је њихов центар у Тузли укинуо шефовско место у Брчком тако да је ██████ остао да ради у оперативи, а нешто касније дошао је у Горњи Рахић и придружио се колегама из државне безбедности. Сматра да ██████ у периоду мај-јуни 1992. године није био руководилац оперативне групе у Рахићу.

04.маја када је први пут дошао у Горњи Рахић Османа Османовића није затекао у станици у Горњем Рахићу, већ га је највероватније као и Галиба Хаџића 04. маја увече затекао у „Беговој кући“ заједно са групом припадника ДБ, у којој кући је преноћио, а коју је напустио наредног јутра и отишао у станицу полиције и никада више није ушао у ту кућу. Осман Османовић и Галиб Хаџић су већи део времена проводили у служби државне безбедности, а из службе државне безбедности су се вратили и придружили криминалистичкој служби након месец или месец и по дана. Тврди да је око њиховог повратка у крим.службу разговарао са ██████.

У односу на овлашћења Османа Османовића да ухапси или притвори неко лице, одреди његово задржавање, притварање изјавио је да су своја овлашћења црпили из овлашћења која су као службена лица имали док су радили у Брчком пре рата и да су имали овлашћење да затворе и спроведу у затвор у Тузлу лица која затекну у извршењу кривичног дела и да је управо то и учињено у предмету ██████ који је обрађивао Осман Османовић.

Тврди да је лица која су привођена хапсила војска, да су вероватно хапшени на линији у борбеним дејствима или на пунктовима. Пунктова почетком рата било на све стране и то су биле некакве сеоске барикаде. Њему није познато ко је био на тим пунктовима и да ли су уопште припадали некој формацији, а мисли да су то били мештани који су на одређени начин контролисали ко улази и излази из села и сећа се да је 02.05.1992. године када је долазио у Горњи Рахић видео на пункту мештане без униформе, од којих су неки били ненаоружани, а поједини наоружани ловачким оружјем, да су обављали контролу и остваривали увид у то ко улази, а ко излази из села, али без икаквог система и организације. Код њега у станицу криминалистичке службе у Рахићу није доведено ниједно од лица заустављених на пунктовима, а уколико је било хапшења лица то је могла чинити само Војна полиција или војска на линији.

Сведок ██████ изјавио је да је од 02.09.1985. године био запослен у Служби државне безбедности Брчко, да је у Горњи Рахић дошао у другој половини

маја месеца и био је припадник Оперативне групе службе државне безбедности Горњи Рахић, а није му познато када је ова група формирана. У овој групи затекао је своје бивше колеге раднике службе ДБ – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], а касније им се придружио и [REDACTED] и други резервни радници који су припадали тој оперативној групи. У време када се он придружио групи осим Бошњака у групи су били и Хрвати – [REDACTED] активни радник детачмана СДБ Брчко пре рата, а након пет до шест месеци придружили су им се [REDACTED] и [REDACTED] такође Хрвати. По изјави овог сведока просторије ове групе на почетку рата су била у центру Горњег Рахића у такозваној „Беговој кући“, а након три месеца због авио бомбардовања преселили су се у простор некадашње ћевабџинице на удаљености од претходних просторија 100-150 метара, а затим су због бомбардовања премештени у просторије ветеринарске станице између насеља Горњи Рахић и Маоча, а што није локалитет Расадник Окрајци. Његов непосредни руководиоца био је [REDACTED] чији надређени је био [REDACTED] који се налазио у седишту службе државне безбедности у Тузли. Станица јавне безбедности је била смештена на локацији у непосредној близини такозване „Бегове куће“.

По изјави сведока [REDACTED] Осман Османовић је припадао Станици јавне безбедности Брчко и није био припадник оперативне групе службе државне безбедности којој је он припадао. У време његовог доласка у Горњи Рахић у другој половини маја месеца 1992. године [REDACTED] није био припадник оперативне групе државне безбедности Горњи Рахић, већ је био припадник бригаде на дужности обавештајца. За време рада у оперативној групи безбедности Горњи Рахић [REDACTED] није издавао било какве задатке нити је трансферисао наређења, нити је присуствовао састанцима оперативне групе којима је он присуствовао. Није му познато ко је био старешина Осману Османовићу у станици јавне безбедности у Горњем Рахићу, а мисли да то није био [REDACTED]. Од маја до краја јула 1992. године није обављао било какве службене задатке са Османом Османовићем и Галибом Хацићем.

Познаје [REDACTED] који је у време његовог почетка рада у служби државне безбедности 1985. године био подсекретар Републичког секретаријата за унутрашње послове БиХ, а који је пре почетка ратних дешавања био пензионисан, виђао га је у Горњем Рахићу и познато му је да је он био у саставу службе војне безбедности у бригади Армије БиХ смештене на Окрајцима, али не зна коју је функцију обављао. Он никада није присуствовао било каквом састанку који је држао [REDACTED], никада му [REDACTED] није издавао било какве задатке, а јутарње радне договоре оперативне групе Службе државне безбедности Горњи Рахић увек је држао шеф групе [REDACTED] и тим договорима су присуствовали само припадници оперативне групе. У оперативној групи државне безбедности у Горњем Рахићу од његовог доласка у другој половини маја месеца 1992. године и све време док се ту налазио претпостављени је био [REDACTED], а ни [REDACTED], ни [REDACTED] нису му били надређени, нити су му икада издавали било какве наредбе. Оперативну групу је затекао у просторијама „Бегове куће“ у центру Горњег Рахића, а Османа Османовића тада није затекао у оперативној

групи државне безбедности у Горњем Рахићу и по његовом сазнању Осман Османовић никада није ни био припадник Државне безбедности, већ је био припадник Криминалистичке службе Јавне безбедности. Виђао га је најчешће у центру Горњег Рахића, а понекад је и Османовић свраћао у просторије оперативне групе државне безбедности јер су просторије станице јавне безбедности где је Осман радио биле у непосредној близини „Бегове куће“ и чевапцинице у којима је у почетку рата била стационирана оперативна група државне безбедности. За Хацић Галиба је изјавио да је пре рата био припадник станице јавне безбедности – криминалистичке полиције, да није имао никакве везе са војском. Станица јавне безбедности у првим данима рата била је смештена у просторијама Дома културе у центру Горњег Рахића, а касније је премештена преко пута тог Дома културе у велику приватну кућу која је имала два или три спрата.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] приведен са пункта заједно са оштећеним [REDACTED] [REDACTED] изјавио је да су он и [REDACTED] заустављени од униформисаних полицајаца из резервног састава полиције, да је одведен у велику стару кућу у којој су биле смештене службене просторије полиције у којој је било доста униформисаних полицајаца из Брчког, а која сву лица су му била позната јер су то били Муслимани који су пре рата били припадници полиције у Брчком.

Оптуженог Османа Османовића не познаје лично већ само из виђења, познато му је да је Осман пре рата радио у цивилној полицији у Брчком, као инспектор, виђао га је у полицијској станици.

Пред почетак ратног сукоба на подручју Брчког, чували су страже у својој улици, Срби, Муслимани и Хрвати, заједно. Након дизања у ваздух моста на Сави 01.05.1992. године, његову улицу су напустили сви Срби, осим његовог комшије [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] и његове супруге, чије му презиме није познато. [REDACTED] је током дана боравио у својој кући, а ноћу је одлазио у Грбавицу, оближње село код Брчког, да би му једног дана саопштио да у Грбавици захтевају од њега да задужи оружје, што је он одбио, те је одлучио да све време борави код куће у Брчком, а он му је обећао да ће се постарати да га нико не дира. Једне вечери, не сећа се тачног датума, [REDACTED] је заплакао и пожалио му се да су дошли ХОС-овци и да су претили да ће га заклати. Тада га је посаветовао да напусти Брчко и понудио му је да га испрати до излаза из Брчког, а [REDACTED] је одлучио да оде код своје пријатељице у Горњи Рахић, јер се надао да ће се ситуација у Брчком смирити за 15 дана. Договорили су се да наредног јутра крене заједно са [REDACTED] у Горњи Рахић, да би га заштитио уколико би неко покушао да га малтретира. На путу до Рахића, на пункту на улазу у село Окрајци, зауставили су их униформисани полицајци из резервног састава полиције, обојицу су их оборили на земљу и заробили.

Изјавио је да после почетка рата и дизања у ваздух моста на Сави још увек није постојала војска у Окрајцима ни у Горњем Рахићу, да је при првом доласку у Горњи Рахић видео само припаднике резервног састава полиције на пунктовима који су били

на изласку из Брчког, да је и приликом првог доласка у кућу у којој је била стационирана полиција у Горњем Рахићу видео само припаднике полиције, а да никаквих војних формација на том подручју није било и да су војне јединице формиране тек након месец дана када је формиран Први батаљон, чији је командант био [REDACTED].

У односу на припадност оптуженог Османа Османовића Јавној или Државној безбедности изјавио је да је Осман Османовић био припадник обичне градске полиције, да није припадао Војној полицији.

Није му познато где је у инкриминисаном периоду била стационирана војна полиција, иако је њене припаднике виђао дуж пута.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] је испитан на главном претресу по одлуци суда након што је бранилац оптуженог, а са чиме се сагласио и заменик тужиоца за ратне злочине одустао од предлога да се у доказном поступку на главном претресу испита овај сведок.

Изјавио је да је пре почетка рата у БиХ био припадник Службе државне безбедности и познаје оптуженог Османа Османовића, обзиром да су радили у истој згради, као припадник Станице јавне безбедности у ОКП. Навео је да у периоду мај-јун 1992. године њих двојица нису били распоређени у истим органима, а да до половине маја месеца скоро да нису ни били ангажовани на било којим пословима.

Централа службе Државне безбедности била је у Тузли.

Дана 01.05.1992. године дошао је у Горњи Рахић заједно са двадесет до тридесет хиљада осталих грађана Брчког. Поседовао је предратну службену легитимацију, али не и мобилизацијски позив, није добио нову службену легитимацију везано за ангажман у Горњем Рахићу, већ је те послове обављао на основу одлуке Ратног председништва БиХ о именовању у кумисију.

Дана 19.05.1992. године одлуком Ратног председништва именован у комисију за прикупљање чињеница о почињеним ратним злочинима на подручју окупираног града Брчко. Ова комисија је бројала 5 чланова а осим њега, у тој комисији је био [REDACTED] [REDACTED] као председник комисије, затим [REDACTED] [REDACTED] и један доктор чијег се имена не сећа. У циљу извршавања одређених задатака из те одлуке Ратног председништва, он је са још двојицом припадника предратне Службе државне безбедности - [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] и још једним предратним резервним радником Службе државне безбедности организовао радну групу. Комисија за прикупљање чињеница о почињеним ратним злочинима на подручју окупираног града Брчко формирана из разлога што је тог дана, 19.05.1992. године извршена размена у којој је из окупираног Брчког односно из логора „Лука“ размењено 20 лица са којима су у наредном периоду обављали информативне разговоре, узимали изјаве и писали службене забелешке о ситуацији у Брчком. Појаснио је да је то била група

Државне безбедности која је носила назив Оперативна група Горњи Рахић, да том оперативном групом нико није руководио, да су њени припадници били равноправни, с тим што је он био *primus inter paris* - први међу једнакима и да се та група накнадно проширивала. Рад Оперативне групе одвијао се тако што су добијали списак заробљеника који су дошли из Брчког, да су по том списку проналазили те људе и да су припадници оперативне групе [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] обављали разговоре.

На питање којој јединици је припадао за време свог боравка у Горњем Рахићу, навео је да до средине јуна месеца 1992. године није припадао било којој јединици, а да је од средине јуна наредбом команданта постављен за помоћника начелника Штаба 108. ХВО бригаде за обавештајне послове, које је обављао до 01.02.1993. године, где му је директно надређени био начелник штаба бригаде, с тим што је 22.12.1992. године добио решење о именовању за начелника Станице јавне безбедности у Горњем Рахићу.

Дана 17.05.1992. године формирана је 108. ХВО бригада, за команданта бригаде именован је [REDACTED] [REDACTED], а тада је [REDACTED] [REDACTED], пре рата републички министар Државне безбедности, именован за помоћника команданта за безбедност у 108. ХВО бригади.

На питање која су била његова овлашћења у периоду мај-јун месец 1992. године у Горњем Рахићу, навео је да је у мају месецу имао само овлашћења из одлуке о комисији, а да је у јуну месецу добио овлашћења од команданта 108. ХВО бригаде за прикупљање обавештајних података.

Навео је да је у периоду мај, јуни 1992. године једина војна формација која је постојала била 108. бригада ХВО, све до 08.03.1993. године, када је дошло до њене поделе на Бригаду Армије БиХ и Бригаду ХВО.

Дана 17.06.1992. године именован је за помоћника начелника штаба 108. ХВО бригаде за обавештајне послове, након чега је напустио подручје Горњег Рахића на месец дана.

На постављена питања се изјаснио да [REDACTED] [REDACTED] тих првих дана није био припадник Оперативне групе, већ да се служби прикључио касније, а да [REDACTED] [REDACTED] није био припадник ове Оперативне групе државне безбедности већ да је припадао Служби јавне безбедности, односно ОКП заједно са Османом Османовићем и Галибом Хацићем.

[REDACTED] [REDACTED] је био помоћник команданта за безбедност у 108. ХВО бригади када је она формирана, 17.05.1992. године.

Виђао се са Османом Османовићем обзиром да је то био мали простор са пуно људи, али да не зна које послове је Осман обављао, нити му је познато да ли је Осман имао неку канцеларију у Горњем Рахићу или на неком другом месту, да је са њим у том периоду имао само другарски, познанички контакт, али не и службени.

Након што му је предочено да је Оптужени Осман Османовић у својој одбрани на главном претресу навео да је дана 06.05.1992. године дошао у центар Рахића у стару кућу коју су називали „Бегова кућа“ где је била смештена Оперативна група Државне безбедности где је затекао своје колеге [REDACTED], [REDACTED], Хацић Галиба, [REDACTED], [REDACTED], да је разговарао са [REDACTED] који му је саопштио да је распоређен у тој Оперативној групи, изјавио је да то није тачно и да му није познато из ког разлога оптужени то тврди, с тим што се сећа да је Осман Османовић 06.05.1992. године дошао у Горњи Рахић са подручја Шатовића са још једним лицем. Тврди да никада оптуженом Осману Османовићу није издао било какву наредбу.

Изјаснио се да није тачно то што је оптужени Осман Османовић у својој одбрани на главном претресу навео да му је [REDACTED] дана 06.05.1992 године дао усмену наредбу да обави разговор са [REDACTED] званим „[REDACTED]“ за кога је стигло обавештење да је приведен од стране патроле милиције Станице безбедности Брчко и да је одмах по испитивању обавестио [REDACTED] да се ради о савесном грађанину и пренео све оно што му је речено. Након што му је предочено да је оптужени изјавио да је након што је испитао [REDACTED], за њега задатак био завршен, а да не зна шта се даље дешавало [REDACTED] и да би то могао да зна [REDACTED], упитан да се изјасни да ли је одлучивао о задржавању притворених лица, као што то тврди Осман Османовић, изјавио је да он није знао да су лица заробљена нити је могао одлучивати о њиховом задржавању, обзиром да у то време није имао никакву функцију. Изјавио је да лице по имену [REDACTED], са надимком „[REDACTED]“, не познаје, с тим што је чуо за њега, а да никада није био у контакту са полицијом везано за долазак, довођење, лишење слободе, било чега другог везано за ово лице, да му није познато ни ко га је лишио слободе нити где је ухапшен.

Сведоку [REDACTED] предочено је и да је оптужени Осман Османовић навео да су одлуку да се [REDACTED] лиши слободе донели његови надређени [REDACTED] и [REDACTED], али му није познато када су ту одлуку донели, а у односу на ове наводе оптуженог Османа Османовића изјавио је да он није донео ту одлуку, нити је знао да је [REDACTED] ухапшен, јер тог дана није био на том простору и да је тек увече сазнао да је неко лице ухапшено са експлозивом, да му није познато где је то лице одведено, коме је предато нити ко га је ухапсио, да је чуо приче да је то лице препознао [REDACTED], да се ради о [REDACTED], а да је под лажним именом на пункту заустављен. Упитан да се изјасни ко је могао да донесе одлуку о задржавању [REDACTED] кога је оптужени Осман Османовић према наводима своје одбране испитао, да ли је ту одлуку могао донети Осман Османовић или [REDACTED] или он, изјавио је да му није познато ко је могао донети ту одлуку. У односу на наводе оптуженог Османа Османовића изјавио је да никада Осману није издао било какву наредбу.

Након што му је предочено да је оптужени у својој одбрани навео да су одлуку о томе ко ће бити задржан након обављеног информативног разговора, а ко неће,

доносили [REDACTED] [REDACTED], који је био у команди Сектора безбедности, [REDACTED] [REDACTED], руководиоца Оперативне групе Државне безбедности Горњи Рахић и командант 108. ХВО бригаде [REDACTED] [REDACTED], изјавио је да у односу на њега то није тачно, али да је могуће да је такву одлуку могао донети командант 108. ХВО бригаде [REDACTED] [REDACTED] након формирања те бригаде 17.05.1992. године, као и да је могуће да је такву одлуку могао донети и [REDACTED] [REDACTED] који је вероватно тада именован за помоћника команданта за безбедност у 108. ХВО бригади, да одлуку ко ће бити задржан након обављеног информативног разговора, а ко неће није могао донети Осман Османовић, обзиром да је он био инспектор у ОКП, у Станици јавне безбедности.

Изјавио је да није истина да је Осман Османовић био припадник Оперативне групе Државне безбедности.

На предочене наводе оптуженог Османа Османовића да су [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] који је био главно командујући у Ресору безбедности знали шта се дешава са затвореницима у Горњем Рахићу, изјавио је да није тачно да је он то знао, да он није имао било какве ингеренције према војним заробљеницима, да је то ствар Војне безбедности и да њега то није интересовало.

Сведоку [REDACTED] [REDACTED] предочен је и део исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] испитаног на главном претресу, у којем је изјавио да је [REDACTED] [REDACTED] је затекао у Горњем Рахићу као припадника војне бригаде, војне структуре које су покушавале да се наредбодавно поставе према њима, припадницима предратне Службе Државне безбедности, да је он као свог руководиоца третирао предратног старешину [REDACTED] [REDACTED], изнад кога је био [REDACTED] [REDACTED], изјавио је да [REDACTED] [REDACTED] није могао бити изнад [REDACTED] [REDACTED], јер [REDACTED] [REDACTED] није био ни у каквој вези са пословима које су они обављали, а на наводе сведока [REDACTED] [REDACTED] да је [REDACTED] [REDACTED] био у команди бригаде где је вероватно обављао обавештајне послове, да је износио наредбе из касарне бригаде и трансферисао их њима, а да је пре тога наредбе запримао од [REDACTED] [REDACTED], да [REDACTED] [REDACTED] није био надређен ни њему ни Осману Османовићу, да је био високо позициониран у команди бригаде за обавештајне послове, с тим што тврди да је [REDACTED] [REDACTED] некада присуствовао јутарњим састанцима Оперативне групе Државне безбедности и да је седео поред [REDACTED] [REDACTED], изјавио је да су се они дружили, да су били смештени у једној ћевабџиници у којој су се окупљали и заједно пили кафу, да то нису били службени састанци већ неформално испијање кафе, да су сви они имали одрешене руке да обављају своје послове – испитивање заробљеника који су дошли у размену из Брчког.

За наводе исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] у делу у којем је тврдио да је [REDACTED] [REDACTED] покушавао да се наметнете тим цивилним структурама, да им издаје наређења, али да се он томе противио као и Осман Османовић, као и да је Осман у то време за [REDACTED] [REDACTED] био ауторитет, изјавио је да није истина да се он било коме

наметао, а да је Османа Османовића поштовао као инспектора са којим се познавао и у периоду пре рата, али да се нису виђали нити су сарађивали.

Сведок [REDACTED] се на питања изјаснио и о чињеницама и околностима које су му познате о импровизованом логору на локалитету Окрајци. Изјавио је да колико је њему познато, у мају и јуну месецу 1992. године у Горњем Рахићу није постојао неки импровизовани логор за заробљена лица, с тим што су постојале просторије на Окрајцима у којима су у почетку били затворени цивили, да се радило о просторијама „Шумаријске“ куће и складишном простору у виду ниских зграда, да се ту у низу објеката налазио и један лимени објекат налик контејнеру, да мисли да тај објекат није имао прозора, врата и природног осветљења. Није му познато да ли је тај објекат поседовао санитарни чвор, нити му је познато да ли је тај објекат био посебно чуван, с тим што су се чувари налазили на улазу у тај круг Шумарије са пратећим објектима који је био ограђен. Претпоставља да је за обезбеђење тог простора у Окрајцима у којем су се налазили заробљеници до формирања 108 ХВО бригаде била задужена војна полиција, а није му познато ко је одлучивао о судбини тих заробљеника. Није му познато да ли су заробљена лица вођена на нека испитивања нити шта се уопште са њима дешавало. Није му познато да је у периоду мај-јун 1992. године било примене неке силе према лицима заробљеним у Горњем Рахићу.

У односу на власт над притвором у Горњем Рахићу, изјавио је да је постојао орган Војне безбедности којим је руководио [REDACTED], чији је заменик био [REDACTED], затим да је постојала Војна полиција чији је командир једно време био Авдић Кадрија и да су то била лица која су била задужена за притвор у Горњем Рахићу, а да Државна безбедност са овим притвором није имала било какве везе, а на питање да ли то значи да су [REDACTED] и [REDACTED] одлучивали о томе ко ће бити притворен, а ко ће бити пуштен, изјавио је да му није познато да ли су о томе одлучивали они или неко други, обзиром да су они по хијерархији имали изнад себе команданта бригаде, [REDACTED], који је могао да доноси наредбе по овим питањима. Оперативна група државне безбедности није имала апсолутну власт над притвором, као што му је предочено да је изјавио [REDACTED].

Однос између војске односно 108. ХВО Бригаде и Оперативне групе Државне безбедности Г. Рахић, описао је да је био коректан, да су то биле две потпуно одвојене институције које једна другој нису могле издавати наредбе.

На постављено питање изјавио је да [REDACTED] познаје из периода када је [REDACTED] дошао у Бригаду, а да му је познато да је он пре рата био министар Државне безбедности и да је његово радно место било у згради шумарије у Окрајцима, а не у ђевабџиници и центру Горњег Рахића, с тим што је [REDACTED] долазио у ту ђевабџиницу. О његовим односима са [REDACTED], изјаснио се да је тај однос био другарски, да између њих није било надређености и подређености, обзиром да је наредбе могао примати само од начелника штаба [REDACTED], обзиром да је био оперативац.

За [REDACTED] [REDACTED] изјавио је да су били у добрим односима, да су заједно пили кафу, с тим што је између њих постојала хијерархија, обзиром да му је [REDACTED] могао издавати наредбе преко начелника штаба бригаде.

Сведоку [REDACTED] [REDACTED] предочен је исказ сведока [REDACTED] [REDACTED] испитаног на главном претресу у делу у којем је навео да је био припадник Оперативне групе државне безбедности, да је шеф те оперативне групе био [REDACTED] [REDACTED], да су у тој групи били још и [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], као и брат Османа Османовића, [REDACTED] [REDACTED], да му је [REDACTED] [REDACTED] издавао наређења, а да је [REDACTED] [REDACTED] тада био у војној безбедности, као и [REDACTED] [REDACTED], а сведок [REDACTED] [REDACTED] је потврдио да су тачни наводи [REDACTED] [REDACTED] да је заједно са [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] био у саставу Оперативне групе Горњи Рахић, с тим што се [REDACTED] [REDACTED] придружио тој групи тек средином маја месеца када је дошао са подручја Челића, али да нису тачни наводи везано за њега, обзиром да он није био у саставу Војне безбедности већ је био помоћник начелника Штаба 108. ХВО бригаде за обавештајне послове, а да [REDACTED] [REDACTED] јесте био у саставу Војне безбедности.

Лице [REDACTED] [REDACTED] познато му је само из медија, а није му било познато у време боравка у Г. Рахићу 1992. године. [REDACTED] [REDACTED], мисли да је био заробљен као возач мајора [REDACTED] [REDACTED], а једно је [REDACTED] [REDACTED] лично видео.

На питање ко одлучује о томе ко ће ићи у размену и за кога се ко размењује изјавио је да му то није познато.

Изјашњавајући се о постојању пунктова на овом подручју изјавио је да су пунктови постојали поред сваког насељеног места Горњег Рахића, Брчког, Маоче, да он претпоставља те пунктове организовала полиција или неке друге структуре из месних заједница, а не војска, обзиром да није ни била формирана војска почетком маја 1992. године. Није му познато коме су прослеђивана лица заустављена на тим пунктовима на даље испитивање. Ови наводи сведока [REDACTED] [REDACTED] у сагласности су са изјавом сведока [REDACTED] [REDACTED] који је описао пунктове на путу као барикаде са постављеним врећама на путу, као и исказом сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] који је са [REDACTED] [REDACTED] заустављен на контролном пункту на изласку из насеља Горњи Рахић који је описао да су на пункту на коме је заустављен били униформисани полицајци из резервног састава полиције, а да су ту били и ХОС-овци обучени у црна одела са словом «У» на капама.

Посао је обављао у истој просторији у којој су посао обављали припадници оперативне групе Горњи Рахић у ђевабџиници у центру Рахића где су се окупљали, дружили и обављали своје послове. Нису имали одвојене канцеларије, стим да су припадници оперативне групе радили и на терену у Рахићу, Маочи, Паланци, где су обављали разговоре са размењеним заробљеницима, у ђевабџиници су писали извештаје. Команда 108. ХВО бригаде била је смештена у Окрајцима од формирања и у

наредна два месеца након чега је прешла у Ограђеновац у приватни објекат, обзиром да им је безбедност била угрожена.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] испитан на главном претресу је изјавио да је запослен као полицијски службеник у полицији Брчко Дистрикта, Јединица за истраживање ратних злочина.

Врло добро познаје оптуженог Османа Османовића који му је дугогодишњи пријатељ. Заједно су студирали у периоду 1979.-1982. године на Економском факултету у Брчком, дипломирали су истог дана, били су заједно у војсци у истој касарни. Након тога он је почео са радом 1987. године у сектору Државне безбедности, а Осман Османовић је већ тада радио у Општинском СУП-у и до почетка ратних сукоба у БиХ су радили у истој згради, на различитим пословима.

У време када је почео рат у Брчком, 01. маја 1992. године, био је запослен у Републичком Секретаријату унутрашњих послова Босне и Херцеговине, Сектор државне безбедности, Центар службе безбедности Тузла, Детацман Брчко, као истражилац са чином млађег инспектора, а живео је у породичној кући у насељу „4. јул“ и у службеном стану у ужем делу Брчког, а у Горњи Рахић је дошао са породицом из своје породичне куће у периоду 05.-08. мај 1992. године. Након што су избили ратни сукоби у Брчком, једино подручје где су могли изаћи из града који је био нападнут, било подручје муслиманских села Горњег Рахића и Маоче и да је у тих првих десет дана почетком рата, из Брчког на подручје та два највећа села избегло око тридесет хиљада цивила, међу којима су били и он и Осман Османовић са својим породицама.

Између 07.-10. маја припадници полицијских снага, међу којима и он и Осман Османовић, окупили су се у Горњем Рахићу око [REDACTED] [REDACTED], пензионисаног предратног подсекретара Службе Државне безбедности републичког СУП-а БиХ, који је иначе из тог места. Без обзира што је био пензионер, [REDACTED] [REDACTED] је успео да их изорганизује, а примарни задатак им је био да документују злочине над цивилним становништвом који су почињени у граду Брчком почев од рушења мостова на реци Сави до којих је дошло ноћ уочи 1. маја 1992. године, преко разарања града и великог броја убистава цивила, силовања и пљачки које су се почеле дешавати одмах након рушења мостова.

Навео је да су у то време већ биле формиране некакве војне структуре, да је у поступку била процедура формирања војне бригаде (108. бригада) и да су у склопу локације на којој је била смештена команда те војне бригаде биле и одређене просторије у које су припадници војске доводили лица српске националности. [REDACTED] [REDACTED] је био припадник 108. бригаде ХВО (Хрватско вијеће одбране), која је касније, није му познато када прецизно, постала 108. бригада Армије БиХ.

У моменту његовог доласка у Горњи Рахић још увек није била формирана станица полиције или било каква полицијска јединица на територији Горњег Рахића. У том тренутку сви преживели који су успели изаћи из Брчког окупљали су се у Горњем

Рахићу, а припадници полицијских структура држали су се заједно и та полицијска станица у Горњем Рахићу примарно је била формирана од преживелих припадника полицијских структура који су пре рата радили у Брчком.

На питање која су лица формирала ратну станицу полиције у Горњем Рахићу, изјавио је да је то био [REDACTED], као велики ауторитет у полицијским структурама Државне безбедности, човек из тог села који је поседовао огромне организационе способности и искуство кроз дугогодишњи рад у СУП-у.

У односу на формирање Јавне службе безбедности ратне станице полиције, изјавио је да су иницијативе у том смислу ишле од Кризног штаба односно цивилних структура које су биле на челу организовања цивилног живота и да су у састав структура јавне безбедности ушли предратни припадници опште милиције и саобраћајне и криминалистичке полиције. Не може конкретно да прецизира лица која су формирала ту ратну службу Јавне безбедности, може само да каже са су се сви припадници јавне и државне безбедности окупили у Горњем Рахићу и да су се сви понашали у складу са пословима и задацима које су радили пре почетка рата.

На питање ко је сачињавао кризни штаб који је формирао полицијску станицу у Горњем Рахићу, изјавио је да он то не зна, а верује да не зна ни Осман Османовић, јер се њих двојица нису политички активирали у припремама за рат у Брчком и као припадници службе нису били укључени у политичке структуре.

Изјавио је да се Осман прикључио истим структурама којима се и он прикључио, да су њих двојица као велики пријатељи чували један другом главу, тако да је било нормално да су у то време били заједно, али свако на својим пословима. Упитан да појасни који су били послови Османа Османовића, а који су били његови послови, обзиром да је он био припадник државне, а Осман припадник јавне безбедности, изјавио је да је јавна безбедност започела са успоставом свог рада у Горњем Рахићу почетком маја месеца од 05. односно 10. маја, са примарним циљем да се обезбеди просторија у којој се може организовати рад, окупити људи и успоставити функционисање службе онако како је то законом прописано, а да су на исти начин окупило и неколико предратних радника Државне безбедности и ставило под контролу [REDACTED].

На питање да ли је група односно служба којој је тада припадао имала некакав службени назив, изјавио је да се сећа да се та служба звала Оперативна група Службе државне безбедности Горњи Рахић, с тим што због протекла времена не може прецизно да се изјасни да ли је тај назив службе био успостављен наредбом из Центра службе безбедности у Тузли или га је дефинисао [REDACTED].

Појаснио је да су као полицијски службеници пре рата били у саставу Центра Служби безбедности Тузла, у чијем саставу је био сектор Службе државне безбедности чије је седиште било у Брчком. Међутим, како је тај детачман почетком рата престао да постоји када су Брчко заузеле српске оружане снаге, он и још неколико припадника

службе су се окупили у Горњем Рахићу где је оформљена та Оперативна група Службе државне безбедности Горњи Рахић, у којој су осим њега, од предратних активних радника били још и његов предратни старешина – [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], а у неком тренутку им се придружио и [REDACTED] [REDACTED], с тим што је одмах стављен под команду бригаде, а поред њих од почетка су имали још два-три резервна радника.

На питање да ли му је познато да ли је Осман Османовић, као припадник службе Јавне безбедности, био у било ком периоду припадник и те Оперативне групе Државне безбедности, изјавио је да Осман Османовић никада формално није био припадник те Оперативне групе Државне безбедности, али је с тим у вези указао да припадници државне безбедности у тих првих 6 месеци рата, осим позива за мобилизацију, нису ни добили никаква решења о распоређивању на било које радно место и да му није познато да ли су нека решења у том смислу добили припадници Јавне безбедности.

Појаснио је да су приведена лица српске националности у почетку била смештена у шумском газдинству у Окрајцима, на локалитету који је заузимала војска односно бригада која је била у формирању и да су у склопу просторија бригаде биле и просторије где су припадници војске доводили заробљена лица српске националности. Међутим, како нису могли контролисати шта се збива у тим просторијама према тим притвореним лицима од стране одређених паравојних формација које су биле присутне у склопу бригаде, неко је донео одлуку да та притворена лица измести из круга бригаде и да их склони на безбедније место - на локалитет изнад Горњег Рахића и Маоче.

Даље је изјавио да су Осман Османовић и он, када су се као активни предратни припадници Службе безбедности појавили у Горњем Рахићу у мају 1992.године затекли припаднике разних формација, који су на себи имали ознаке "ХОС-а" и "Зенги", њима потпуно непознатих наоружаних људи, који су зазирали од њих. Указао је да се он, као резервни официр бивше војске који је у том смислу био едукован као и Осман Османовић, више бојао ових људи него самог рата. Навео је да су ти људи – припадници "ХОС-а" и "Зенги", називали њега, Османа Османовића и остале предратне припаднике Службе безбедности комуњарама.

На питање да ли му је познато име [REDACTED] [REDACTED], изјавио је да је то његов предратни колега, који је постао припадник Службе државне безбедности 1988. године, и да су од тог времена радили заједно, а да се пре тога нису познавали. Изјавио је [REDACTED] [REDACTED] затекао у Г. Рахићу као припадника војне бригаде, тј. војних структура које су покушавале да се поставе наредбодавно према њима као припадницима предратне Службе државне безбедности. Тада је у Горњем Рахићу био његов предратни старешина [REDACTED] [REDACTED], кога је он и у рату третирао као свог руководиоца, а изнад њега је био Решид Мусић, који је за њих био неприкосновени ауторитет.

На питање да ли је [REDACTED] [REDACTED] био у хијерархијском ланцу изнад њега и да ли је могао њему и Осману Османовићу да издаје наредбе и задатке, изјавио је да је [REDACTED] [REDACTED] био у команди бригаде, с тим што не зна које послове је обављао, али да мисли

да је врло вероватно обављао обавештајне послове. Такође је навео да је [REDACTED] [REDACTED] износио наредбе из команде бригаде и трансферисао их њима, али да је он примарно запримао наредбе од [REDACTED] [REDACTED] и да [REDACTED] [REDACTED] није био надређени ни њему ни Осману Османовићу.

Након што му је предочено да је оптужени у својој одбрани на главном претресу изјавио да је о испитивању [REDACTED] [REDACTED] обавестио надређеног [REDACTED] [REDACTED], питао је шта је у томе спорно и изјавио да се [REDACTED] [REDACTED] постављао наредбодавно и да се ради о ратним условима.

Указао је да је [REDACTED] [REDACTED] био високо позициониран у команди бригаде, с тим што му није познато на којим је тачно пословима био ангажован, али да је имајући у виду примарно његов back ground, врло вероватно био ангажован на пословима обавештајца односно помоћника за обавештајне послове у команди бригаде.

На питање браниоца оптуженог, да ли су у оквиру оперативне групе у периоду мај-јун 1992. године имали некакве састанке или јутарње информисање и да ли је таквим састанцима некад присуствовао и [REDACTED] [REDACTED], изјавио је да је Оперативна група којој је припадао тада била смештена у локалној сеоској ћевабџиници у којој их је [REDACTED] [REDACTED] једном недељно окупљао да би реферисали шта и колико су урадили и како би им издао задатке за даљи рад, да је таквим састанцима понекад присуствовао и [REDACTED] [REDACTED] који је све време био уз [REDACTED] [REDACTED], а да је [REDACTED] [REDACTED] био позиван на састанке у команду бригаде. Указао је да је [REDACTED] [REDACTED], који је пре рата радио у Служби државне безбедности са њим као оперативац нижег ранга, на почетку рата у Горњем Рахићу био у саставу војних структура и да је покушавао да њима као цивилним структурама издаје наређења, што је њему лично јако сметало и да се борио против тога колико је могао.

На питање оптуженог Османа Османовића да појасни своје наводе везано за трансферисана наређења која је добијао [REDACTED] [REDACTED] и покушавао да им та наређења пренесе, изјавио је да су он и Осман Османовић у Горњем Рахићу [REDACTED] [REDACTED] затекли у униформи, у саставу бригаде која се формирала, док су он и Осман Османовић били у цивилу, као припадници Јавне и Државне безбедности и да је Осман Османовић у то доба био ауторитет за [REDACTED] [REDACTED]. Међутим, он и Осман Османовић су ушли у формирање организације цивилног живота односно формирања Јавне и Државне безбедности, док је [REDACTED] [REDACTED] био у саставу бригаде, кретао се са [REDACTED] [REDACTED] и покушавао је задатке из бригаде да трансферише на њих. Нагласио је да се и Осман Османовић „отимао“ тим задацима на исти начин као и он.

Изјавио је да познаје Галиба Хаџића, али да он није био у саставу ове оперативне групе, да [REDACTED] [REDACTED] није био припадник ове Оперативне групе и да га познаје као радника Службе јавне безбедности, да познаје брата Османа Османовића – [REDACTED] [REDACTED] који је био предратни резервни радник службе државне безбедности и који је био у саставу Оперативне групе службе државне безбедности Горњи Рахић. Од предратних резервних радника Службе, касније у неком

тренутку овој Оперативној групи се придружио и [REDACTED], а с временом се придружило још чланова. Указао је да су резервни радници, који су заправо представљали предреатне резервне снаге Државне и Јавне безбедности у овој Оперативној групи радили исте послове као и он, односно да је њихов примарни и једини задатак био прикупљање доказа о злочинима који су почињени на подручју града Брчко од стране оружаних снага које су напаале град.

Изјавио је да су у тој старој трошној кући коју су у шали звали „Бела кућа“ обавили пар разговора, међу којима и разговор са [REDACTED], а да су иначе као оперативци били теренци, да су скупљали људе који су излазили из града, утврђивали адресе, локацију где живе и уговарали узимање изјава од њих на околности онога што су преживели и што су видели, тако да је био нон-стоп у покрету, а на питање после колико времена су заменили те просторије за неку другу локацију на којој су обављали разговоре са тим лицима, изјавио је да је седиште Оперативне групе било у поменутој кући до почетка септембра месеца 1992. године, када је та кућа девастирана у гранатирању цивилних циљева у центру Горњег Рахића и када је [REDACTED], као човек са тог подручја, нашао неке просторије између Рахића и Маоче у којима је пре рата била ветеринарска станица, па је Оперативна група тамо премештена. Указао је да да то није локалитет Окрајци, с тим што не зна тачно како се та локација зове.

Познато му је где се налазе Окрајци и био је на том локалитету, да Окрајци припадају Горњем Рахићу, обзиром да се налазе на улазу у село Ограђеновац које је у саставу села Горњи Рахић, а на питање да ли је постојао логор у Горњем Рахићу навео је да тамо није постојао никакв логор и изјаснио се да је постојао логор на локалитету Окрајци, изјавио је да се ради о предратном кругу просторија које су биле у власништву шумског газдинства, да је на тој локацији формирана бригада која је заузела ту локацију са свим садржајима који су ту били, да је то била једина зграда већих габарита на том подручју, где се тако нешто могло изоргановати. Познато му је да је у време његовог доласка у Горњи Рахић првих пар дана [REDACTED] био на том локалитету у Окрајцима, након чега је као припадник цивилних полицијских структура буквално одатле избачен и да је након тога формирао седиште Оперативне групе у поменутој њеваџиници у Горњем Рахићу.

На питање оптуженог Османа Османовића да ли су њих двојица почетком рата добили мобилизацијске позиве, изјавио је да се сећа да је добио мобилизацијски позив из Тузле, али да не може да се сети тачног датума када је тај позив примио, а на питање оптуженог Османа Османовића да ли су добили службену легитимацију и шта је у њој писало, изјавио је да је он користио своју предратну службену легитимацију, а да не може да се сети да ли су добили неке писане документе за кретање по територији која је била под контролом оружаних снага БиХ. На питање оптуженог Османа Османовића да ли су добили службене легитимације из Тузле, конкретно, изјавио је да мисли да су их добили, да је мало затечен питањем и да не може тачно да се сети.

Суд је ценећи исказе ових наведених сведока појединачно и у њиховој међусобној вези, а у вези са наводима одбране оптуженог Османа Османовића нашао да су наведеним исказима оповргнути наводи одбране Османа Османовића да је од свог брата [REDACTED] обавештен да треба да се јави 06.05.1992. године у центар Горњег Рахића [REDACTED] [REDACTED] који је био именован за руководиоца Оперативне групе Државне безбедности, да је дана 06.05.1992. године по доласку у центар Горњег Рахића у стару кућу коју су називали «Бегова кућа» а у којој је била смештена Оперативна група Државне безбедности разговарао са [REDACTED] [REDACTED] који му је саопштио да је распоређен у тој Оперативној групи, да је Оперативна група Државне безбедности у Горњем Рахићу дана 06.05.1992. године била већ формирана. Оповргнути су наводи оптуженог Османа Османовића да је истога дана 06.05.1992. године добио усмену наредбу од [REDACTED] [REDACTED] да обави разговор са приведеним лицем [REDACTED] [REDACTED] и да је после обављеног разговора са [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] који је са [REDACTED] [REDACTED] био у друштву о свему известио [REDACTED] [REDACTED] чиме је тај задатак за њега био завршен. Оповргнути су наводи Османа Османовића да су дана 16.05. на јутарњем састанку Оперативне групе са главнокомандујућим Сектора безбедности [REDACTED] [REDACTED], он и [REDACTED] [REDACTED] добили задатак да обаве разговор са [REDACTED] [REDACTED], као и наводи одбране оптуженог да су крајем јула 1992. године он и [REDACTED] [REDACTED] по други пут обавили разговор са [REDACTED] [REDACTED] по усменом наређењу [REDACTED] [REDACTED], да су одлуку да се [REDACTED] [REDACTED] лиши слободе донели његови надређени [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], да су наведена лица доносили одлуке ко ће бити задржан након обављеног информативног разговора, да је тада, у време његовог доласка у Горњи Рахић 06.05.1992. године [REDACTED] [REDACTED] био руководиоца Оперативне групе Државне безбедности Горњи Рахић.

Суд је из напред наведених исказа сведока поуздано утврдио да [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] нису били у наведеном периоду надређени оптуженом Осману Османовићу и да Оперативна група Државне безбедности Горњи Рахић није ни постојала до 19.05.1992. године, када је одлуком Ратног председништва формирана комисија за прикупљање чињеница о почињеним ратним злочинима на подручју окупираног града Брчко у коју је именован [REDACTED] [REDACTED], а који је у циљу извршавања задатака из одлуке Ратног председништва са припадницима Службе државне безбедности [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и једним предратним резервним радником Службе државне безбедности организовао радну групу што је била група Државне безбедности која је носила назив Оперативна група Горњи Рахић. Утврђено је да је формирање ове групе било условљено повећањем обима посла, односно потребе испитивања већег броја лица након размене 20 заробљених лица муслиманске припадности дана 19.05.1992. године из логора «Лука» у Брчком. Време и разлоге формирања ове групе су у својим исказима међусобно сагласно објаснили сведок [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], а што произилази и из исказа сведока [REDACTED] [REDACTED].

По налажењу суда оптужени Осман Османовић је био како је и сам у својој одбрани најпре навео припадник Министрства унутрашњих послова Босне и

Херцеговине Центра службе безбедности Тузла – Станица јавне безбедности Брчко која је у ратним условима измешена у Горњи Рахић, а у односу на које околности су у својим исказима били међусобно сагласни сведоци [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и сви остали сведоци који су се изјашњавали о формалној припадности јавној безбедности оптуженог Османа Османовића у првој половини маја 1992. године, а из којих исказа је утврђено и да је у том периоду Осман Османовић само вршио испитивања заједно са предатним припадницима Државне безбедности.

Наводи одбране оптуженог Османа Османовића да је поступао по усменим наредбама свог надређеног [REDACTED] [REDACTED] кога је обавештавао о преузетим радњама чиме је посао за њега био завршен, да су њихови надређени [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] донели одлуку да се оштећени [REDACTED] [REDACTED] лиши слободе, да је поред [REDACTED] [REDACTED] који је био у команди Сектора безбедности, [REDACTED] [REDACTED] команданта 108. ХВО бригаде, [REDACTED] [REDACTED] руководиоца Оперативне групе Државне безбедности Горњи Рахић доносио одлуку о томе ко ће бити задржан након обављеног информативног разговора оповргнути су наводима исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] који је на ове предочене наводе оптуженог Османа Османовића био категоричан да он никада оптуженом Осману Османовићу није издао било какву наредбу, да је оптуженог Османовића виђао у овом периоду у Горњем Рахићу, али је да са њим имао само другарски, познанички контакт, али не и службени, да није могао одлучивати о задржавању лица како то Осман Османовић наводи, обзиром да у то време није ни имао било какву функцију, исказом сведока [REDACTED] [REDACTED] да је по доласку у Горњи Рахић [REDACTED] [REDACTED] затекао као припадника војне бригаде, војних структура које су покушавале да се поставе наредбодавно према припадницима Државне безбедности, али да [REDACTED] [REDACTED] није био надређен ни њему ни Осману Османовићу, да су он и Осман Османовић по доласку у Горњи Рахић [REDACTED] [REDACTED] затекли у униформи у саставу бригаде која се формирала, а да су он и Осман Османовић били у цивилу као припадници Јавне и Државне безбедности и да је Осман Османовић у то доба био ауторитет за [REDACTED] [REDACTED], наводима исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] да му [REDACTED] [REDACTED] никада није издао наређење, као ни [REDACTED] [REDACTED] који му је у форми савета износио своја мишљења, да је [REDACTED] [REDACTED] могао да му изда наређења само уколико би хтео да крши правила, обзиром да је он у то време био при војсци као спона између цивилне и војне безбедности органа власти, а не при цивилном сектору, да је [REDACTED] [REDACTED] покушавао да им трансформише наредбе али да он од [REDACTED] [REDACTED] није примао задатке, наводима исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] да припадницима Државне безбедности у Горњем Рахићу [REDACTED] [REDACTED] није издавао било какве задатке, нити трансформисао наређења, да је од његовог доласка у Горњи Рахић у другој половини маја месеца 1992. године па све док се ту налазио њему претпостављени био [REDACTED] [REDACTED], а да му ни [REDACTED] [REDACTED], ни [REDACTED] [REDACTED] нису били надређени нити су икада издавали било какве наредбе.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] је детаљно описао припадност и активности оптуженог Османа Османовића на самом почетку избијања ратног сукоба на територији овог града, а описао је и обавезе припадника јавне безбедности по избијању оружаних сукоба према депеши Министарства унутрашњих послова Сарајево из марта – априла 1992. године. Наводи његовог исказа у складу су и са писаном документацијом коју је бранилац оптуженог доставио током главног претреса и у коју је на предлог одбране извршен увид на главном претресу, мобилизацијски позив СР БиХ – Центра службене безбедности Тузла стр.пов.33-19/06-32 од 30.04.1992. године којим се оптужени Осман Османовић позива да одмах дође у Горњи Рахић у занатски центар ради извршења обавезе према народној одбрани.

За разлику од припадника Јавне безбедности у наведеном периоду припадници Државне безбедности нису имали решење о припадности одређеној групи или формацији, што су у својим исказима потврдили сведок [REDACTED] [REDACTED] који је на питање оптуженог Османовића изјавио да није добио мобилизацијски позив нити је по доласку у Горњи Рахић добио нову службену легитимацију и да су припадници Службе државне безбедности за време трајања ратних дешавања у БиХ користили старе службене легитимације тамно плаве боје, исказом сведока [REDACTED] [REDACTED] да је дана 01.05.1992. године у Горњи Рахић дошао са осталим избеглим грађанима Брчког, да није добио мобилизацијски позив ни нову службену легитимацију, да је поседовао само предратну службену легитимацију, да у периоду мај-јун 1992. године он и Осман Османовић нису били распоређени у истим органима, да припадници Државне безбедности нису у првој половини маја ни били ангажовани на било којим пословима, изјавом [REDACTED] [REDACTED] да се не сећа да је добио мобилизацијски позив и датог одговора на питање оптуженог када су добили прве ратне службене легитимације, да се он не сећа и да мисли да службену легитимацију није ни добио. Према изјави сведока [REDACTED] [REDACTED] постојала је ратна систематизација коју су добили пред почетак рата, а којом су утврђени и резервни радници Службе ДБ, што су у Горњем Рахићу били [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED].

Оптужени Осман Османовић није био редовни припадник Службе државне безбедности, по овој систематизацији није постао ни резервни припадник Државне безбедности и по изјавама саслушаних сведока припадао је Служби јавне безбедности.

Суд није прихватио наводе сведока [REDACTED] [REDACTED] да су оптужени Осман Османовић и Галиб Хацић због обима послова придодати у мају Оперативној групи Државне безбедности обзиром да је утврђено да је ова група тек касније званично формирана након извршене размене заробљеника из логора «Лука», дана 19.05.1992. године, а Осман Османовић је заједно са припадницима Државне безбедности у мају-јуну месецу вршио испитивање притворених лица српске националности. Испитивања притворених лица је у периоду мају-јули месец обављао заједно са припадницима државне безбедности без икаквог формалног овлашћења и наредбе надлежног органа или претпостављеног старешине, а што потврђују и записници о датим изјавама оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у које је извршен увид на главном претресу, које

оптужени Осман Османовић није ни потписивао као овлашћено службено лице иако је и по изјави оптуженог Османа Османовића и изјави сведока [REDACTED] [REDACTED] заједно са [REDACTED] вршио испитивање оштећеног [REDACTED] дана 18.05.1992. године и 29.07.1992. године. Том приликом је у једном записнику који је потписао [REDACTED] [REDACTED], а који је сачињен дана 18.05.1992. године наведено да је овај записник сачињен од стране Штаба Територијалне одбране Републике БиХ – Сектор безбедности Брчко, а други записник од 29.7.1992. године о изјави [REDACTED] [REDACTED] потписан је од стране [REDACTED] [REDACTED] и службеника ДБ БиХ [REDACTED] [REDACTED], а наведено је да је сачињен од стране МУП Сарајево Окружни СУП Тузла, Сектор државне безбедности, Оперативна група Горњи Рахић, а што је све у складу са изјавама сведока у односу на период када је ова група формално организована и у односу на њене припаднике.

Суд је оценио као истините наводе исказа сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] у делу у којима су се изјашњавали о службеном положају и овлашћењима оптуженог Османа Османовића, будући да су њихови искази у том делу међусобно сагласни. Прихваћен је као веродостојан и исказ сведока [REDACTED] [REDACTED] у односу на наведене околности, изузев у делу у којем наводи да су он и Осман Османовић по наредби [REDACTED] [REDACTED] испитивали оштећеног [REDACTED] [REDACTED], будући да је из изјава сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] утврђено да је [REDACTED] [REDACTED] као пензионисани подсекретар Државне безбедности Босне и Херцеговине имао ауторитет међу припадницима служби безбедности у Горњем Рахићу, али да је његова улога била саветодавна, како у односу на службу државне, тако и на службу јавне безбедности и да никада од [REDACTED] [REDACTED] нису примали било каква усмена ни писмена наређења.

Статус оштећених утврђен је на основу исказа сведока-оштећених [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED].

Из исказа сведока – оштећеног [REDACTED] [REDACTED] утврђено је да је на почетку рата 01.05.1992. године у БиХ био је мобилисан и војно ангажован као резервиста, припадник Другог пешадијског батаљона ЈНА, где је био возач и превозио је рањенике и храну и да је заробљен 03. јуна 1992. године од стране припадника специјалне јединице Армије БиХ “Живиничких оса“ на једној раскрсници код насеља 4. јули, када се управљајући санитарским возилом означеном црвеним крстом кретао у правцу Диздаруше, враћајући се из болнице која се налази на улазу у Брчко, где је оставио рањеника да приликом заробљавања на себи није имао униформу већ је био у цивилној гардероби и плавом мантилу.

У датом исказу на главном претресу сведок оштећени [REDACTED] [REDACTED] је појаснио да је мобилисан када и сви остали - када је почео рат, односно 01. маја 1992. године, да је био припадник Другог пешадијског батаљона ЈНА и да је био ангажован на превозу рањеника и хране. На задатак превоза рањеника дана 03.06.1992. године

упућен је од свог командира [REDACTED] [REDACTED] и по његовој наредби одвезао је рањеника у болницу на изласку из Брчког у правцу према Бања Луци санитарним возилом које је било видно обележено, а у повратку је ухапшен. Претходно је био обавештен да је опасно да се враћа назад и да остане у болници, али је знао да има још рањеника са тежим повредама који су чекали на превоз, међу којима је био и један његов комшија, па је одлучио да се на сопствени ризик врати по те рањенике и у повратку ка њима је заробљен.

У моменту хапшења био је у цивилној одећи, имао је на себи зелене фармерице и кошуљу, иако је тада поступао као припадник војске, јер као возач ангажован на превозу рањеника и хране није био у обавези да носи војну униформу.

Сагласан исказу сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у овом делу је и исказ сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED], ћерке сада покојног оштећеног [REDACTED] [REDACTED], која је у свом исказу навела да јој је отац причао да је [REDACTED] [REDACTED] био војно лице и да је возио санитар када је заробљен.

Из међусобно сагласних исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] у односу на ове околности, а имајући у виду опште познату чињеницу да је четворочлано председништво Социјалистичко Федеративне Републике Југославије, дана 04.05.1992. године донело одлуку да се Југословенска Народна Армија до 20.05.1992. године повуче са простора БиХ, што је и учињено, а дана 12.05.1992. године оформљена је Војска Републике Српске, суд је утврдио да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] заробљен дана 03.06.1992. године као припадник Војске Републике Српске, када је у цивилном оделу управљао санитарним возилом видно обележеним крстом приликом превоза рањеника у болницу у Брчком, а чином заробљавања он више није представљао опасност по оружану супротстављену страну у сукобу од чијих припадника је ухапшен, а у време испитивања у јуну месецу 1992. године био је притвореник импровизованог логора у Окрајцима.

Сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED], у исказу датом пред Основним судом Брчко дистиркта, изјавио је да није учествовао у ратним збивањима и да је био ослобођен од служења војске још пре почетка рата, да је у време избијања рата у БиХ живео у Брчком у насељу Грчица где је и рођен, да је заробљен 13.маја 1992. године у Горњем Рахићу, да је пошао да пронађе своју девојку [REDACTED] [REDACTED] која је пре рата живела у насељу Циглана у Брчком, да је ишао главним путем ка Горњем Рахићу и да је прошао седам пунктова у аутомобилу, након чега је заустављен на пункту на улазу у Горњи Рахић, да је приликом тог заустављања код себе имао личну карту на своје име, да га је на пункту на уласку у Горњи Рахић препознао [REDACTED] [REDACTED] звани „[REDACTED]“, који је и пре рата био полицајац у Брчком, а познавао га је још из детиства, као и његову породицу, обзиром да је његов рођак био запослен у Станици полиције, у Државној безбедности. Сећа се да је ту било и других лица, припадника полиције које је познавао пре рата, али се не сећа њихових имена. Један полицајац на том пункту му је наредио да изађе из свог возила и приступили су његовом претресу, као и претресу

возила, и у том тренутку је приметио да се око њега окупља већи број униформисаних лица. У једном тренутку „[REDACTED]“ га је позвао по његовом правом и презимену, након чега су га оборили на земљу и почели да га ударају у пределу леђа и врата кундацима пушака, да га газе и шутирају. Потом је пришао један од полицајаца и то [REDACTED] [REDACTED], ухватио га под руку и убацио га у службено возило заједно са још једним службеним лицем чијег имена и презимена се не сећа и одвели га у полицијску станицу Горњи Рахић која је била смештена у једној старој кући, у центру Рахића. Није му познато ко је био власник возила којим је дошао до пункта у Горњем Рахићу, ни са тим шта се у возилу налазило, тврди да то нису биле његове ствари, а не зна коме су припадале, да се у том возилу наводно налазио неки експлозив, стим што њему то није познато. Не сећа се да је везано за то возило имао неки документ, а дозвољава могућност да су била нечија туђа документа у том возилу. То возило користио три-четири дана, а додељено му је 09. или 10. маја на коришћење од стране извесног [REDACTED], чије презиме му није познато, који је био припадник неке војске.

Ови наводи сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] сагласни су са наводима сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED], која је изјавила да њен полубрат [REDACTED] није био војно ангажован у рату у БиХ, обзиром да није био војни обвезник јер није прошао регрутацију нити је служио војску због здравствених проблема са бубрезима и са бешиком и да је био је запослен у једној ауто перионици, да јој је познато да је њен брат ухапшен 13.05.1992. године на пункту на улазу у Горњи Рахић, али јој није јој познато да је том приликом у аутомобилу којим је управљао пронађено тридесет килограма експлозива. Навела је да против њеног брата никада није вођен било какав поступак пред државним органима у вези поседовања експлозива.

Ценећи као истините и међусобно сагласне исказе сведока-оштећених [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], суд је утврдио да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] био цивил, мештанин насеља Грчица у Брчком и да није узео учешће у непријатељствима током трајања оружаног сукоба у БиХ до лишења слободе дана 13.05.1992. године.

При томе суд је ценио и наводе одбране оптуженог Османа Османовића, као и наводе исказа сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] којима су указивали да је пронађен експлозив у возилу којим је управљао оштећени [REDACTED] [REDACTED] када је лишен слободе.

С тим у вези, оптужени Осман Османовић је у својој одбрани навео да су 16. маја 1992. године колега [REDACTED] [REDACTED] и он добили задатак да обаве информативни разговор са [REDACTED] [REDACTED], за кога им је речено да је ухапшен у аутомобилу који није био његово власништво, са 30 килограма експлозива који је био сакривен у аутоу и да се користио лажним идентитетом - представљао се као Бошњак по имену [REDACTED] [REDACTED]. Познато му је да је [REDACTED] [REDACTED] процесуиран за своје радње и то за кривично дело тероризма, с тим што не зна епилог и не зна у којој фази се кривични поступак налазио када је извршена размена и када је [REDACTED] [REDACTED] дошао у Брчко, а познато му је да

је [] [] одмах по доласку у Брчко након што је размењен убио једног човека српске националности, због чега је неколико година био у затворима после рата.

Сведок [] [] је изјавио да тог дана када је [] [] заустављен на пункту на улазу у Горњи Рахић није био на том простору и да је тек увече сазнао да је неко лице ухапшено са експлозивом, да му није познато где је то лице одведено, коме је предато нити ко га је ухапсио, да је чуо приче да је то лице препознао [] [], да се ради о [] [], а да је под лажним именом на пункту заустављен.

Сведок [] [], припадник службе Државне безбедности у Горњем Рахићу у мају месецу 1992. године, изјавио је да се [] [] између 10. и 15. маја појавио на подручју слободне територије, да је заустављен од припадника војних структура, да је доведен у службене просторије бригаде и да је након тога задржан и притворен. С тим у вези, сећа се да су чули да је неко лице са лажним идентитетом односно лажном личном картом са муслиманским именом и презименом заустављено на неком пункту на излазу из Брчког према Горњем Рахићу, да је утврђено да се ради о [] [], да је претресом возила којим је управљао утврђено да се у возилу налази одређена количина експлозива и наоружања, да је [] [] тада лишен слободе и доведен у службене просторије, као и да је накнадно утврђено да се возило којим се кретао власништво једног познатог спортисте из Брчког. На питање да ли су имали уопште неки доказ о пронађеном експлозиву у моменту када су приступили да испитују [] [], изјавио је да ни он ни Осман Османовић тај експлозив нису видели, већ им је само предочен склоп догађаја, а да су примарно послати да обаве разговор са [] [] на околности његових сазнања о почињеним ратним злочинима над цивилима бошњачке и хрватске националности у Брчком и да су на тај начин записник и конципирали и сачинили, а да га нису испитивали на околности експлозива који је пронађен у возилу којим је он управљао. На питање да ли му је познато да ли је против [] [] покренут неки поступак за тероризам или за неко друго кривично дело тада за време рата или након рата, изјавио је да је за покретање одређеног поступка против [] [] у вези ових околности чуо након рата, када се вратио у БиХ, с тим што му детаљи у вези са тим поступком нису познати.

Сведок [] [], припадник службе државне безбедности у Горњем Рахићу у мају месецу 1992. године у датом исказу изјавио је да се причало да је [] [] био притворен на Окрајцима, да је наводно ухапшен када је дошао у Г. Рахић са лажним документима и да му је у ауту пронађен некакав инкриминишући материјал, односно експлозив, али њему није познато да ли је то везано за експлозив било тачно или не.

Сведок [] [], старешина службе јавне безбедности у Горњем Рахићу у мају-јуну 1992. године, изјавио је да му је познато да је на пункту који се налазио непосредно уз Команду Бригаде био распоређен активни полицајац [] [], који је зауставио [] [], лице осуђивано и пре рата, који је са 30 кг

експлозива и лажним личним исправама дошао са намером да дигне у ваздух неке објекте, али да он није имао било какве везе са притварањем [REDACTED] [REDACTED], нити са тим где ће он бити смештен и шта ће се са њим дешавати након лишења слободе, обзиром да је командовао искључиво полицајцима који су били стационирани у центру Горњег Рахића.

Сведок [REDACTED] [REDACTED], припадник службе државне безбедности у Горњем Рахићу у мају месецу 1992. године, изјавио је да му је остало у сећању да су Осман Османовић и [REDACTED] [REDACTED] обавили разговор са [REDACTED] [REDACTED], који је имао намеру да у Горњем Рахићу дигне експлозивом у ваздух неке објекте.

Исказе наведених сведока у овом делу суд није прихватио, обзиром да сви ови сведоци имају само посредна сазнања о околностима под којима је лишен слободе сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED]. Нико од ових сведока није присуствовао претресу возила којим је оштећени управљао, па ни сам оштећени, нити је ико од њих видео експлозив који је наводно у овом возилу пронађен. Имајући у виду и да је сведок [REDACTED] [REDACTED] изјавио да су разговор са [REDACTED] [REDACTED] обавили на околности његових сазнања о почињеним ратним злочинима над цивилима муслиманске и хрватске националности у Брчком, а да га нису испитивали на околности експлозива који је пронађен у возилу којим је он управљао, да је сведок [REDACTED] [REDACTED], који је у то време био старешина Службе јавне безбедности у Горњем Рахићу изјавио да ни његова служба није испитивала оштећеног нити им је приведен, везано за проналажење експлозива у возилу којим је управљао, да је сведок [REDACTED] [REDACTED], припадник службе Државне безбедности изјавио да му није познато да ли је то што је чуо да је од оштећеног одузет експлозив тачно или не, да ни оптужени Осман Османовић ни сведок [REDACTED] [REDACTED], који су једини од свих изјавили да су чули да је против [REDACTED] [REDACTED] везано за поседовање овог експлозива касније покренут кривични поступак, немају сазнање о исходу тог поступка, при чему суд налази да је нелогично да оптужени не зна ништа о исходу поступка против оштећеног за поседовање експлозива, док му је са друге стране познато да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] касније осуђен због кривичног дела убиства лица српске националности, суд налази да се на основу ових навода оптуженог Османа Османовића и наведених сведока не може поуздано утврдити да је у возилу којим је оштећени [REDACTED] [REDACTED] управљао приликом лишења слободе дана 13.05.1992. године на пункту на улазу у Горњи Рахић налазило 30 кг експлозива, односно да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] узео учешће у непријатељствима у оружаном сукобу, и да је [REDACTED] [REDACTED], као што то тврди оптужени Осман Османовић, након лишења слободе третиран као ратни заробљеник, због пронађеног експлозива.

Сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED], испитан на главном претресу пред Основним судом Брчко дистрикта у предмету број 96 0 К 020424 10 К 30.03.2011. године, у односу на околност свог статуса за време оружаног сукоба на подручју БиХ изјавио је да није био укључен ни у какве радње у ратном сукобу, нити је био припадник било које стране у сукобу и да је пре избијања ратног сукоба у Босни и

Херцеговини живео у Брчком, на периферији града на насељу „Ивици“, да се на почетку ратних дешавања у Брчком 30. априла на 01. мај 1992. године затекао код своје куће.

Сведок-оштећена [REDACTED] [REDACTED] у датом исказу у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине и на главном претресу изјавила је да је њен отац је био запослен у творници „Извор“, а поред тога је радио и хонорарно као фотограф и због тога су га сви у граду звали „[REDACTED]“, а на главном претресу је потврдила да њен отац никада није био учесник рата, да је био цивил и да је као такав и заробљен у свом путничком возилу на пункту на улазу у Горњи Рахић, где се упутио са комшијом [REDACTED].

Сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] у датом исказу у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавио је да је када је доведен и затворен у логор „Горњи Рахић“ ту већ било око 10 заробљених људи, међу којима и фотограф [REDACTED] [REDACTED], цивил из Брчког.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] се на главном претресу изјаснио да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] био његов први комшија, да су пред почетак ратног сукоба на подручју Брчког у њиховој улици чували страже Срби, Муслимани и Хрвати заједно, да су након дизања у ваздух моста на Сави дана 01.05.1992. године сви Срби осим његовог комшије [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] и његове супруге напустили његову улицу, да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] током дана боравио у својој кући, а да је ноћу одлазио у Грбавицу оближње село код Брчког и да му је једног дана саопштио да су у Грбавици од њега захтевали да задужи оружје, што је он одбио и одлучио да све време борави код куће у Брчком. Навео је и да је он обећао [REDACTED] да ће се постарати да га нико не дира али да му се једне вечери [REDACTED] пожалио и заплакао да су долазили ХОС-овци који су му претили да ће га заклати. Тада је он [REDACTED] посаветовао да напусти Брчко и понудио му је да га испрати до излаза из Брчког, а обзиром да је [REDACTED] одлучио да иде код своје пријатељице у Горњи Рахић јер се надао да ће се ситуација у Брчком смирити за 15 дана, договорили су се да наредног јутра заједно крену у Горњи Рахић, да би га он заштитио уколико би неко покушао да га малтретира, али да су на путу до Рахића, на пункту који се налазио на улазу у село Окрајци заустављени од униформисаних полицајаца из резервног састава полиције и заробљени. Из исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] је утврђено и да им је у станици полиције где су одведени од стране Османа Османовића или неког другог лица речено да ће се извршити провера по дојави да [REDACTED] има радио станицу у својој кући и да су послали полицајце ради обављања претреса.

Оптужени Осман Османовић се у односу на лишење слободе оштећеног [REDACTED] [REDACTED] изјаснио да је познавао [REDACTED] [REDACTED] из периода пре рата, да је [REDACTED] био добар пријатељ његовог брата [REDACTED] и да су га знали као „[REDACTED] [REDACTED]“, обзиром да је пре рата фотографисао на фестивалу „Млади градитељи“ а да је после рата радио у фотографској радњи у Брчком.

По налажењу суда сведоци [REDACTED] [REDACTED], сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] у својим исказима су били међусобно сагласни да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] у време када је лишен слободе био цивил, мештанин села Ивице на периферији Брчког, да је био ненаоружан и да није узео учешће у непријатељствима у овом оружаном сукобу, а наведену чињеницу потврђују и наводи одбране оптуженог Османа Османовића.

Стога је чињеница припадности оштећеног [REDACTED] [REDACTED] поуздано утврђена, при чему је суд посебно имао у виду и наводе одбране оптуженог Османа Османовића да је након обављеног разговора са оштећеним [REDACTED] [REDACTED] и сведок [REDACTED] [REDACTED] нашао да се ради о савесном грађанину, да није сматрао да треба било шта даље проверавати у вези са [REDACTED] [REDACTED] јер је то лице за њега било уредно.

Сведок-оштећена [REDACTED] [REDACTED], испитана у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавила је да је у време предметних догађаја живела са супругом сада покојним [REDACTED] [REDACTED] и ћерком у селу Лукавица, општина Лопаре, БиХ. Њен супруг је био пољопривредник. Заробљен је 27.05.1992. године на повратку из Брчког, у месту Ратковић, општина Челић од стране војне јединице БиХ Живиничке осе. На главном претресу је потврдила да њен супруг [REDACTED] [REDACTED] није био мобилисан током рата у БиХ, да је лишен слободе као цивил и да код себе није имао никакво оружје, а био је у свом моторном возилу које му је том приликом одузето и никада му није враћено.

Сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED], у исказу датом у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине, изјавио је да када је доведен и затворен у логор „Горњи Рахић“ да је ту већ било око 10 заробљених људи, међу којима и [REDACTED] [REDACTED], цивил из Брчког, који му је испричао да је заробљен на самом почетку рата када је својим возилом кренуо за Брчко.

Ове наводе сведока оштећених [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] суд је оценио као међусобно сагласне и истините, да ниједним од изведених доказа нису доведени у сумњу, те је из ових исказа утврђено да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] био цивил, мештанин села Лукавица, општина Лопаре, БиХ, да је био ненаоружан и да није имао учешћа у непријатељствима у оружаном сукобу у БиХ.

Суд је ценио да је сведок [REDACTED] [REDACTED] у свом исказу навео да је током свог рада у Горњем Рахићу, обавио разговор са [REDACTED] [REDACTED] кога познаје из периода пре рата у БиХ, обзиром да је [REDACTED] [REDACTED] родом из села Лукавице, које је близу села у ком је он рођен. Познато му је да је [REDACTED] [REDACTED] пре рата био припадник Резервног састава Станице милиције у Лопарама, али је нашао да оваквим наводима није доведена у сумњу утврђена чињеница да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] био цивил и да није узео учешће у непријатељствима током оружаног сукоба.

Да се на локацији Окрајци код Горњег Рахића у периоду мај-јун 1992. године налазио импровизовани логор односно притворска јединица, у којем су била затворена лица српске националности, међу осталима и [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], о условима у којима су се затворена лица налазила, поступања према овим лицима и о томе у чијој надлежности се налазио овај импровизовани логор односно притворска јединица утврђено је на основу извештаја са фотодокументацијом Јединице крим.полиције Брчко дистрикта број 14.02.6-04.4-1944/14 од 13.01.2014. године, извештаја Јединице крим.полиције Брчко дистрикта БиХ број 14.2-04-4/3-466/13 од 19.08.2013. године са фотодокументацијом о форензичком прегледу лица места догађаја, извештаја Јединице крим.полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине са фотодокументацијом фотографисања објеката у склопу комплекса власништво ЈП „Шумарство“ Горњи Рахић, такозвани „Окрајци“, дана 11.05.2011. године број: 14.02-04.4/3-291/11 од 11.05.2011. године, исказа сведока – оштећених [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], сведока-оштећених [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и исказа сведока [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED].

Увидом у извештај Јединице крим.полиције Брчко дистрикта БиХ број 14.2-04-4/3-466/13 од 19.08.2013. године са фотодокументацијом о форензичком прегледу лица места догађаја утврђено је да је дана 16.08.2013. године од стране [REDACTED] извршено показивање лица места на потезу „Окрајци“ у месту Горњи Рахић у кругу ЈП „Шумарство“ Брчко, где је исти био заробљен од стране припадника АР БиХ у току ратних дејстава у мају и јуну месецу 1992. године. Овај извештај садржи укупно 43 фотографије, на којима је [REDACTED], који показује простор, као и спољашност и унутрашњост објеката на овом локалитету, при чему је на фотографијама обележеним бројем 1, 2 и 3 приказан улаз у круг комплекса „Окрајци“, фотографисан из правца пута Брчко – Горњи Рахић. На улазу се уочава са леве стране портирница и метална капија, на фотографијама број 4 и 5 приказана је и црном стрелицом означена управна зграда објекта, док је другом стрелицом означен пут који води око наведене зграде, зграда садржи приземље и спрат. На фотографијама број 35 и 36 приказано је лице означено као [REDACTED] како показује помоћни објекат обложен црвеним лимом у којем је исти након заробљавања био затворен, а на фотрафији број 37 приказно је лице означено као [REDACTED] у унутрашњости поменутог објекта где је стрелицом означена просторија у којој је показаода је био затворен са осталим затвореницима.

Увидом у извештај са фотодокументацијом Јединице крим.полиције Брчко дистрикта број 14.02.6-04.4-1944/14 од 13.01.2014. године о фотографисању показивања лица места заробљавања и затварања лица [REDACTED] утврђено је да је дана 13.01.2014. године у Брчко дистрикту БиХ на локалитету насеља 4.јули у улици Заима Мушановића код броја 31, на локалитету ЈП „Шумарство“ Брчко – Окрајци у Горњем Рахићу извршено фотографисање лица [REDACTED] на месту

његовог заробљавања и затварања, при чему фотографије означене бројевима 41-49 приказују исти локалитет и објекте који су приказани и на фотографијама из извештаја Јединице крим.полиције Брчко дистрикта БиХ број 14.2-04-4/3-466/13 од 19.08.2013. године са фотодокументацијом о форензичком прегледу лица места догађаја и то фотографије означене бројем 41-43 на којима је приказано место где се налазе објекти ЈП „Шумарство“ Брчко – Окрајци у Горњем Рахићу, где је [REDACTED] [REDACTED] био затворен приказана је метална капија са решеткама и простор ограђен жицом, на улазу се налази портирница, а испред комплекса се налази табла на којој пише „Шумарство – Брчко“ Горњи Рахић. На фотографијама број 44-47 приказано је лице [REDACTED] [REDACTED] како показује место где се налази зграда хладњача и просторија – комора у којој је био затворен и то на фотографији број 44 приказана је лимена зграда у виду хангара са великим металним вратима. На фотографији број 45 приказан је улаз у лимени хангар, са металним вратима. На фотографијама број 48 и 49 приказано је лице [REDACTED] [REDACTED] како показује објект у у којем је испитиван, а утврђено је да су фотографије овог локалитета и напред наведених објеката садржани и у извештају Јединице крим.полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине са фотодокументацијом фотографисања објеката у склопу комплекса власништво ЈП „Шумарство“ Горњи Рахић, такозвани „Окрајци“, дана 11.05.2011. године број: 14.02-04.4/3-291/11 од 11.05.2011. године.

Сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED] у свом исказу датом пред Тужилаштвом за ратне злочине дана 10.12.2019. године изјавио је да је након заробљавања 03. јуна 1992. године од стране припадника специјалне јединице Армије БиХ „Живиничких оса“ најпре одведен у кафану „Панорама“ код Маоче, где је претучен од стране тих специјалаца и црнокошуљаша, а потом су га свезаног одвезли у логор „Маоча“, који је био смештен у некадашњој фабрици чајева, где је провео 2-3 дана. Из „Маоче“ је пребачен у логор „Горњи Рахић“, где је био затворен 31 дан у комори за сазревање воћа. Након тога је поново пребачен у логор у Маочи, одакле је пуштен на слободу 22. августа 1992. године.

Комору за сазревање воћа у којој је био заробљен у логору „Горњи Рахић“ описао је као хладањачу без прозора, на којој су била постављена гвоздена врата са решеткама, у којој није било свежег ваздуха ни светлости, тако да се није могло разазнати да ли је дан или ноћ, није било санитарног чвора тако да није било ни купања ни пресвлачења, велику и малу нужду су вршили у једној канти, а спавали су на бетону. Током боравка у тој комори, од велике топлоте су му опале обрве и коса.

Када је доведен у логор „Горњи Рахић“ ту је већ било око 10 заробљених људи. Сећа се да је ту био [REDACTED] [REDACTED], кога познаје из периода пре рата, а кога су сви у Брчком звали „[REDACTED]“, а осим њега међу заробљенима су били и [REDACTED] [REDACTED] и фотограф [REDACTED] [REDACTED], обојица цивили из Брчког. [REDACTED] [REDACTED] му је испричао да је заробљен на самом почетку рата када је својим возилом кренуо за Брчко. Познато му је да је [REDACTED] [REDACTED] заробљен у својој кући која је била у муслиманском делу Брчког и да су га одвезли његовим возилом у логор у Горњем Рахићу, где је

преживео много тешких ствари, а познато му је да је преминуо као и [REDACTED] и [REDACTED]. Поред наведених лица, сећа се да је у том логору био заробљен и [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и други.

Готово сваког дана њега и остале заробљенике су изводили из те коморе на испитивања која су обављана у једној просторији која се налазила на око 300 метара удаљености. Та испитивања су вршили инспектори Галиб Хаџић, Осман Османовић и [REDACTED], а били су присутни и припадници специјалне јединице који су га тукли и то највише лице са надимком „Шок“, пореклом „Шиптар“ и [REDACTED]. Инспектори су га испитивали о положајима јединица ЈНА и њеног наоружања, а када би им одговорио да му то није познато, оптуживали су га да он све то зна али не жели да им открије те податке, односно да не говори истину, тукли су га и вређали, називали четником, присиљавали су га да говори против Југославије, против српских власти и против неких људи у Брчком, а када су Хрвати били присутни, приморавали су га да пева усташке песме.

Османа Османовића, који је у време његовог боравка у логору „Горњи Рахић“ био инспектор полиције, никада није видео у униформи.

Док је био заробљен у овом логору, у више наврата су га заједно са [REDACTED] водили да њих двојица ваде неексплодиране гранате које су пале испод неких кућа. Приморавали су да откопавају те гранате ашовима и лопатама и да их ваде из земље рукама. О томе су одлучивали Галиб Хаџић, Осман Османовић и [REDACTED]. Не зна ко је тачно био управник тог логора у Горњем Рахићу, али док је био тамо стекао је утисак да је то био Галиб Хаџић.

У односу на услове и поступања према њему у импровизованом логору у Горњем Рахићу, сведок – оштећени [REDACTED] је и на главном претресу поново наводе претходног исказа, с тим што је појаснио да је са осталим заробљеницима међу којима су били [REDACTED], [REDACTED] - [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], који су сви већ умрли, а од сада живих ту су били из Бијељине [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], био затворен у Окрајцима у Горњем Рахићу, у једној комори за сазревање воћа, у веома лошим условима, са дихтованим вратима и прозорима, да за 83 дана колико је ту провео, није добио ни гардеробу за пресвлачење, да су имали слабу храну, да су велику и малу нужду вршили у једној канти у тој просторији, да му је тај боравак у логору толико тешко пао да не може да га заборави, да му се стално враћа у сећање и да о томе сања.

Навео је да су испитивања над њим и осталим притвореним лицима вршена на 500 м удаљености од те коморе у једној згради у којој је данас смештена организација Црвеног Крста, а ову локацију је показао припадницима СУП-а и Јавном тужиоцу Брчко дистрикта, који су га и снимали пред том зградом, а показао им је и друге зграде у којима је боравио заједно са осталим заробљеницима.

Поновио је да су га током боравка у том логору изводили из коморе да товари смеће у контејнере и да је био толико гладан да је јео покварени хлеб из контејнера, да су га водили да вади неексплодиране гранате заједно са [REDACTED] [REDACTED], а понекад и са [REDACTED] [REDACTED] и да је томе присуствовао и оптужени Осман Османовић, који је увек гледао и смејао се док су њих двојицу везивали једног за другог и водили их недалеко од тог логора да ваде гранате.

Навео је да када је ухапшен, није добио никакво решење о задржавању или притварању, нити је добио било какво решење надлежног државног органа када је пуштен на слободу.

У логор у Горњем Рахићу је дошао са 86 кг, а када је пуштен на слободу имао је 44 кг. За време боравка у том логору било му је толико лоше да је пожелео да одузме себи живот, пресекао је стаклом руку јер није више могао да издржи, међутим др [REDACTED], кога је познавао од пре рата, му је зашио руку и тако му је спасио живот.

Потврдио је да је тачно да је сведок-оштећена [REDACTED] често присуствовала разговорима које је он водио са њеним оцем [REDACTED] [REDACTED] и да је она као што је то и навела од њега чула чињенице о којима се изјашњавала пред судом о дешавањима у логору „Окрајци“ у периоду док су он и сада њен покојни отац [REDACTED] [REDACTED] боравили у овом логору, да су њих двојицу као и друга лица која су са њима били заједно притворени извели у просторију где су их натерали да подигну руке на неку шипку, где су их свезали, скинули им гардаробу испод појаса и тако понижене и голе их палили по телу пламеном упаљача, и указао да су заправо гасили цигарете по њиховим телима и да су то по наређењу инспектора то чинили њему, [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], с тим што се се над њим највише иживљавао [REDACTED] који му је током описаног злостављања претио да неће жив изаћи из логора. Он закључује да је и оптужени Осман Османовић некада дао наредбу да их тако злостављају са разлога што су Осман Османовић као и остали инспектори били задужени за притворенике. Он, као и сведок [REDACTED] [REDACTED], закључује да је Осман Османовић имао нека овлашћења и ауторитет везано за њихово мучење, стим што не зна да ли је Осман Османовић био управник логора, јер притвореници нису могли знати ко је главни у том логору обзиром да су ту чињеницу крили од њих. Навео је да је једино сигуран да [REDACTED] [REDACTED] није био главни у том логору јер су се Осман Османовић и Галиб Хацић истицали више од њега, у смислу да су њих двојица наређивали кључару да откључа просторију у којој су били затворени да би били извођени и мучени.

Потврдио је да су му у логору секли део тела и приморавали га да поједе своје месо, да су му исекли комад меса са бутине леве ноге и да му је [REDACTED] [REDACTED] то месо стављао у уста да га поједе, што је у свом исказу изјавила и сведок оштећена [REDACTED] [REDACTED] да је сазнала од свог оца и навео да не зна ко је издао наредбу да га на описани начин муче.

У својој изјави на главном претресу 27.07.2020. године сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] изјавио је да је Осман Османовић био један од инспектора који су присуствовали његовом испитивању, с тим што га је Галиб кога су звали Гале испитивао о информацијама које су их занимале, а Осман је ходао око стола и на сваки

његов одговор Галиб му је говорио „Лажеш!“, а да му је затим у једном тренутку пришао Осман Османовић и обратио му се речима: „Лажеш Чето“ и ошамарио га, да му је изгледало да је Осман Османовић главни међу присутним инспекторима јер су након што му је он рекао да лаже и након што га је ошамарио, остали наставили да га туку.

На главном претресу 29.09.2020. године, након што су му предочени ови наводи из истраге и са главног претреса од 27.07.2020. године, изјавио је да је тачно да му се у прво време чинило да је Галиб Хацић био главни, а да је касније стекао утисак да је главни био Осман Османовић, обзиром да је Осман Османовић касније преузео од Хацић Галиба посебну канцеларију на спрату зграде у кругу Расадника где су их тукли и испитивали, док је Галиб прешао у заједничке канцеларије инспектора које су биле у приземљу те зграде и због тога он претпоставља да је Осман Османовић тада преузео руководећу улогу од Галиба Хацића, с тим што то не може да тврди, јер нема поуздана сазнања о томе ко је ту био главни инспектор.

Након што му је предочено да је оптужени Осман Османовић у својој одбрани на главном претресу изјавио да је само два пута дошао у „Расадник“ у Г. Рахићу где је био логор, а да иначе он није седео ту и да су његове канцеларије односно просторије у којима је боравио биле у центру Рахића, где је била нека кафана односно ђевабџиница, која је удаљена три километра од Расадника, да ни њега ни [REDACTED] [REDACTED] не познаје и да их никада није видео, сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] је изјавио да је Осман Османовић више пута долазио у тај логор, с тим што је два пута улазио у комору за сушење воћа, а да је био више пута испред коморе када су привођена лица, да је он наређивао кога ће привести, да је имао канцеларију на спрату зграде у којој су вршена испитивања. Након што му је предочено да је оптужени Осман Османовић у својој одбрани на главном претресу изјавио да су одлуку о томе ко ће бити задржан, након објављеног информативног разговора а ко неће, доносили [REDACTED] [REDACTED], који је био у Команди безбедности, [REDACTED] [REDACTED], руководиоца оперативне групе Државне безбедности Горњи Рахић и командант 108. ХВО бригаде [REDACTED] [REDACTED], изјавио је да је њима вероватно наређивала та војна команда, да су сви они били повезани, да је војна команда била у Г. Рахићу у истој улици преко пута коморе за сазревање воћа на десној страни улице, а да је у продужетку те улице била зграда у којој су биле канцеларије Османа Османовића и осталих инспектора.

Сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED], у исказу датом пред Основним судом Брчко дистрикта у предмету број 96 0 К 020424 10 К са одржаног главног претреса о саслушању сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 28.05.2013. године, изјавио је да је да је заробљен дана 13.маја 1992. године у Горњем Рахићу, да је након тога испитиван у Полицијској станици на спрату куће у Горњем Рахићу и да је наредног јутра одведен и затворен у Расадник и то у комору од лима, која је заправо служила за превремено сазревање воћа и поврћа, која је била мрачна, без прозора. У комори је затекао лица која у први мах није могао да препозна, обзиром да је био мркли мрак, а у разговору са тим лицима препознао је „[REDACTED] [REDACTED]“. У комори је провео укупно три месеца, за које време је више пута био испитиван, често и два пута дневно, најчешће од стране Галиба Хацића, али понекад и од стране Османа Османовића.

Поред малтретирања која је доживљавао током испитивања, био је, као и остала заробљена лица, малтретиран и од стране војника који су и поред полицијског обезбеђења улазили у комору за сазревање воћа кад год су то хтели, током ноћи, понекад и по 15 војника, које полицијски стражар није могао ни да спречи да уђу у комору чак и да је то хтео. Једном приликом су му ногу расекли ножем и убацили пикавац цигарете, који је морао да преноћи у тој рани, уши су му засецали ножем, једном приликом су покушали да му изваде око.

По његовој слободној процени, главно службено лице које је било задужено за њега и остала заробљена лица на овом локалитету био је Галиб Хацић, који је водио главну реч, а такође је био и најстарији међу осталим инспекторима, Галиб га је примио и на испитивању се понашао као лице одговорно за њега, а стекао је утисак да су Осман Османовић и инспектор [REDACTED] били Галибови сарадници. Такође стекао је утисак да је Галиб био упознат са тим да су га друга лица, војници злостављали и малтретирани иако он томе није био присутан.

У овој комори је провео укупно три месеца након чега је пребачен у Маочу, а потом у Тузлу где му је пружена медицинска помоћ на Градини у болници, а поводом његове слабости и физичког стања услед тортуре коју је претрпео док је био заробљен у Горњем Рахићу и у Тузли.

Изјавио је да има велике здравствене проблеме, да је у скорашње време доживео два срчана удара и један мождани удар.

Сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED] у исказу датом пред Основним судом Брчко дистрикта у предмету број 96 0 К 020424 10 К дана 30.03.2011. године изјавио је да је заробљен дана 06. маја 1992. године око 10 сати ујутру, на улазу у Горњи Рахић да је од наредног јутра био затворен у једној лименој згради са бетонским подом у оквиру Расадника шумарије у Горњем Рахићу. Током његовог боравака у овом објекту заједно са њим је било затворено више лица међу којима и [REDACTED]. Објекат у коме су били затворени био је обложен лимом, није имао прозоре, а касније је сазнао да је то раније била просторија за сушење воћа. Врата су била затворена и није било свежег ваздуха у тој просторији. Просторија је била ширине 2,5 метара, а дужине око 10 метара, висине 2,5 до 3 метра. У тој просторији били су затворени више дана. Просторија је била празна, у њој није било лежаја и могло се лећи само на бетон. Овај објекат је обезбеђивала полиција. У ту просторију полиција је свакодневно пуштала да улазе ХОС-овци који при себи нису имали оружје, али су сваког дана неког од њих ударали ногама, некада њега, а некада и неког од осталих затворених лица. У лименом објекту су добијали један оброк дневно, нису имали довољно воде, нити су редовно извођени у тоалет. За све време нико им није говорио зашто су затворени, нити да су за било шта осумњичени, а војници који су улазили упућивали су им псовке, ударали су их и говорили им да су криви зато што су Срби. За све то време боравака у овом лименом објекту нико га званично није саслушао, није извршена ниједна службена радња у односу на њега, није испитиван о било чему

конкретном, нити су сачињаване белешке. Током боравка у овом лименом објекту извођен је заједно са [REDACTED] [REDACTED] да ваде неексплодиране гранате, а осим њих двојице извођени су и лице са надимком „[REDACTED]“ чије име и презиме му није познато, лице из Бијељине [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED]. Они су се смењивали, а он лично је извадио укупно пет граната, а све се то дешавало у јуну месецу 1992. године.

Сведок - оштећена [REDACTED] [REDACTED], испитана у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавила је да је сада покојни оштећени [REDACTED] [REDACTED] био њен отац и да је преминуо пре 5 година. Он никада није био војно ангажован односно мобилисан, све време рата у БиХ био је цивил и није учествовао у ратним догађајима.

Окривљеног Османа Османовића не познаје лично, али јој је познато да је био полицајац у Брчком пре рата и да је након рата био на важним државним функцијама у Брчком. Познаје оштећеног [REDACTED] [REDACTED], а [REDACTED] [REDACTED] зна само као лице које је било заробљено са њеним оцем.

Сва њена сазнања у вези догађаја који су предмет овог кривичног поступка су посредна, из приче њеног оца и [REDACTED] [REDACTED], као и осталих људи који су заједно са њеним оцем били заробљени у логору у Горњем Рахићу у мају и јуну месецу 1992. године.

Пре рата у БиХ живела је заједно са родитељима и братом у Брчком. Њен отац је био запослен у творници „Извор“, а поред тога је радио и хонорарно као фотограф и због тога су га сви у граду звали „[REDACTED]“. На почетку рата имала је 12 година. Сећа се да је рат на подручју Брчког отпочео 1. маја 1992. године и да су се она и брат заједно са мајком склонили у Бијељину где су провели првих 20 дана рата, а да је њен отац остао у Брчком, с тим што је одлазио код својих познаника у предграђе које се зове Грбавица где је живело претежно српско становништво, а неколико пута је обилазио њихову кућу.

06. маја 1992. године њен отац је лишен слободе, до чега је по њеном мишљењу дошло због његове наивности, обзиром да је први комшија [REDACTED] [REDACTED] наводно хтео да га склони. [REDACTED] [REDACTED] и дан данас живи на истом месту у Брчком и остали су са њим у добрим односима. Он је њеног оца наводно склонио тако што га је одвезао у Горњи Рахић, међутим одмах на самом улазу у то место били су заустављени када је њен отац рекао како се зове, одмах су га лишили слободе и одвели у неку кућу где је провео један дан и где је имао сусрет са Османом Османовићем, који је том приликом од њеног оца затражио личну карту и питао га шта зна о догађајима у Брчком и о томе како се српска страна спремала за рат. Њен отац је био збуњен и није знао како да одговори на та питања јер њему ништа од наведеног није било познато, а Османовић је тада рекао да он сигурно нешто мора знати, јер има информацију да је задатак њеног оца био да фотографише муслиманске куће које ће бити запаљене. Њен отац је тај разговор са Османовићем схватио као претњу, обзиром да је знао да је Осман Османовић инспектор полиције. Док је њен отац разговарао са Османом Османовићем, у просторију је ушао Галиб Хацић који је њеном оцу у присуству Османовића запретио

ножом тако што му је рекао: “██████████, ако нешто будеш крив, ово ће ти пресудити“, показујући на нож који је држао у руци. Осим Османовића, Хацића и њеног оца, нико више није био присутан у просторији за време трајања тог разговора. Одмах након завршеног разговора са Османом Османовићем, њен отац је упућен у једну лимену просторију где је остао заробљен наредна два и по месеца, све до 14. јула, из чега извео закључак да је Осман Османовић имао овлашћење да одлучује где ће он даље ићи, јер ни са ким другим није разговарао. У тој лименој просторији је затекао неколико лица, међу којима и ██████████ и ██████████, ██████████ и извесног ██████████.

Отац јој је такође испричао да је након 06.05.1992. године, само још једном видео Османа Османовића током свог боравка у заробљеништву и то када је Османовић са још једним инспектором из Тузле дошао у просторију – лименку у којој су били затворени, отворио врата просторије и указао том инспектору на њеног оца кога је препознао међу осталим заробљеницима, након чега је тај инспектор њеног оца шутнуо ногом у пределу колена. Османовић ни овом приликом није тукао њеног оца, већ је само ушао у просторију да би инспектору из Тузле показао заробљенике који су ту били смештени.

Пре лишења слободе, њен отац је био висок човек старости 36 година, нормалне грађе, а када је пуштен на слободу након два и по месеца, изгледао је као живи костур, изгубио је 25 кг, и у почетку је чак био и нем, а касније, када је дошао к себи, причао је о условима у којима је био у заробљеништву.

Ту лимену просторију у којој је био заробљен, њен отац је називао хладњачом, а описивао је као просторију без светлости и прозора, без свежег ваздуха, у којој су спавали односно лежали на голом бетону, нису знали ни када је дан а када ноћ, у тој просторији није било санитарног чвора већ су имали само неку канту за вршење нужде, од хране су добијали само један оброк дневно који се састојао од једне кришке хлеба и пиринча непријатног мириса, што су искључиво јели током 48 дана, а на вратима те просторије увек се налазио стражар.

Отац јој је такође говорио да је током боравка у тој просторији повремено, најчешће ноћу, био извођен заједно са другим заробљеницима у другу просторију где су били физички злостављани односно тучени, с тим што је њега највише тукло лице са надимком „Шок“, за које је касније од неких људи сазнао да се зове ██████████, да је са Косова и да живи у околини Брчког. Поред овог лица, помињао је да га је тукло и лице са надимком „Кобра“ чији идентитет му није био познат.

Отац јој је испричао да су њега и ██████████ као и друга лица која су заједно са њима била затворена, једном приликом извели у ту другу просторију, где су их навели да подигну руке на неку шипку за коју су их везали и скинули им гардеробу испод појаса и тако понижене и голе их палили по телу ватром упаљача.

Поред наведеног, отац јој је испричао, а [REDACTED] [REDACTED] је то потврдио у њеном присуству, да су се највише плашили када је стражар у више наврата њих двојицу изводио напоље и приморавали их да ашовима откопавају неексплодиране гранате и да их ваде из земље голим рукама, за које време се стражар склањао на безбедну удаљеност.

Отац јој је причао да је најгоре од свих у логору прошао [REDACTED] [REDACTED] кога су највише мучили зато што су га окривили да је био војно лице, иако је [REDACTED] то све време негирао и говорио да је возио санитет када је био заробљен. Тукли су га толико да су му очи биле затворене, палили су му тело ватром из упаљача као и њеном оцу, а поред тога, секли су му делове тела и приморавали га да поједе своје месо. Све то јој је испричао и сам [REDACTED]. Причали су јој да су им све то радили неки „Хосовци“ - плаћеници који су дошли из Хрватске, с тим што нису помињали ниједно конкретно име и да су им све то радили након што је њен отац саслушан од стране Османа Османовића и упућен у ту „лименку“. Због тога су њен отац и [REDACTED] [REDACTED] били убеђени да је Осман Османовић везано за њихово мучење у том логору имао нека овлашћења, односно ауторитет и да је Османовић, иако њеног оца није лично тукао, био ту присутан и да је морао знати све оно што су други радили њеном оцу и осталим заробљеницима.

Отац јој је испричао да су га „Хосовци“ и пре заробљавања до кога је дошло 06.05.1992. године, пронашли у његовој кући и да су хтели да га одведу у логор, али да је том приликом избегао заробљавање јер га је спасио неки његов познаник чији је надимак „[REDACTED]“, чије име и презиме јој није познато, тако што је рекао „Хосовци“ да познаје њеног оца.

[REDACTED] [REDACTED] никада није лично упознала. Његово име јој је познато из приче њеног оца и [REDACTED] [REDACTED], и то као некога ко је био заробљен заједно са њим и кога су такође тукли. [REDACTED] [REDACTED] јој је конкретно рекао да је Осман Османовић у односу на [REDACTED] лично примењивао физичку силу, односно да га је тукао током боравка у тој првој лименој просторији где је њен отац био затворен након разговора са Османовићем и у којој су их све тукли и мучили. Касније је њен отац премештен у неку другу лимену просторију која се налази на истом локалитету у близини Горњег Рахића, одакле је био размењен.

Њен отац је ослобођен из заробљеништва 14.07.1992. године, када је размењен у делу Брчког који се зове Лулице, а у то време су сви мислили да је већ мртав и тог првог дана када је пуштен из заробљеништва вођен је да изјаву у неком удружењу у Брчком које се бавило испитивањем заробљеника, где је испитан отоме где је био заробљен и шта се са њим дешавало, с тим што њен отац није био члан тог тог нити било ког другог удружења логораша. Такође је дао изјаву у полицији у Брчком, с тим што не може да определи када је дао прву изјаву у полицији. Њен отац је као лице које је било заробљено, касније имао повлашћен статус у смислу да није био упућен да се бори на линији, већ је добио право да остане у кругу касарне као чувар.

Када се рат завршио, у Брчком су покренути кривични поступци против лица која су мучила њеног оца и остале заробљенике у логору у Горњем Рахићу и то против Галиба Хаџића, [REDACTED], [REDACTED], а касније је вођен и кривични поступак против [REDACTED], званог „Шок“. Њен отац се одазивао свим позивима суда и давао је изјаве у својству сведока-оштећеног. Познато јој је да су у тим поступцима окривљени првостепеном пресудом оглашени кривим, након чега је Апелациони суд у Брчком ту пресуду преиначио, тако што је окривљене ослободио од оптужбе у односу на све радње предузете према њеном оцу.

О боравку свог оца у логору у Горњем Рахићу не поседује писану документацију.

Њен отац је преминуо пре пет година од рака дебелог црева, за који је био убеђен да је био последица мучења које је претрпео у логору у Горњем Рахићу, јер је био лоциран у пределу ануса, управо на месту где је једном приликом био ударен чизом приликом мучења.

Наводе претходно датог исказа сведок – оштећена [REDACTED] је поновила и на главном претресу, с тим што је појаснила да су сва њена сазнања у вези заробљавања њеног оца и његовог боравка у логору у Горњем Рахићу посредна и да потичу из приче њеног оца, сада покојног [REDACTED] који је преминуо пре пет и по година и [REDACTED] који је након ослобађања из тог логора постао њихов кућни пријатељ, обзиром да су се годинама, све до смрти њеног оца, њихове породице често посећивале и да су њих двојица често разговарали о времену проведеном у заробљеништву, а многим од тих разговорима је она присуствовала, као и њена мајка и супруга [REDACTED].

Приликом заробљавања њен отац није био у униформи нити је био наоружан, обзиром да је био цивил, а том приликом се налазио у свом путничком возилу које му је тада одузето и никада му није враћено. Отац јој никада није рекао због чега је тада ухапшен јер то ни сам није знао. Појаснила је да је он тада покушао да се спасе одласком у Горњи Рахић са комшијом [REDACTED] који је можда имао и добру намеру, зато што су претходно већ покушали да га убију, међутим када су на пункту код Горњег Рахића видели његово име и презиме, заробили су га као цивила. Нагласила је да њен отац уопште није био учесник рата.

Њен отац јој је рекао да Осман Османовић након тог разговора није пред њим ни са ким разговарао нити му је саопштио шта ће са њим даље бити, већ је само напустио просторију, након чега је њен отац у тој кући провео један дан, а наредног дана су дошли људи који су њега и остале ухапшене одвели у ту хладњачу, па је њен отац из тога закључио да је Осман Османовић био особа која одлучује о томе где ће он ићи. Није јој познато шта је тада било са [REDACTED], а претпоставља да је он пуштен да се врати кући, обзиром да он није одведен са њеним оцем код Османовића.

██████████ је упознала након што су њен отац и он пуштени из заробљеништва у лето 1992. године, када су постали породични пријатељи. Са ██████████ ██████████ никада није лично разговарала, али је пуно пута присуствовала разговорима које је он водио са њеним оцем, а из њихове приче је схватила да су они већи део времена од два и по месеца колико се њен отац налазио у том логору провели заједно, с тим што није сигурна када је ██████████ доведен у логор, а мисли да је размењен касније од њеног оца. Из њихове приче је схватила да су њих двојица у том логору имали исти третман, да су доживели исту тортуру и да су их заједно водили да ваде неексплодиране гранате, а њихове приче о боравку у логору су биле сагласне и међусобно су се допуњавале.

Изјавила је да ██████████ ██████████ није познавала лично, већ да њена сазнања о том лицу потичу из приче њеног оца и ██████████ ██████████ који су током њихових разговора говорили да је ██████████ био заједно са њима заробљен, да је трпео мучења као и њен отац и ██████████ ██████████, да је био тучен до те мере да се онесвешћивао, при чему су га тукли сви који су били у том логору, да га је једном приликом тукао и Осман Османовић и да су о том догађају њих двојица причали заједно и описивали га на исти начин.

Сведок - оштећена ██████████ ██████████, у свом исказу у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавила је да је сада покојни ██████████ ██████████, чији је надимак био „██████████“ био њен брат по оцу. Рођен је 1969. године, а преминуо је пре три године.

Нема непосредних сазнања о догађајима који су предмет овог кривичног поступка, а посредна сазнања је стекла из приче са својим полубратом ██████████ ██████████ и никада до сада није давала било какве изјаве пред државним органима у вези свог полубрата.

Познаје Османа Османовића из периода пре рата у БиХ, обзиром да је он супруг њене школске другарице ██████████ ██████████. Од 1992. године па до данас никада нико из њене породице пред њом није повезивао Османа Османовића са догађајима које је њен полубрат ██████████ ██████████ преживео у логору у Горњем Рахићу.

Пре почетка рата на подручју Брчког у БиХ 01.05.1992. године живела је са својим супругом и двоје деце у месту Ражено, које је удаљено 17км од Брчког. Њен полубрат ██████████ је живео са њиховим оцем у Брчком, у породичној кући оца. ██████████ није био војно ангажован у рату у БиХ, обзиром да није био војни обвезник јер није прошао регрутацију, нити је служио војску због здравствених проблема са бубрезима и са бешиком. Био је запослен у једној ауто перионици.

Дана 01.05.1992. године, када је почео рат на подручју Брчког и када је експлозивом срушен мост између Брчког и Гуње, она се већ била склонила заједно са децом у село, а њен супруг ██████████ ██████████ је био војно ангажован.

Средином маја 1992. године [] је био заробљен на барикади у Горњем Рахићу, када је у возилу марке „Голф2“, за које не зна чије је власништво био заустављен од стране наоружаних људи бошњачке националности, који су га по лишењу слободе одвели у просторију у Горњем Рахићу, где је био заробљен месец и по дана. Након тога провео је у логору у Маочи још месец и по дана, а потом је пребачен у затвор у Тузли где је провео још 11 месеци, након чега је пуштен на слободу у јулу месецу 1993. године. [] јој је причао да је у Горњем Рахићу у тој просторији налик на брвнару, био заробљен са још 20 лица, у јако лошим условима, без купатила и ВЦ-а, да су спавали на поду.

[] је пре лишења слободе у Горњем Рахићу имао око 90 кг, при чему је био висок око 190цм, а када је пуштен на слободу имао је око 45 кг, био је исцрпљен, пун модрица по лицу, леђима, ногама, а од удараца које је задобио у заробљеништву остали су му ожиљци и удубљења на кожи.

[] јој је такође испричао да је заједно са њим у Горњем Рахићу био заробљен и [], да су један поред другог спавали у тој бараци одмах до врата, да су у просторију улазила лица која су их тукла док не би изгубили свест. Такође јој је испричао да су га једном приликом окачили за канап који је висио са таванице тако што су му тим канапом везали ноге и оставили га да виси са главом окренутом на доле неколико сати, при чему се на поду испод њега налазило сломљено стакло, те да су након тога пресекли канап услед чега је он је пао на сломљено стакло које га је посекуло свуда по телу, да је након што је дошао к себи узео комад стакла и пресекао своје вене, да лица која су га држала заточеног нису хтела да лече његове повреде, већ су му у збрињавању повреда помогла лица која су заједно са њим била затворена.

Њен брат никада није по имену споменуо било које од лица која су га тукла и мучила у логору у Горњем Рахићу. Иначе је био специфичне природе у свим ситуацијама и није волео пуно да прича.

Не поседује писану документацију о боравку њеног полубрата у поменутим логорима.

Лица [] и [] звани „[]“ јој нису позната.

На постављено питање изјавила је да је [] као малолетник имао проблема са полицијом, да су 1997/1998. године вођени кривични поступци против њега, да је осуђен на казну затвора у трајању од 7 година, коју је издржао у затворима у Бијељини и у Сарајеву и да је пре рата у БиХ једно време био припадник „Легије странаца“, с тим што не може да определи у ком тачно периоду, нити може да определи када се након ангажовања у „Легији странаца“ вратио у Брчко.

Изјавила је да је [REDACTED] у периоду 1994.-1995. године давао изјаве у својству сведока-оштећеног у кривичним поступцима који су у БиХ вођени након рата, везано за догађаје у логору у Горњем Рахићу периоду мај-јун 1992. године.

Сведок-оштећена [REDACTED] [REDACTED] на главном претресу је прецизирала да је њен брат по оцу [REDACTED] [REDACTED] лишен слободе 13.05.1992. године. Тог дана, њена мајка са којом је [REDACTED] био веома близак је обавестила телефоном да је [REDACTED] нестао, а месец дана након тога сазнали су да је заробљен у Горњем Рахићу и да је затворен у логору који је био смештен у пољопривредном објекту односно хангару у Горњем Рахићу, с тим што јој није познато које оружане формације су га заробиле.

Потврдила је да њен брат у периоду када је лишен слободе у мају 1992. године није био војно ангажован у било каквим оружаним формацијама.

Пре него што је заробљен, брата је последњи пут видела 10. маја 1992. године када је заједно са децом својим возилом одвезао до Бијељине, одакле је са децом отпутовала аутобусом у Шабац. Њен брат је тада био у цивилној гардероби. На путу од Брчког до Бијељине пролазили су кроз српски пункт у Буковици и њен брат се легитимисао својим личним документима који су гласили на његово име, а нису пролазили кроз пунктове које су контролисале оружане снаге БиХ.

Навела је да је њен брат пре него што је заробљен, имао око 90 кг, а када се вратио из заробљеништва није имао ни 40 кг, да је био блед као зид и испијен. Од четрнаест месеци колико је укупно био заробљен, само месец и по дана је провео у логору у Горњем Рахићу, али сви ожиљци које је имао по лицу, телу, рукама и ногама потичу из тог логора. Преосталих једанаест месеци заробљеништва је провео у логору у Маочи и у Тузли. Када се вратио из заробљеништва њен брат био у веома лошем психичком стању и јако дуго ништа није причао. Никада није помињао ни ко га је малтретирао, ни зашто је малтретиран.

Брат јој је испричао да су услови у том објекту у којем су били затворени били веома лоши, да у тој просторији није било ничег, да су спавали на поду, да нису имали текуће воде ни санитарни чвор, да није било ни довољно ваздуха.

Од око 20 лица, колико јој је рекао да су са њим била заробљена у том логору, брат јој је по имену спомињао само [REDACTED] [REDACTED], чији надимак је „[REDACTED]“ и кога она познаје. Познато јој је да је [REDACTED] [REDACTED] ослобођен из заробљеништва у августу месецу, не зна тачно које године и да се вратио у Брчко, а када су чули да је дошао кући, одмах су отишли да га посете, јер су чули разне приче од припадника војске са линије одбране, да се причало да су му извађене очи, расечене уши и сл.

Након што јој је предочен део исказа сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED] у којем је изјавила да [REDACTED] [REDACTED] није никада лично упознала, да јој је познато његово име из приче њеног оца и из приче [REDACTED] [REDACTED] и то као некога ко је био заробљен заједно са њима и кога су такође тукли и да је [REDACTED] [REDACTED] конкретно

рекао да је Осман Османовић у односу на [REDACTED] лично примењивао силу, да га је тукао током боравка у првој лименој просторији где је њен отац био затворен након разговора са Османовићем у којој су их све тукли и мучили, упитана да се изјасни да ли је било када пред њом њен брат или неко други ко је био тада у притвору са ким је евентуално имала неке контакте, говорио и помињао име Османа Османовића, изјавила је да нико никада пред њом није спомињао Османа Османовића везано за поступање према њеном брату у логору „Горњи Рахић“ и да ни накнадно није чула било шта о ангажовању оптуженог Османа Османовића у том периоду 1992. године.

Након што јој је предочен део одбране оптуженог у којем тврди да је њен брат ухапшен у аутомобилу који није био његово власништво са тридесет килограма експлозива, изјавила је да јој ништа од тога није познато, да је њен брат у то време возио моторно возило марке „Голф 2“, за које не зна како га је прибавио и да против њеног брата никада није вођен било какав поступак пред државним органима због поседовања експлозива.

Сведок - оштећена [REDACTED] [REDACTED] у свом исказу датом у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавила је да је сада покојни [REDACTED] [REDACTED] био њен супруг. Рођен је 1953. године, а преминуо је 12.03.2012. године. Нема непосредних сазнања о догађајима који су предмет овог кривичног поступка, а до посредних сазнања је дошла искључиво из приче свог супруга.

У време предметних догађаја живела је са супругом и ћерком у селу Лукавица, општина Лопаре, БиХ. Њен супруг је био пољопривредник. Заробљен је 27.05.1992. године на повратку из Брчког, у месту Ратковић, општина Челић од стране војне јединице БиХ Живиничке осе и одведен је најпре у логор који се налазио у Горњем Рахићу, а потом је пребачен у затвор у Тузли, где се налазио до 12.07.1992. године, када је пуштен на слободу и вратио се кући.

Њен супруг је био повучен човек и није много причао о свом боравку у логору у Горњем Рахићу, изузев да је био затворен у хали „Расадник“, у лошим условима, да су спавали на бетону, да су имали врло мало светлости у том простору, да су добијали врло мало хране, да су добијали по литар воде на свака два дана, а није јој познато колико је још лица осим њега ту било заробљено. Из супругове приче је сазнала да он није био тучен током боравка у логору у Горњем Рахићу, већ касније, када је транспортован у Тузлански затвор. Када се вратио кући из заробљеништва био је јако уплашен и истраумиран. Пре заробљавања имао је око 97-98 килограма, а вратио се кући са 70 кг.

Од лица која су заједно са њим била заробљена у логору у Горњем Рахићу, супруг јој је спомињао [REDACTED] [REDACTED] и лице са надимком „[REDACTED]“, која она лично не познаје, с тим што [REDACTED] познају њена ћерка и зет, обзиром да живе близу њега. Супруг јој је испричао да је [REDACTED] [REDACTED] доведен у логор после њега, да је том приликом био у бесвесном стању, натечен и сав у модрицама. За лице са надимком „[REDACTED]“ супруг јој је испричао да је такође било тучено.

Не поседује писану документацију о боравку њеног супруга у логору у Горњем Рахићу. Није јој познато да ли је њен супруг евентуално учествовао у неком судском поступку у којем се расправљало о догађајима из периода његовог боравака у логору Горњи Рахић, нити јој је икада везано за свој боравак у том логору спомињао Османа Османовића, за кога јој је иначе познато да је био запослен у пореској управи и можда га је некад видела у Брчком, у пролазу. Није јој познато да ли је Осман Османовић учинио нешто незаконито током рата у БиХ.

Супруг јој није причао ништа о разлозима свог хапшења, нити о разлозима боравака у логору у Г. Рахићу код Брчког, где је био затворен након лишења слободе. Супруг јој никад није рекао да је вођен неки кривични поступак против њега у вези боравака у овом логору и није имао било какву документацију везано за његово лишење слободе и притварање, за дужину боравака у том логору, нити за отпуштање из логора. Једино јој је познато да је он био ухапшен као цивил и да је био одвежен и затворен у логору у Г. Рахићу дана 27.05.1992. године, да је у том логору провео око 15 дана, отприлике до 12.06., када је пребачен у Тузлански логор, одакле је пуштен на слободу.

Навела је њен супруг преминуо 2012. године, да она сада живи у Брчком, да након супругове смрти није поново ступила у брачну заједницу, да ниједно дете њеног супруга не живи ван БиХ, односно да његово троје деце из првог брака живе у Лопарама и околини, а да њихова заједничка ћерка живи у Брчком.

Изјавила је да је њен супруг када се вратио из заробљеништва 1992. године веома лоше изгледао, обзиром да је у заробљеништво отишао са 95-96 кг, а након боравака у заробљеништву у периоду 27. мај-12. јул 1992. године вратио се кући са 71 кг, добио је висок притисак и имао разне здравствене проблеме, због траума и страха које је преживео у логору где су добијали врло мало хране и воде и где је био заробљен са више људи у лошим условима, с тим што јој је рекао да га за време боравака у логору у Г. Рахићу нико није тукао, а да су други заробљеници тучени, међу којима и [REDACTED] и [REDACTED], чије презиме јој није познато, а који су после њега доведени у тај логор и имали су такве повреде од добијених батина да их није могао препознати, већ је [REDACTED] њега препознао, обзиром да су се познавали и пре рата, да су и [REDACTED] и [REDACTED] тучени и у том логору.

Супруг никада није помињао Османа Османовића као лице које је вршило неку функцију у том логору.

Сведок [REDACTED] [REDACTED], изјашњавајући се о импровизованом логору на локацији Окрајци код Горњег Рахића у којем су била затворена лица српске националности лишена слободе на пунктовима на уласку у Горњи Рахић, изјавио је да су приведена лица српске националности у почетку била смештена у шумском газдинству у Окрајцима, на локалитету предузећа „Биљана“ Маоча који је заузимала војска односно бригада која је била у формирању и да су у склопу просторија бригаде биле и просторије где су припадници војске доводили заробљена лица српске

националности. Међутим, како нису могли контролисати шта се збива у тим просторијама према тим притвореним лицима од стране одређених паравојних формација које су биле присутне у склопу бригаде, неко је донео одлуку да се та притворена лица изместе из круга бригаде и да се склоне на безбедније место - на локалитет изнад Горњег Рахића и Маоче.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] изјавио је му је познато да су у мају и јуну месецу 1992. године у Горњем Рахићу постојале просторије на Окрајцима у којима су у почетку били затворени цивили, да се радило о просторијама „Шумаријске“ куће и складишном простору у виду ниских зграда, да се ту у низу објеката налазио и један лимени објекат налик контејнеру, да мисли да тај објекат није имао прозора, врата и природног осветљења, а није му познато да ли је тај објекат поседовао санитарни чвор, да су се чувари налазили на улазу у тај круг Шумарије са пратећим објектима који је био ограђен. Претпоставља да је за обезбеђење тог простора у Окрајцима у којем су се налазили заробљеници до формирања 108 ХВО бригаде била задужена војна полиција, а није му познато ко је одлучивао о судбини тих заробљеника.

Сведок [REDACTED] [REDACTED], на питање да ли му је било шта познато о организацији притворске или затворске, логорске јединице или просторије у Окрајцима, изјавио је да су Окрајци били објекат „Шумарије“ који је запосела војска, да се тамо није могло ући без овлашћења и посебне исказнице за улазак, обзиром да се радило о војном објекту у коме је била стационирана Команда 108. бригаде, који објекат је обезбеђивала војна полиција, тако да он није имао било какве потребе да улази тамо нити је могао неовлашћено ући.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] ја изјавио да је на обезбеђењу објекта у Окрајцима био ангажован у кратком периоду – од 01. до 10. маја 1992. године и да је тамо заједно са другим лицима вршио спољашње обезбеђење објекта и круга објекта. Објаснио је да је реч је о објекту Управе шумарије са магацинима, хангарима и радионицама, да га је на обезбеђење тог објекта у Окрајцима послао официр војске [REDACTED] [REDACTED] који му до тада није био старешина, а из разлога што је ту требало да се формира Команда војске и Цивилна заштита и да се организује живот на том подручју.

Навео је да му није познато да ли је Команда војске формирана у Окрајцима у периоду док се он ту налазио, тих првих 10 дана маја месеца.

На обезбеђењу тог објекта у Окрајцима било је ангажовано око 10 људи, укључујући и њега, а он те људе није познавао и претпоставља да су то били резервисти МУП-а.

На Окрајцима је виђао [REDACTED] [REDACTED] који је био стари службеник полиције и [REDACTED] [REDACTED], а тврди да оптуженог Османа Османовића кога познаје пре рата јер је и он радио у станици саобраћајне полиције, није виђао. У управну зграду Шумарије су долазили људи у униформама као и људи у цивилу које није познавао и није му познато којим су послом ту долазили и шта су тамо радили. У периоду док се налазио

на обезбеђењу овог објекта у Окрајцима није видео да су довођена нека лица која су ту остајала притворена.

Навео је да се 10. маја поново нашао са [REDACTED] у Горњем Рахићу и обзиром да је [REDACTED] имао сазнања да је он завршио школу полиције у Сремској Каменици предложио му је да пронађене десетак момака и да се отпочне са оснивањем војне полиције што је он и учинио. Заједно је са људима које је пронашао распоређен у Мајевици на контролни улазно-излазни пункт који је формиран у то време удаљен 30 километара од Горњег Рахића и тек тада када је постао припадник војне полиције [REDACTED] му је постао старешина. На тој функцији војног полицајца остао је све до краја рата. Седиште војне полиције било је у Горњем Рахићу, а саобраћајни вод полиције чији је он био командир је био смештен у Мајевици, у шумским зградама, а у Горњи Рахић долазио је једном месечно.

Није му познато да је [REDACTED] [REDACTED] имао било какве везе са војном полицијом, по његовом мишљењу [REDACTED] [REDACTED] је у периоду мај-јун месец 1992. године боравио у Горњем Рахићу, али њему није познато које дужности је тамо обављао.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] је изјавио да је био старешина војне притворске јединице у Окрајцима 15 до 20 дана у мају месецу 1992. године, али због протеча времена не може да определи од ког датума. У Окрајке је дошао заједно са својим надређеним - командантом батаљона [REDACTED] [REDACTED], а осим њих у канцеларији која се налазила у згради Команде, некадашњој управној згради „Шумарије“, а која зграда је била у истом кругу у ком је била и притворска јединица су били извесни [REDACTED] и његова секретарица. [REDACTED] [REDACTED] му је наредио да се стара о обезбеђењу и исхрани заробљених лица, наредио му је да ником не откључава врата притворске јединице и рекао му је да не треба да води било какву писану евиденцију о заробљеним лицима.

На питање шта су радили и којим оружаним формацијама су припадали [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED], изјавио је да су они били команданти, да је [REDACTED] [REDACTED], командант Првог батаљона, једне ноћи побегао из Команде штаба у Броду због сукоба са другим официрима који су такође желели да командују, да је он неколико сати касније пошао за [REDACTED] и да му је [REDACTED] наложио да преузме дужност обезбеђења притворске јединице у Окрајцима док не добију допис из Команде у Тузли о новом распоређивању. [REDACTED] није познавао, није му познато ни његово име нити којим оружаним формацијама је припадао.

Изјавио је да су у војној притворској јединици у Окрајцима била затворена цивилна и војна лица српске националности, да је ту било је затворено око 30 до 38 лица, а у време његовог доласка да је било 18-22 лица, и да је 2 или 3 дана пре него што је он напустио Окрајке, дошао један човек у камиону у пратњи три војна полицајца, да му је показао документ у ком је наведено да треба да преузме сва притворена лица, да

му је тај човек рекао да ту више није безбедно за та лица, да су све притворенике потоварили у тај камион, након чега су их одвезли на њему непознату локацију.

Док је био у притворској јединици било је провокација, у смислу да је долазило много војника који су захтевали да им отвори врата притворске јединице да „чувају четнике“. Он се о томе пожалио [REDACTED] [REDACTED], који је био командант 108. бригаде ХВО, да није у реду да људи долазе како ко хоће, да катанац на вратима није довољно добро обезбеђење, као и да је он често одсутан због других дужности, на шта му је командант одговорио да када нахрани затворенике, кључеве донесе њему. Сећа се да је једном приликом када је заједно са командантом био на ручку након што су се вратили из обиласка линије, улетео војник који им је рекао да су војници обили катанац и да су ушли у просторије притворске јединице, да је одмах отишао тамо и затекао четворо војника у црним униформама из њему непознате оружане формације међу којима је била и једна жена, који су затворенике постројили, скинули им доњи веш и припремили ножеве да их „сунете“, да је он викао на те војнике и да су они изашли напоље.

На питање да објасни како је изгледао простор, односно објект под катанцем који је чувао, изјавио је да је то био расадник за сађење јагода од алуминијума, полукружног облика попут хангара, на који су поставили тепихе да људима унутра не би било сувише вруће, обзиром да је био летњи период, да је тај објект имао двоја врата и прозоре, да су на вратима биле решетке, да је унутра било дневне светлости која је допирала кроз врата, да у том објекту није било воде ни санитарног чвора већ су затвореници користили кибле, да су добијали воду из два канистра, да су добијали остатке од хране коју је добијала Команда, да су за доручак обично добијали хлеб и намаз од сира или маслаца, а за ручак грах, супе и чорбе.

Од притворених лица, сећа се само [REDACTED] „[REDACTED]“ из Брчког, из месне заједнице Илици, који је пре рата фотографисао свадбе и децје рођендане у Брчком, и познато му је да је он преминуо. [REDACTED] презиме му није познато.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] изјавио је да се у јуну месецу, када је дошао у Горњи Рахић, притворска јединица налазила на Окрајцима и да он са том притворском јединицом није имао било какав физички контакт.

У јуну или јулу месецу 1992. године позвао га је [REDACTED] [REDACTED] који је пре рата био начелник полиције у Сарајеву, а у Горњем Рахићу је био на функцији начелника безбедности у бригади и питао га да ли може да управља притворском јединицом у Маочи, која се формирала уместо притворске јединице која се налазила на Окрајцима, обзиром да је дошло до неких проблема, због којих је премештена на ту другу локацију – у Расадник у Маочи на 2 км удаљености од Окрајака.

Изјавио је да се притворска јединица преселила из Окрајака у Маочу, да је то учињено зато што је притворска јединица у Окрајцима била „отвореног типа“, док је притворска јединица у Маочи била удаљена од пута око 300 до 400 метара, тако да ту

није свако свраћао, већ су људи ту долазили искључиво када су имали неког посла. Чуо је да је у тој притворској јединици у Окрајцима било проблема, да су војници свраћали да туку затворенике, да је то било из разлога што је у Окрајцима била смештена и војска БиХ и да је притворска јединица премештена са те локације на локалитет у Маочи који је био безбеднији за затворенике. Дешавало се да припадници Армије БиХ дођу и у Маочу са истом намером, али да им то тамо нису дозвољавали.

Указао је да му је [REDACTED] [REDACTED] дао инструкције за поступање са притвореним лицима и рекао му да одабере људе који ће обезбеђивати ту притворску јединицу у [REDACTED]. Према тим инструкцијама, приступ притвореним лицима је био дозвољен само службеним лицима која дођу да их испитују, о чему су службена лица морала имати налог, односно одобрење од команде без ког им не би био дозвољен улаз, као и да је постојала свеска у којој су уписивали сва службена лица која су долазила у притворску јединицу, време њиховог доласка и време када је завршено испитивање, а да је налог команде који је издаван службеним лицима која су била овлашћена за испитивање притвореника морао имати печат и потпис команданта.

Навео је да је он одабрао тим за обезбеђење притворске јединице у Маочи од припадника из састава активне полиције, старије и озбиљније људе у које је имао поверење.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] је изјашњавајући се о својим сазнањима о постојању логора за Србе на Окрајцима изјавио је да му је познато да је тамо постојало „нешто“, да је на ту тему једном приликом разговарао са [REDACTED] [REDACTED], који му је рекао да се боји да ће на Окрајцима свако „узети право да дели правду“ и да морају нешто учинити како би се спречила евентуална малтретирања људи. Познато му је да је након тога формирана једна јединица која је имала задатак да обезбеђује тај простор на Окрајцима и чини му се да је један полицајац из тог села кога је познавао - [REDACTED] [REDACTED] био задужен да одабере себи групу људи уз [REDACTED] сагласност, који ће обезбеђивати тај простор. Сећа се да му је [REDACTED] [REDACTED] у једном разговору рекао да то треба да буде интервентна јединица састављена од спортиста и физички јаких људи из састава војске, који би се могли супротставити.

Да се на локацији Окрајци код Горњег Рахића на простору некадашње Шумарије налазио импровизовани логор произилази и из исказа [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] Зеца.

Искази сведока оштећених [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], те сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] сагласни су у односу на чињенице да се на локацији Окрајци код Горњег Рахића, на простору некадашње Шумарије налазио импровизовани логор, односно притворска јединица у којој су била затварана лица српске националности лишена слободе од стране припадника хрватско-муслиманских снага. О условима у којима су се налазила затворена лица и о поступањима према њима за време док су били

затворени у овом импровизованом затвору изјашњавали су се оштећени [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], а о својим посредним сазнањима до којих су дошле управо из приче са њима изјашњавале су се и сведоци оштећене [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED]. Из њихових међусобно сагласних исказа је утврђено да су оштећени за време када су се налазили у импровизованом логору на Окрајцима били затворени у лименом објекту са бетонском подлогом, без прозора, природне светлости, свежег ваздуха, воде и нужника, који је раније служио за сушење воћа и поврћа - комора, из које су оштећени [REDACTED] и [REDACTED] у више наврата извођени на испитивање, физичко и психичко злостављање, а да су оштећени [REDACTED] и [REDACTED] извођени и на вађење из земље неексплодираних граната.

Међутим, из исказа сведока [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], које је суд у у делу који се односи на питање надлежности над импровизованим логором на Окрајцима прихватио као логичне и убедљиве и да се међусобно потврђују и допуњују, утврђено је да је простор некадашње Шумарије на Окрајцима одмах на почетку рата запосела војска и да је овај импровизовани логор односно притворска јединица на Окрајцима био смештен у кругу команде 108. ХВО бригаде, која је према исказу сведока [REDACTED] формирана дана 17.05.1992. године, да је за обезбеђење овог логора у првих 10 дана маја месеца био задужен [REDACTED], кога је према његовим наводима на обезбеђење тог логора задужио официр војске [REDACTED], да је након тога када је за обезбеђење овог објекта, односно логора био задужен [REDACTED], кога је према његовим наводима за старешину ове војне притворске јединице поставио његов надређени, командант 1. батаљона [REDACTED], да је било провокација, у смислу да је долазило много војника који су захтевали да им отвори врата притворске јединице да „чувају четнике“, да се он о томе пожалио [REDACTED], који је био командант 108. бригаде ХВО, који му је наложио да никоме не откључава врата притворске јединице и да када нахрани заробљенике, закључа врата а кључеве донесе њему у канцеларију, што је он и чинио, кад год је одлазио на линију по рањенике, да су припадници цивилних служби безбедности који су одлазили у ову притворску јединицу ради испитивања лица српске националности, према исказу [REDACTED] могли ући само уз одобрење и под пратњом припадника војске, из чега суд утврђује да оптужени Осман Османовић, као припадник службе јавне безбедности који се у инкриминисаном периоду придружио групи припадника Државне безбедности и вршио је са њима испитивање лица у овој притворској јединици, није имао никаква наредбодавна овлашћења у односу на лица која су вршила обезбеђење ове притворске јединице, нити у односу на службена лица Државне или Јавне безбедности која су вршила испитивања притворених лица, па самим тим није ни одговоран за њихове преузете радње, на услове у којима су притворена лица у овом импровизованом затвору боравила.

Ценећи исказ сведока-оштећених [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] засебно и у међусобној повезаности, као и у вези са исказима напред наведених сведока припадника државне и јавне безбедности у инкриминисаном периоду, а везано за службени положај и овлашћења оптуженог Османа Османовића у односу на импровизовани логор у Окрајцима код Горњег Рахића, суд налази да је исказ сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у том делу не може прихватити, обзиром да је противречан сам себи и исказима наведених сведока. Ово стога што сведок – оштећени [REDACTED] најпре у свом исказу пред ТРЗ наводи да је у логору у Горњем Рахићу управник био инспектор Галиб Хацић, да би потом на главном претресу 27.07.2020. године изјавио да је главни инспектор у том логору био Осман Османовић, дајући за суд неприхватљив и нелогичан закључак о положају оптуженог Османовића и његовој главној улози у одлучивању о поступању са затвореницима, само на основу тога што је у почетку користио заједничке канцеларије у приземљу које су користили и остали инспектори, а касније од Галиба Хацића преузео канцеларију која се налазила на спрату зграде у којој су вршена испитивања. Такође, сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] најпре наводи да је оптужени наређивао ко ће бити приведен на испитивање и да је наређивао ко ће бити тучен, што је противречно његовој каснијој изјави да је у том логору наређивала војна команда, да су сви они били повезани, да је војна команда била у истој улици преко пута коморе за сазревање воћа на десној страни улице, а да је у продужетку те улице била зграда у којој су биле канцеларије Османа Османовића и осталих инспектора. С тим у вези, суд није прихватио ни део исказа сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED], односно њен закључак да су њен отац и [REDACTED] [REDACTED] били убеђени да је Осман Османовић везано за њихово мучење у логору на Окрајцима имао нека овлашћења, односно ауторитет са разлога што је затварање њеног оца у том логору уследило након разговора који је са њим обавио Осман Османовић по лишењу слободе, јер су овај део исказа сведока – оштећене [REDACTED] [REDACTED], као и наведени део исказа [REDACTED] [REDACTED] у супротности са чињеницама утврђеним на основу исказа сведока [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], о одговорним лицима за услове у којима су боравила притворена лица у овом импровизованом затвору, поступања према затвореницима и доношењу одлука о њиховом задржавању у затвору. При томе, уверење је суда да овакви наводи сведока-оштећених нису мотивисани жељом да неосновано терете оптуженог Османа Османовића, већ су засновани искључиво на погрешном субјективном убеђењу оштећених [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] о томе која овлашћења је имао оптужени Осман Османовић, а која су заснована на чињеници да је оптужени обавио разговор и закључао оштећеног [REDACTED] [REDACTED], да је затим уследило његово затварање у логору, на чињеници да је оптужени Осман Османовић као инспектор присуствовао испитивању оштећеног [REDACTED] [REDACTED], којом приликом је оштећени стекао утисак да оптужени ужива велики ауторитет међу осталим инспекторима будући да је након ударања шамара од стране оптуженог отпочело његово малтретирање и наношење телесних повреда и великих патњи од стране осталих присутних у просторији за испитивање, као и на основу тога коју канцеларију је оптужени користио, будући да оштећени у постојећим

околностима нису имали других реалних могућности да сазнају ко је руководио овим логором и поступањем према затвореним лицима, што се утврђује између осталог и из исказа самог оштећеног Васиљка Тодића у делу у којем наводи да притвореници нису могли знати ко је главни у том логору обзиром да су ту чињеницу од њих крили.

Сходно наведеном, није доказано да је оптужени Осман Османовић био овлашћен за доношење одлуке о затварању лица, нити за њихово одвођење и затварање у импровизовани логор на локалитету Окрајци код Горњег Рахића, да је имао овлашћења у односу на лица која су вршила обезбеђење овог логора и на остала службена лица државне и јавне безбедности која су вршила испитивања притворених лица и поступала у односу на затворена лица, и да је он био одговоран за услове у којима су та лица боравила у логору, а одбрана оптуженог у том делу је сагласна исказима сведока испитаних на ове околности.

Одбрана оптуженог Османа Османовића у делу у којем негира преузете кривично-правне радње према оштећенима [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] оцењена је као нелогична и неубедљива, те оповргнута исказима сведока - оштећених [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED].

Да је оптужени Осман Османовић извршио кривично-правне радње у односу на оштећеног, сада покојног Миленка Радушића, описане под тачком 1 изреке пресуде утврђено је на основу исказа сада покојног сведока-оштећеног [REDACTED], испитаног пред Основним судом Брчко дистрикта у предмету број 96 0 К 020424 10 К, на главном претресу дана 28.5.2013. године, у кривичном поступку против оптуженог Галиба Хацића и других окривљених, у вези догађаја који су предмет и овог кривичног поступка, као и на основу исказа сведока – оштећеног [REDACTED].

Сведок – оштећени [REDACTED] у датом исказу пред Основним судом Брчко дистрикта детаљно и јасно описао да су га дана 13.05.1992. године по лишењу слободе на пункту на уласку у Горњи Рахић припадници полиције муслиманске националности одвели у полицијску станицу Горњи Рахић која је била смештена у једној старој кући у центру Рахића где га је примио Галиб Хацић заједно са Османом Османовићем и Мидом, да су сви они били предратни инспектори полиције у Брчком, да су у канцеларији била још нека лица чијих се имена не сећа, да су Осман Османовић и Галиб Хацић седели за својим радним столовима, а да су остали припадници полиције стајали, или су били наслоњени на њихове столове, да је у тој просторији отпочело његово испитивање, око 17,00 часова поподне и да је трајало током читаве ноћи све до јутра, при чему су му питања постављала сва три инспектора Галиб Хацић, Осман Османовић и инспектор Мидо, истовремено, да су га питали куда је кренуо и са којим циљем, тражили су од њега информације у вези сада покојног [REDACTED] из Бијелине, за кога су били обавештени да је дошао у Брчко, питали су га где су тенкови, хаубице и остало наоружање, ко командује војним снагама у Брчком и другде, да нису били задовољни његовим одговорима обзиром да на многа њихова

питања није ни знао одговоре, јер није учествовао у ратним збивањима будући да је био ослобођен од служења војске још пре рата, да су га због тога тукли и малтретирали, да се испитивање наставило током читаве ноћи, као и малтретирање и наизменично задавање удараца полицијским палицама, дрвеним палицама, пушкама, „штиром“ - деловима секире, рукама и ногама по читавом телу, при чему су најактивнији у погледу његовог злостављања били Хацић Галиб, Осман Османовић, инспектор Мидо и још два лица чији идентитет му није познат. Навео је да је био тучен до те мере да се у неколико наврата онесвестио, да су га потом поливали водом и приморавали га да пије урин и да је то испитивање трајало све до јутра, када је пребачен је у Расадник и то у комору од лима, која је заправо служила за превремено сазревање воћа и поврћа, која је била мрачна, без прозора. Током боравка у комори више пута био испитиван, често и два пута дневно, најчешће од стране Галиба Хацића али понекад и од стране Османа Османовића, а поред малтретирања која је доживљавао током испитивања, као и остала заробљена лица, био је малтретиран и од стране војника који су и поред полицијског обезбеђења улазили у комору за сазревање воћа кад год су то хтели, током ноћи.

Сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED] испитан пред Тужилаштвом за ратне злочине и пред судом на главном претресу, изјавио је да се сећа да је једном приликом око 15-16 часова поподне, изведен да истовари смеће из контејнера који су се налазили испред коморе за сазревање воћа а били су поређани 250 до 300 метара дуж улице све до канцеларије у којој су вршена испитивања и да је том приликом видео како су Галиб Хацић и Осман Османовић извели [REDACTED] [REDACTED] из коморе, којом приликом је Осман Османовић био веома љут на [REDACTED] и тукао га је тако што га је ударао ногама и песницама и говорио му: „Маму ти јебем, тебе ћу убит нећеш изаћи жив“, да му је задао толико удараца да се [REDACTED] умокрио и да је са места на ком се налазио док је истоварао смеће видео да су [REDACTED] панталоне напред биле мокре пре него што су га однели назад до коморе и убацили унутра.

Сведок - оштећена [REDACTED] [REDACTED], ћерка сада покојног оштећеног [REDACTED] [REDACTED], у свом исказу на главном претресу је навела да [REDACTED] [REDACTED] није познавала лично, али да има сазнања о том лицу која потичу из приче њених родитеља и [REDACTED] [REDACTED] који су током њиховог дружења говорили да је [REDACTED] био заједно са њима заробљен, да је трпео мучења као и њен отац и [REDACTED] [REDACTED] и да је био тучен до мере да се онесвешћивао и да су [REDACTED] тукли сви који су били у том логору, па чак и Осман Османовић.

Из писаног налаза и мишљења вештака медицинске струке Апелационог суда у Брчком, проф. др Зденка Цихларжа специјалисте судске медицине и специјалисте патолога за оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 23.06.2010. године, утврђено је да је овај писани налаз и мишљење дат по наредби Тужилаштва/тужитељства Брчко Дистрикта БиХ у предмету КТ-РЗ-15/09 са задатком вештачења врсте, тежине и механизма повређивања [REDACTED] [REDACTED], а на основу медицинске документације која гласи на име [REDACTED] [REDACTED] и то отпусно писмо са епикризом психијатријског одељења

Опште болнице у Добоју у којем се наводи стање неуротичне реакције, психопатије, каменца у десном мокраћном каналу са следственим проширењем накопнице десног бубрега и стање после трауматског расцепа мокраћне бешике, отпусне листе КЦС у Београду из 2003. године у којома се наводи проширење зјапа грудног дела грудне аорте посттрауматског порекла, те стање после нагњечења главе и тела, урађен је оперативни захват торакотомије и исецање дела проширене грудне аорте са уметањем графта. По изјави оштећеног, релевантну медицинску документацију за повређивање из инкриминисаног периода од месеца маја до краја септембра 1992. године не поседује. Иначе је навео да је у том периоду задобио повреде засецање коже оба уха, покушај „вађења“ левог ока посебном справом у виду металне цеви пресечене по дужини на пола, а на једном крају зашиљене, затим гашење цигарета у пределу леђа односно кичменог стуба, убод шиљатим предметом – „сврдлом“ на бочној страни десне половине грудног коша и засецање коже левог стопала у пределу између палца и другог прста и удараца у пределу носа. Телесним прегледом оштећеног констатовано је:

- 1) непосредно испод и упоље од спољашњег левог очног угла налази се почетак једног ожиљкастог поља постављеног усправно лако укосо према доле и упоље, дугог око 1 цм, ширине до 0,2 цм, који је лако увучен испод нивоа околне коже и помичан у односу на подлежајуће поткожно ткиво;
- 2) на корену носа лево, на око 3 цм изнад његовог вршка налази се једно уочљиво задебљање, избочење постављено усправно у удужини од око 1 цм и ширини од око 0,3 цм, које штрчи у односу на десну носну кост за до 0,3 цм;
- 3) на горњем рубу леве ушке захватајући њен предњи руб, а у дужини од око 0,6 цм, налази се теже уочљиво ожиљкасто, благо испод нивоа околне коже увучено поље, постављено лако накосо према горе и унутра;
- 4) на унутрашњем делу горњег руба десне ушке, захватајући и горњи део њене задње стране, налази се ожиљкасто поље истих карактеристика дуго око 1,5 цм, постављено накосо надолу и упоље, такође лако увучено испод нивоа околне коже;
- 5) на предње бојној страни десне половине грудног коша, на око 4,5 цм упоље и у нивоу дојкине брадавице, налази се уочљиво беличасто округласто поље промера око 0,6 до 0,8 цм лако набрано а око ког је кожа у неколико поља од цртастог до такастог изгледа на сличан начин промењена;
- 6) у средишњој црти доњег дела леђа а у нивоу слабинског предела, те на око 10 цм изнад прегрба између седњача се налази округласто ожиљкасто поље промера од око 1 цм, беличасто сивкасте боје, лако набране површине, које је увучено испод нивоа околне коже, до око 0,3 до 0,4 цм;
- 7) на спољашњем делу задње стране горњег дела леве подлактице, а почев непосредно од нивоа лакатног зглоба па надиље постављено једно испод другог, налазе се 4 округласта поља сличних напред наведених карактеристика промера од 0,5 до 0,7 цм, међусобно размакнутих од по око 1,5 цм;
- 8) на натплатној страни предњег дела левог стопала, а почев од прегрба између 3. и 4. прста, налази се почетак подужно постављеног беличастог ожиљкастог поља дугог око 5 цм, ширине од око 0,5 цм, са неколико међусобно паралелних попречно постављених кратких цртастих поља истих карактеристика. Ово ожиљкасто поље је лако увучено испод нивоа околне коже;
- 9) на натплатној страни предњег дела левог стопала на око 1,5 цм иза прегрба између палца и 2. прста налази се теже уочљиво округласто ожиљкасто беличасто поље промера око 0,5 цм. Ово поље се налази у нивоу околне

коже. На основу наведеног налаза, дато је мишљење да ожилжакаста поља описана под бројевима 6), 7) и 9) својим изгледом и карактеристикама указују да су могла настати деловањем жара упаљених цигарета, а што би било сагласно са добијеним анамнестичким подацима од стране оштећеног. Ожилжакасто поље описано под бојем 1) могло је настати убодом неког шиљатог чврстог механичког оруђа, а могуће и на начин како то наводи оштећени, док је повреда односно установљени деформитет у пределу корена носа лево уствари место прелома леве носне кости који је лоше срастао и који је настао најмање једнократним деловањем тупо тврде механичке силе на тај средишњи део лица. Линијаста ожилжакаста поља горњих делова обе ушке настала су зарастањем највероватније резних рана насталих притиском и повлачењем оштрице ножа или ножу сличног средства. Ожилјак који је описан под бројем 5) настао је на месту претходно задобијене повреде, а његов изглед као и анамнестички подаци не искључују могућност да је настао било жаром цигарете или пак неким другим чврстим механичким оруђем мање дејствене површине, при чему се не искључује могућност његовог наношења анамнестички исказано „сврдлом“. Ожилжакасто поље описано под бројем 8) настало је на месту претходно задобијене повреде, а на основу његовог изгледа и анамнестичких података могуће је да је настало зарастањем резне ране нанесене ножем или ножу сличним средством. Нема медицинских елемената на основу којих би се могло закључивати да је расцеп мокраћне бешике као и проширење зида грудног дела аорте трауматског порекла из инкриминисаног периода, тј. од повређивања у периоду од месеца маја до краја септембра 1992. године.

При свом налазу и мишљењу, судски вештак др Зденко Цихларж у целости је остао и на главном претресу, и потврдио да су сви ожилјици на телу оштећеног [REDACTED] [REDACTED] које је констатовао у свом налазу и мишљењу, настали на местима претходно задобијених повреда, које су по мишљењу вештака могле настати на начин на који је оштећени описао приликом давања анамнестичких података. Појаснио је да су трајна последица задобијених повреда ожилјици, а на питање ли су задобијене повреде довеле до умањења животне или радне способности код оштећеног, појаснио је да је деформитет у пределу носне пирамиде оштећеног [REDACTED] [REDACTED] који је констатовао приликом прегледа, довео до поремећаја нормалне функције дисања, да је у склопу те повреде дошло до померања уломака кости и да та повреда по својој тежини представља обичну тешку телесну повреду, док ниједна од осталих констатованих повреда нема елементе знатног оштећења функције неког важног дела тела или органа нити има у себи елементе непосредне или посредне животне опасности и да оне као такве имају карактер лаке телесне повреде које за трајну последицу имају ожилјке. Прецизирао је да су ожилјици које се налазе на местима претходно задобијених повреда који су локализовани у близини левог очног угла, на носу и на обе ушке, што су све видљиви делови тела (ожилјици означени у писаном налазу и мишљењу редним бројевима од 1 до 4), обзиром на своју величину, представљају наруженост лаког степена која је трајне природе, као да се и остали ожилјици који су настали као последица повреда насталих гашењем цигарета по телу оштећеног, без обзира на то где се налазе, сматрају за наруженост која је трајне природе. Поновио је да није било

релевантних медицинских података на основу којих би расцеп мокраћне бешике и проширење односно анеуризма грудне аорте се могли довести у везу са траумом и да се са судско-медицинског становишта не може закључити и успоставити сигурна узрочно-последична веза између ових патолошких стања и евентуалне трауме.

Писани налаз и мишљење судског вештака проф. др Зденка Цихларжа специјалисте судске медицине и специјалисте патолога за оштећеног [REDACTED] од 23.06.2010. године, са изјашњењем вештака на главном претресу оцењено је као стручно и дато у свему у складу са правилима науке, па га је су са тих разлога у целости прихватио.

Обзиром да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] изјашњавајући се о свом боравку у заробљеништву навео да је у овој комори импровизованом логору на Окрајцима провео три месеца, да је за то време више пута испитиван, некада и два пута дневно, најчешће од Галиба Хацића, а понекад и Османа Османовића, да је у свом исказу навео да је према њему примењивана тортура и након што је из Горњег Рахића пребачен у затвор у Тузли, то се све наведене повреде констатоване код оштећеног [REDACTED] не могу ставити на терет оптуженом Осману Османовићу, нити је било могуће поуздано утврдити када је и од којих лица и која од констатованих повреда нанета оштећеном [REDACTED] [REDACTED].

Али налаз и мишљење судског вештака, као и изјашњење вештака на главном претресу потврђују да су повреде констатоване оштећеном [REDACTED] [REDACTED] могле бити нанете на начин како је то он описао, то јест валидност исказа сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] да је свој исказ оштећени дао искрено, без намере да било кога неосновано терети.

Сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] је по налажењу суда детаљно и искрено описао читав поступак његовог испитивања дана 13.05.1992. године у Горњем Рахићу, радње оптуженог Османа Османовића као и осталих инспектора и НН лица, питања која су му постављали, начин на који су му наносили ударце. Исказ сведока – оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у делу у којем наводи да је био присутан када је оптужени Осман Османовић задавао ударце оштећеном [REDACTED] [REDACTED] испред коморе за сазревање воћа у сагласности је са исказом сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у делу у којем је изјавио је након што је затворен у импровизованом логору у Расаднику на Окрајцима био испитиван више пута, од стране Галиба Хацића, а понекад и од стране Османа Османовића, да је током испитивања био тучен и да је изјаве потписивао под тортуром, као и са делом исказа сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED] која је навела да јој је из приче свог оца, сада покојног [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] сазнала да је са њима био заробљен и [REDACTED] [REDACTED], да је трпео мучења као и њен отац и [REDACTED] [REDACTED] и да је био тучен до мере да се онесвешћивао и да су [REDACTED] тукли сви који су били у том логору, па чак и Осман Османовић.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] је на главном претресу изјавио да се [REDACTED] између 10. и 15. маја појавио на подручју слободне територије, да је заустављен од

припадника војних структура, да је доведен у службене просторије бригаде и да је након тога задржан и притворен, да је он заједно са оптуженим Османом Османовићем у два наврата узимао изјаву од [REDACTED] [REDACTED] и то први пут након што је лишен слободе средином маја месеца у старој трошној кући у Горњем Рахићу коју су звали „Бела кућа“ у којој су се у почетку окупљали припадници његове службе, а други пут у јуну или јулу месецу 1992. године, на локалитету изнад Горњег Рахића и Маоче, на простору који је био власништво шумског газдинства, где су у то време била смештена сва лица српске националности која су била приведена. Након што су му предочене прва и последња страница писане изјаве [REDACTED] [REDACTED] од 18.05.1992. године и од 29.07.1992. године, потврдио је да су то изјаве [REDACTED] [REDACTED] које су сачињене поводом ова два службена разговора која су са њим обавили он и Осман Османовић. Навео је да су Осман Османовић и он, када су отишли да узму прву изјаву од [REDACTED] [REDACTED], истог затекли у таквом физичком стању да им је било јасно да је он претрпео повреде и да су му они, пре него што су отпочели са разговором, пружили сву потребну помоћ и да су га третирали као свог пријатеља, обзиром да га је он познавао из периода пре рата и да је [REDACTED] [REDACTED] био близак рођак његовог колеге, па је због тога сматрао да има обавезу да [REDACTED] у склопу предузимања службених радњи помогне колико је то могуће и да је исти такав однос према [REDACTED] имао и Осман Османовић, обзиром да је пре рата, као инспектор криминалистичке полиције у СУП-у Брчко добро познавао [REDACTED] као ситног криминалца, да га је у том смислу службено обрађивао и да је вероватно имао врло добро развијене познаничке и пријатељске односе са [REDACTED]. Није му познато шта се дешавало са [REDACTED] [REDACTED] од момента кад је заробљен на том пункту па до момента када су дошли да са њим обаве разговор, ко га је и због чега ударао. На питање да ли су констатовали на записнику све повреде које су уочили на [REDACTED] и да ли су позвали лекарску службу, изјавио је да су то само усмено пренели свом шефу, а да нису на записнику констатовали уочене телесне повреде. Навео је да је са [REDACTED] обавио још један разговор заједно са Османом Османовићем у јуну или јулу месецу 1992. године, на локалитету изнад Горњег Рахића и Маоче, на простору који је био власништво шумског газдинства, где су у то време била смештена сва лица српске националности која су била приведена. По његовом сећању [REDACTED] је тада тражио да разговара са њим и са Османом Османовићем, и том приликом је тражио помоћ од њих двојице и тада је сачињена допуна његове изјаве. Та друга [REDACTED] изјава односно допуна изјаве предочена му је и у судском поступку у ком је сведочио 2013. године.

Ови наводи исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] да је заједно са Османом Османовићем обавио разговоре са [REDACTED] [REDACTED], потврђени су и писаним доказима записником о изјави [REDACTED] [REDACTED] број 15-690А од 18.05.1992. године сачињеног од стране Штаба Територијалне одбране Републике Босне и Херцеговине, Сектор безбједности Брчко, и записника о изјави [REDACTED] [REDACTED] број 15-690 од 29.07.1992. године сачињена од стране МУП Сарајево, Окружни СУП Тузла – Сектор СДБ – Оперативна група Горњи Рахић с тим што суд налази да прво испитивање оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од стране [REDACTED] [REDACTED] и Османа Османовића дана

18.05.1992. године није обављено у просторијама тзв. Беле Куће у Горњем Рахићу, већ у импровизованом логору на Окрајцима, будући да је [REDACTED] [REDACTED] изјавио да је након лишења слободе 13.05.1992. године и испитивања у Горњем Рахићу наредног јутра одведен у импровизовани логор на Окрајцима, где је готово свакодневно испитиван, при чему оштећени [REDACTED] [REDACTED] није имао разлога да се неистинито изјашњава у односу на ову околност, а ови наводи његовог исказа у складу са исказом сведока – оштећене [REDACTED] [REDACTED], која је изјавила да је њен брат по оцу [REDACTED] [REDACTED] нестао 13.05.1992. године о чему је обавестила мајка и да су касније сазнале да је затворен у импровизованом логору на Окрајцима.

Наводи исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] да су приликом тог првог испитивања дана 18.05.1992. године [REDACTED] [REDACTED] затекли у таквом физичком стању да им је било јасно да је он претрпео повреде, у складу са исказом сведока - оштећеног [REDACTED] [REDACTED], који је детаљно описао какве повреде су му наношене од стране оптуженог и других присутних инспектора приликом његовог испитивања дана 13.05.1992. године у Горњем Рахићу, одмах након лишења слободе, а што потврђује и налаз и мишљење вештака да је све повреде могао задобити на начин како је то и описао, те је стога суд нашао да испитивање које су [REDACTED] [REDACTED] и Осман Османовић обавили дана 18.05.1992. године са оштећеним [REDACTED] [REDACTED] није било прво испитивање оштећеног након што је лишен слободе дана 13.05.1992. године.

Оцењени су као неистинити наводи исказа [REDACTED] [REDACTED] да су он и Осман Османовић приликом испитивања [REDACTED] [REDACTED] третирали као пријатеља, обзиром да су ови наводи исказа сведока [REDACTED] у супротности са наводима исказа сведока оштећеног [REDACTED] [REDACTED] да је је Осман Османовић приликом његовог испитивања 13.05.1992. године у Горњем Рахићу био један од инспектора који су га највише тукли и истицао се агресивношћу. Ово имајући у виду и наводе сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] да су приликом више испитивања која су над њим вршена током заробљеништва у Горњем Рахићу и у логору Расадник на Окрајцима сачињаване писане изјаве и да је све те изјаве потписивао под тортуром. Стога је оцењен као неистинит и исказ сведока [REDACTED] [REDACTED] у делу у којем наводи да су он и Осман Османовић другу изјаву од Радушића у јулу месецу 1992. године у Маочи узели на захтев [REDACTED] [REDACTED] који је од њих молио помоћ.

Сходно напред наведеном суд није прихватио ни одбрану оптуженог Османа Османовића у делу којем тврди да је само у два наврата учествовао у испитивању сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] заједно са сведоком [REDACTED] [REDACTED] и то 16. или 17. маја 1992. године у службеним просторијама у Горњем Рахићу и у јулу 1992. године у Маочи, у пријатељској атмосфери и да према њему никада није примењивао силу, обзиром да је одбрана оптуженог у овом делу нелогична, неубедљива, оповргнута наводима сведока-оштећених [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] и очигледно усмерена на избегавање кривице.

Суд налази да су сва лица која су дана 13.05.1992. године у Горњем Рахићу вршила испитивање [REDACTED] [REDACTED] које је трајало од вечерњих до раних јутарњих сати, а међу којим лицима је био и оптужени Осман Османовић, као и лица која су током овог испитивања предузимала друге радње у односу на оштећеног - нечовечно поступала наносећи оштећеном тешку телесну патњу задавањем удараца полицијским палицама, дрвеним палицама, пушкама, деловима секире, рукама и ногама по читавом телу и повреду достојанства приморавајући га да пије урин, поступали су као саизвршиоци, у потпуности свесни да према лицу које је припадник друге стране у оружаном сукобу и које је онемогућено за отпор услед лишења слободе, наизменично врше повреде телесног интегритета и нечовечно поступање, свако од њих саглашавајући се са предузетим радњама другог и прихватајући те радње као своје, свесни заједничког деловања које су и хтели, у циљу да од оштећеног [REDACTED] [REDACTED] изнуде податке о командном кадру, наоружању српских снага и о кретању српске војске у Брчком.

Да је оптужени Осман Османовић предузео **радње извршења кривичног дела у односу на оштећеног** [REDACTED] [REDACTED] неутврђеног дана у јуну месецу 1992. године током његовог испитивања, утврђено је на основу исказа сведока – оштећеног [REDACTED] [REDACTED] и сведока - оштећене [REDACTED] [REDACTED] датих пред Тужилаштвом за ратне злочине и на главном претресу, као и увидом у фотографије и видео-снимке снимљених током његовог боравка у импровизованом логору у Горњем Рахићу, на основу медицинске документације у коју је извршен увид на главном претресу, и на основу писаног налаза и мишљења судског вештака доктора Зденка Цихларжа о телесним повредама код оштећеног и изјашњења овог вештака на главном претресу пред овим судом.

Из отпусне листе хирушког стационара ВМЦ Карабурма у Београду број 1583/910 за лице [REDACTED] [REDACTED] утврђује се да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] лечен у том стационару од 05.09.1992. године до 14.09.1992. године, да су констатоване дијагнозе: трауматска енцефалопатија, Hemiparesis L.DX.discreta, пост трауматски стресни поремећаји, fistula perialis, prostatitis acuta i Condylomata socuminata.

Из налаза лекара специјалисте Специјалистичке поликлинике ВМА за грађанска лица, кабинет 2011, број протокола 11005 од 18.11.1992. године за [REDACTED] [REDACTED] из Брчког, утврђено је да је код оштећеног [REDACTED] [REDACTED] неуролошким налазом установљен леви ахилов рефлекс, да је констатована дијагноза St post kontuzione vert.lubmalis и lumboischialgia lat sin., да је упућен да уради РТГ лумбалне кичме и ЕМГ леве ноге, те да су извршеном дијагностичком методом РТГ лумбалне кичме констатована сужења И.В. простора L5/S1, а да је ЕМГ налаз леве ноге уредан, да је констатована дијагноза Discopathia L5/S1-722.O.3.

Из налаза и мишљења лекара – хирурга Опште болнице Брчко број 4538/95 од 31.05.1995. године утврђено је да је код оштећеног [REDACTED] [REDACTED] констатована дијагноза Status post fracktura crani AA V, Laesio N-Cochlearis L-DEX, Astigmatismus

Myopicus Oculi DEX, Discopathia lumbalis L5-S1, Radiculopathia lumbalis bilater – PP L-sin, ulcus ventriculi, encephalopathia posttraumatica, hemiparesis L-DEX-discreta, prostatitis CHR, status post fractura transcondylaris humeri L-sin AAV и status post fractura malleoli fibulae bilateralis AA-V. Прописана је терапија „Еразон суп.“ 2x1 и „Бевиплекс“ 3x1, а такође је констатовано да је пацијент радно неспособан.

Из налаза и мишљења комисије лекара Института за судску медицину у Београду у саставу професор доктор Душан Дуњић, специјалиста за судску медицину, професор доктор Бранимир Александрић специјалиста за судску медицину и асистент доктор Александар Јовановић специјалиста за неуропсихијатрију, у вези прегледа [REDACTED] [REDACTED] обављеног дана 16.05.1997. године утврђено је да је на захтев [REDACTED] [REDACTED] извршен његов преглед 16. маја 1997. године у Институту за судску медицину у Београду и да је овај налаз и мишљење дат на основу медицинске документације: неуропсихијатријског извештаја ВМА у Београду број 11005 од 18.10.1992. године, извештаја Медицинског центра у Брчком број 2247 од 24.11.1992. године, отпусне листе болнице у Бијелини у којој је лечен од 24.06. до 17.07.1995. године и на основу извештаја хирурга болнице у Брчком број 4538 од 31.05.1995. године.

У налазу је констатовано да се од садашњих тегоба оштећени [REDACTED] [REDACTED] највише жали на главобоље које су понекад несносне, да га боле обе ноге и лева рука, да има болове и у грудном кошу, да лоше спава и да има кошмарне снове.

Објективним прегледом [REDACTED] [REDACTED] установљен је следећи налаз: на руменом делу доње усне нешто улево од средине налази се сиво беличасти ожиљак величине зрна бибер; на десној страни полеђине носа налази се један сиво беличасти ожиљак промера 8x2 милиметра нејасно ограничен од околине, лако увучен испод равни коже; у десном поткључном пределу налази се један цртаст сиво беличаст ожиљак дуг 22 милиметара и широк до два милиметра, јасно ограничен од околине, у равни околне коже; у горњем – унутрашњем квадранту леве половине трбуха налази се један цртаст сиво беличасти ожиљак дуг 11 милиметара, јасно ограничен од околине у равни околне коже; на унутрашњој страни десног лакта налази се један цртасти сиво беличасти ожиљак дуг 26 милиметара, широк до 2 милиметра, јасно ограничен од околине, у равни околне коже; на надланеној страни средњег прста леве шаке налази се један цртаст сиво беличаст ожиљак дуг 17 милиметара, широк до 2 милиметра, јасно ограничен од околине, у равни околне коже; на задњој страни леве бутине у горњом трећини налази се један попречно постављени сиво беличаст ожиљак промера 50x12 милиметара, јасно ограничен од околине, нешто испод равни околне коже; на предњој страни десне бутине у средњој трећини налази се један попречно постављени цртаст сиво беличаст ожиљак дуг 20 милиметара, широк до 2 милиметра, јасно ограничен од околине, у равни околне коже; на предњој страни десне бутине у доњој трећини налази се један косо постављени цртаст сиво беличаст ожиљак дуг 30 милиметара, широк до 2 милиметра, јасно ограничен од околине, у равни околне коже; на предњим странама оба колена налази се неколико округлих сиво беличастих ожиљака до величине

чиодине главе, као и неколико цртастих сиво беличастих ожиљака дугих до 10 милиметара, а сви су у равни коже и јасно ограничени од околине.

Неуролошким прегледом је констатовано следеће: прегледом лобање и кранијалних нерава констатован је централни фацијалис лево. Констатован је ослабљен слух десно. Прегледом врата, трупа и екстремитета констатована је левострана хемипареза. Констатован је позитиван Лазаревићев знак и угашен ахилов рефлекс лево. Прегледом кичменог стуба констатована је болна ограничена покретљивост лумбалног дела кичме, површни и дубоки сензибилитет врата, трупа и екстремитета. Констатовани су угашени кожни трбушни рефлекси лево. Пробама координације констатована је хиподијадохокинеза лево. Констатовани су негативни екстрапирамидални знаци. Када су у питању менингеални знаци, дезинхибициони феномени и патолошки рефлекси, констатован је рефлекс Бабинског лево. Констатовано је да су ход и стајање очувани. Када су у питању говор, гнозија и праксија, констатована је диспраксија леве руке. Када је у питању неуровегетативни систем констатовано је појачано знојење. Констатовано је да је обављен Hooperov test визуелне организације, скрининг тест за психоорганички поремећај, са резултатом од 18 патолошких одговора.

Психијатријским прегледом дат је следећи налаз: -општи утисак – уредна спољашност, повучен, апатичан, вербални контакт се лако успоставља и одржава; Када је у питању свест констатована је очувана будност, да је оријентисан и да има дисоцијативне епизоде у склопу флешбекова; Када је у питању опажање констатована су халуцинаторна доживљавања у склопу флешбекова; Када је у питању пажња констатована је хипертенацитетна апросексија; Када је у питању упамћивање и памћење констатовано је следеће: ослабљена меморија и меморизација, антероградне амнезије за период непосредног након више повреда главе (тортура у непријатељском заробљеништву) са губитком свести трајања више сати; Када је у питању интелигенција констатовани су елементи интелектуалне детериорације; Констатовано је да је мишљење по форми благо успорено, а по садржају са негативним очекивањима од будућности и честим, присилним и узнемиравајућим ременисценцијама трауматских доживљаја у непријатељском заробљеништву; Када су у питању емоције констатована је иритабилност, сужен опсег осећања и да је покушавао суицид у заробљеништву; Када су у питању вољно-нагонски динамизми констатовано је следеће: хипобулија, чести кошмарни снови чији садржаји се односе на трауматске доживљаје у непријатељском заробљеништву са следственом инсомнијом, пад либида, повлачење и пад ефикасности у породичном, професионалном и ширем социјалном контексту, констатовано је да је пацијент слабије критичан у односу на своје поступке, да је слабије увиђаван у своје здравствено стање, са редуковао прагматичношћу. Применом критеријума ICD-10 констатовано је да се код [REDACTED] манифестују следећи поремећаји: млигава хемипареза (G81.0), делимична глувоћа (H90.8), органички поремећај личности (F62.0), посттрауматски стресни поремећај (F43).

На основу свега наведеног, комисија је дала следеће мишљење: 1) ожиљци на доњој усни и носу, описани под тачкама 3 и 4 налаза настали су на местима ранијих повреда, а на основу карактеристика ожиљака и анамнестичких података, највероватније раздерина, нанесених тупином замахнутог механичког оруђа, у које спадају и ударци песницом, чизмом, палицом, кундаком и слично. 2) ожиљци у десном поткључном пределу на трбуху, десном лакту, на средњем прсту десне шаке и на десној бутини, описани под тачкама 5, 6, 7, 8, 10 и 11 налаза, настали су на местима ранијих повреда, а на основу карактеристика ожиљака и анамнестичких података, највероватније секотина, нанесених оштрицом замахнутог механичког оруђа, највероватније ножем; 3) ожиљак на задњој страни леве бутине описан под тачком 9 налаза, настао је на месту раније повреде, а на основу карактеристика ожиљка као и анамнестичких података, највероватније на месту „одсецања“ дела коже и подкожног меког ткива оштрицом механичког оруђа, односно ножем; 4) ожиљци на оба колена, описани под тачком 12 налаза, настали су на местима ранијих повреда, а на основу карактеристика ожиљака и анамнестичких података, највероватније убодина, нанесених шиљком замахнутог механичког оруђа (иглом, шилом и сличним предметима); 5) као последица тешких физичких и психичких траума претрпљених у заробљеништву у [REDACTED] [REDACTED] су се развили левострана млитава хемипареза, делимична глувоћа десно, органски поремећај личности и посттрауматски стресни поремећај који му у значајној мери умањују општу животну и радну способност.

Из писаног налаза и мишљења вештака медицинске струке Апелационог суда у Брчком, проф. др Зденка Цихларжа специјалисте судске медицине и специјалисте патолога за оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 23.06.2010. године, утврђено је да је овај писани налаз и мишљење дат по наредби Тужилаштва/тужитељства Брчко Дистрикта БиХ у предмету КТ-РЗ-15/09 са задатком вештачења врсте, тежине и механизма повређивања [REDACTED] [REDACTED], а на основу медицинске документације која гласи на име [REDACTED] [REDACTED] и то налаза ВМА у Београду од 05.09.1992. године, налаза неуропсихијатра исте установе из истог периода, налаза Специјалистичке поликлинике ВМА за грађанска лица од 18.11.1992. године, отпусне листе Хируршког стационара ВМТ Карабурма, налаза хирурга Болнице у Брчком од 31.05.1995. године, два РТГ снимка костију главе учињених на ВМА у Београду који датира из септембра месеца 1992 године. Обављен је разговор са оштећеним који је навео да је у периоду од почетка јуна до краја августа 1992. године био малтретиран физички и психички у заробљеништву и да је том приликом тучен ногама, палицама, дрвеним моткама у пределу грудног коша, руку, скочних зглобова, да је сечен ножем у пределу ушију, да му је сада предела левог бута одсечен комамеса, да су га боли шилом између прстију руку и ногу. Извршеним телесним прегледом оштећеног констатовано је: 1) на руменом делу доње усне непосредно улево од средине беличастог ожиљкасто поље величине мањег зрна бибера; 2) на десној страни средишњег дела пирамиде носа на око 2 цм изнад његовог врха почетак једног беличастог ожиљкастог поља постављеног попречно лако накосо према горе и назад дугог око 1 цм, ширине око 0,2 цм, који је лако увучен до око 0,1 цм испод нивоа околне коже; 3) у спољашњем делу десног

поткључног предела а на око 7 цм изнад предњег пазушног набора округласто ожилкасто благо увучено поље промера око 0,4 цм; 4) у истом пределу, а на око 4 цм према унутра нешто изнад напред наведеног поља налази се једно теже уочљиво накосо постављено ожилкасто поље постављено према доле и улево у дужини од око 2,5 цм и ширине око 0,2 цм, које се налази у новоу околне коже; 5) у новоу доњег руба ребарног лука лука лево на око 12 цм од предње средишне црте, почетак једног водоравно постављеног беличастог ожилка дугог око 1 цм који се налази у нивоу околне коже; 6) на унутрашњој стражњој страни у пределу десног лакта скоро попречно постављен беличасти линијаста ожилак у нивоу околне коже дуг око 2,8 цм, помичан на подлежуће поткожно меко ткиво; 7) у спољашњем делу десне стране леђа и досредишњем делу исте половине по један овално округли ожилак сиво ружичасте боје промера око 0,5-0,7 цм као и по један у горњем унутрашњем делу обе седњаче светлије боје а промера од око 0,7 -0,9 цм, као и на горњој страни полног уда два слична поља промера око 0,7x0,9 цм, нешто теже покретљива у односу на подлежуће поткожно меко ткиво; 8) на стражње унутрашњој страни леве бутине на граници између горње и доње две трећине попречно благо накосо ка горе и назад постављено беличasto ожилкасто поље дуго око 5 цм, ширине до око 0,6 цм, благо увучено испод нивоа околне коже и теже покретљиво у односу на подлежуће поткожно меко ткиво; 9) на предњој страни доњег дела десне бутине попречно постављено ружичасто сивкасто ожилкасто поље дуго око 2 цм, ширине око 0,2 цм; 10) у средишњем делу десне бутине попречно постављено беличasto нешто теже приметљиво ожилкасто поље дуго око 3 цм у нивоу околне коже, лако помично у односу на околну кожу; 11) на задњој страни горњег дела леве бутине попречно постављен сиво беличасти ожилак дуг око 5 цм, ширине око 1 цм, благо увучен испод нивоа околне коже и лако помичан у односу на подлежуће меко ткиво; 12) на предњој страни оба колена по неколико округласто беличasto сивкастих ожилака до величине чиодине главице као и неколико цртастих ожилака дужине до око 1,5 цм; 13) на унутрашњој страни доњег дела леве потколенице нешто изнад унутрашњег глежња неправилно сиво ружичасто ожилкасто поље промера око 2x1 цм благо испод нивоа околне коже и помично у односу на своју подлогу; 14) на надланској страни спољашњег дела средњег чланка трећег прста леве шаке усправно лако косо према доле упоље постављени беличасти ожилак дуг 1,7 цм, ширине око 0,2 цм, нешто теже помичан у односу на подлежуће меко ткиво. На основу свега наведеног, дато је мишљење да су ожилци доње усне и носа настали на местима ранијих повреда, а на основу њихове локализације и анамнестичких података могло би се радити о ранама раздерицама нанесеним тупином замахнутог механичког оруђа при чему се замах и удар шаке песнице, потом палице, кундака и слично не искључују као подобна средства за наношење ових повреда. Ожилци описани и наведени под бројевима 4); 6); и 14) су настали на местима ранијих повреда, а на основу карактеристика ових ожилака, као и анамнестичких података, могуће је да се радило о резним ранама нанесеним оштрицом неког чврстог механичког оруђа типа ножа или ножу сличног средства. Ожилак који је локализован на задњој страни горњег дела леве бутине и описан и наведен под бројем 11) по основама његових карактеристика као и анамнестичких података добијених од оштећеног настао је највероватније на месту

одсецања коже поткожног меког ткива, вероватно ножем или ножу сличним средством. Ожиљци који су наведени под бројевима 9), 10) као неки од оних у пределу оба колена су могли настати зарастањем резних рана нанесених неким оштрим чврстим механичким предметом типа ножа или ножу сличног средства. Остали ожиљци у пределу оба колена су настали на местима ранијих повреда насталих највероватније убодима шиљатог механичког оруђа типа игле, шила и сличног предмета. Ожиљак који је описан под бројем 5) могао би настати зарастањем било ране убодине или резне ране, док су ожиљци наведени под бројем 7), и то десне стране леђа, затим горњих делова обе седњаче и полног уда могле настати на месту ранијих повреда насталих жаром упаљене цигарете. Анамнестички поменути преломи доњег дела леве рамене кости, као и оба спољашња глежња потколенице (за који овом вештаку нису предочени одговарајући РТГ снимци) могли су настати као директни преломи и то деловањем тупо тврде механичке силе, при чему замаси и удари неким чврстим механичким предметом представљају погодне начине за њихово наношење.

Репродуковањем видео снимка између временског означања 01:05:52 и 01:09:58 утврђено је да се на истом налази оштећени [REDACTED] [REDACTED] снимљен током боравка у логору „Расадник“ у Горњем Рахићу у инкриминисаном периоду 1992. године, те да постоје очигледне телесне повреде у пределу главе, односно лица оштећеног [REDACTED] [REDACTED] и то у виду великих крвних подлива и отеклина са пребојеношћу коже лица. Овај видео снимак је емитован и у присуству сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] на главном претресу, којом приликом је потврдио је да се он налази на овом видео снимку, да је овај видео запис сачињен у Расадику у Окрајцима више дана од његовог довођења у тај логор, након што се већ био мало опоравио, а да су га након сачињавања тог видео записа поново тукли. Појаснио је да на том видео запису није забележено његово прво испитивање у Окрајцима, већ да је пре тога био испитиван више пута. Указао је да се на видео снимку види да му је коса рашчупана и да је то зато што су га претходно вукли за косу и ударали га.

Увидом у црно - белу фотокопију фотографије оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у списима КТИ-4/19, утврђено је да је на овој фотографији приказан оштећени [REDACTED] [REDACTED] са упадљивим крвним подливима.

Из специјалистичког лекарског налаза здравственог центра Брчко од 29.06.2017. године за [REDACTED] [REDACTED] утврђује се да је увидом у медицинску документацију потврђено да именовани болује од: St.post.vulnus scissum reg colie capitis, str. post fractura art.cubiti L.sin et costarum, hypertensio art., PTSP, HLP и diabetes mellitus typ 2, а констатовано је да је потребно стационарно бањско лечење због последица повреда насталих у заробљеништву. Потписао примаријус Драган Пеић др мед.

Оштећени [REDACTED] [REDACTED] је у свом исказу у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавио је да познаје оптуженог Османа Османовића лично, као и његовог брата [REDACTED] [REDACTED] из периода пре рата у БиХ. Познато му је да је

оптужени Осман Османовић након рата био руководиоца Управе јавних прихода у Брчком и народни посланик у Скупштини, као и да је сада у пензији. После рата га је виђао у више наврата у Брчком како улази у Управу јавних прихода. Недавно га је видео у Брчком. Најпре је детаљно описао оптуженог Османа Османовића, а затим је извршена радња препознавања тако што је оштећени [REDACTED] [REDACTED] препознао оптуженог у фотоалбуму „Горњи Рахић - 39 фотографија - МУП Републике Србије СОРЗ 03/2/8/1/1 број: 230-66661/14 од 21.03.2018. године, на фотографији број 31, а осим оптуженог препознао је на фотографији број 19 лице [REDACTED] [REDACTED], који је био сниматељ који је камером снимао сваки пут када је био тучен у логору „Горњи Рахић“ 1992. године и лице по имену [REDACTED] из Гуње, чије презиме му није познато, на фотографији број 37, као лице које га је тукло у том логору. Наводи да је неколико дана након што је доведен у импровизовани логор у Горњем Рахићу испитиван од инспектора Галиба Хацића и [REDACTED] [REDACTED] у присуству инспектора Османа Османовића и [REDACTED] [REDACTED], припадника специјалне јединице, који су тражили од њега информације о положајима српске војске, топова, хаубица... Осман Османовић се за време тог испитивања шетао по просторији док су сви остали седели и у једном тренутку му се обратио речима: „Маму ти јебем Чето што лажеш“, а након тога га је ошамарио. Током тог испитивања [REDACTED] [REDACTED] је држао пиштољ уперен у његов потиљак, а Галиб Хацић му је наредио да стави руке на сто и ударао га је по рукама дршком од метле, а од задобијених повреда и данас има последице на рукама. Галиб га је током тог испитивања ударао и рукама и ногама, као и [REDACTED] [REDACTED], при чему је Галиб на ногама имао обувене ципеле, а [REDACTED] [REDACTED] је био у чизмама. [REDACTED] [REDACTED] га је том приликом само шамарао пар пута. Ово испитивање и злостављање је трајало око сат времена, а Осман Османовић је све време био присутан у тој просторији. Овом приликом, од удараца које су му задавали био је сав крвав и немоћан и није могао да гледа јер су му се очи затвориле од повреда, **сломљен му је нос, поломљено му је више ребара и грудни кош, избијено му је више зуба**, а о задобијеним повредама приложио је видео снимак и своју фотографију, који су изведени као доказ, односно емитовани на главном претресу.

У свом исказу на главном претресу, сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] је навео да познаје оптуженог Османа Османовића, кога је препознао у судници, обзиром да су из истог града – Брчког, да се познају и лично, а да још боље познаје брата оптуженог Османа Османовића, [REDACTED] да га је познавао и пре догађаја који су предмет овог кривичног поступка, у периоду пре рата, да му је познато да је Осман Османовић тада играо фудбал, да је радио у полицији у Брчком, као и да је радио у Управи јавних прихода. Навео је да су га пар дана након што је затворен у логору на Окрајцима код Горњег Рахића, када се мало опоравио, „специјалци“ извели из коморе за сазревање воћа и одвели га на испитивање у оближњу зграду у којој се данас налазе просторије организације Црвеног крста, а где су се тада налазиле канцеларије инспектора. Увели су га у просторију за испитивање у којој су били присутни инспектори [REDACTED] [REDACTED], Осман Османовић и Галиб Хацић и више специјалаца од којих су неки били и ван те просторије. Галиб кога су звали „Гале“ га је испитивао о информацијама које су их занимале, а Осман је ходао око стола и на сваки његов одговор Галиб му је говорио „Лажеш!“, а онда му је у једном тренутку пришао Осман Османовић и обратио му се

речима: „Лажеш Чето“ и ошамарио га, након чега су остали наставили да га туку. [REDACTED] [REDACTED] му је за време тог испитивања држао уперен пиштољ у потиљак, а остали су му великим словима писали шта треба да изјави. Приликом испитивања су га тукли дршком од метле по рукама и ногама обувеним у чизме и боли шилима по прстима руку.

Ови наводи сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у складу су са чињеницама утврђеним из писаног налаза и мишљења судског вештака доктора Зденка Цихларжа и изјашњења вештака на главном претресу из којих је утврђено да су повреде констатоване код оштећеног могле настати управо на начин на како то сведок описује.

Ценећи напред наведене наводе исказа сведока-оштећеног [REDACTED] у склопу осталих, напред наведених доказа суд налази да је његов исказ логичан и уверљив, те да у складу са чињеницама утврђеним на основу писаног налаза и мишљења судског вештака медицинске струке Зденка Цихларжа, о повредама констатованим код оштећеног [REDACTED] [REDACTED], те налаза и мишљења комисије лекара Института за судску медицину у Београду и остале интерпретиране доказе - медицинске документације, суд је утврдио да је оптужени Осман Османовић као саизвршилац, заједно са још једним инспектором криминалистичке полиције и са припадницима службе безбедности учествовао у извршењу кривичног дела дана јуна месеца 1992. године, приликом испитивања оштећеног [REDACTED] [REDACTED], управо на начин како је то описано у тачки 2 изреке пресуде.

Иако је утврђено да је оптужени Осман Османовић приликом испитивања оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од свих кривично-правних радњи наведених у тачки 2 изреке пресуде незадовољан одговорима оштећеног, пришао и уз речи: „Маму ти јебем, чето, што лажеш?“ снажно оштећеног ударио руком по лицу, док су остале радње предузимали остали присутни инспектори и друга присутна лица, суд налази да су све те кривично-правне радње предузимане за време вршења његовог испитивања од стране инспектора Галиба Хацића и других инспектора, међу којима је био и Осман Османовић, управо из разлога што инспектори нису били задовољни одговорима које је оштећени [REDACTED] [REDACTED] давао на питања о положајима српских оружаних формација и врсте наоружања којима располажу, а што је био и разлог због кога је оптужени пришао оштећеном, ударио му шамар и обратио му се на описани увредљив и понижавајући начин речима „Лажеш Чето“, што свакако представља вређање људског достојанства оштећеног.

Сходно наведеном, по оцени суда, сва лица која су овом приликом вршила испитивање [REDACTED] [REDACTED], као и лица која су током овог испитивања предузимала друге радње у односу на оштећеног међу којима је био и оптужени Осман Османовић, а која лица су оштећеном наносила телесне повреде, нечовечно поступала, ударајући му шамаре, обраћајући му се на увредљив и понижавајући начин, уз претњу пиштољем упереним у главу оштећеног читавим током испитивања, поступали су као саизвршиоци, свесни да према лицу које је припадник друге стране у оружаном сукобу и које је онемогућено за отпор услед лишења слободе, наизменично врше повреде

телесног интегритета, застрашивање и нарочито увредљиво и понижавајуће поступање, свако од њих прихватајући радње осталих извршилаца као своје, што су сви они и хтели, обзиром да су имали заједнички циљ - да од оштећеног изнуде информације о положајима оружаних формација друге стране у сукобу о врстама наоружања којима располажу.

У односу на кривично правне радње према оштећеном [REDACTED] [REDACTED], за које је оптужен, оптужени Осман Османовић се бранио да је немогуће да је уопште присуствовао испитивању оштећеног [REDACTED] [REDACTED] на локалитету у Окрајцима, да је у то време почетком јуна месеца 1992. године 100% био у Хрватској, на обављању службених радњи у Жупањи заједно са колегом [REDACTED], уз истицање да је читајући спис уочио да је [REDACTED] испитан 03. јуна у Маочи и да се у спису наводи и ко га је од колега испитао, а да је потом настављено његово испитивање на Окрајцима 04. и 05. јуна, што се види из службених забелешки које су сачињене, а које се налазе у спису, тако да он [REDACTED] сигурно никад у животу није видео.

У односу на ове околности, у свом исказу се изјашњавао сведок [REDACTED] [REDACTED], који је изјавио да је заједно са Османом Османовићем ишао у контролу логистичког центра у Жупањи, која се налази на територији Р. Хрватске, где је пристизала помоћ са подручја западне Европе и да је тада питао Османа Османовића ко их тамо шаље и због чега, а да му је Осман одговорио да их тамо шаљу [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], да изврше потребне провере јер су колеге из Службе државне безбедности имале информацију да се у том логистичком центру одвијају неке малверзације, те је било потребно проверити документацију у вези стања залиха. Навео је да су два дана провели у Жупањи, да су једну ноћ провели у Гуњи а једну у Дреновцима код колеге и да су се вратили у Г. Рахић са једним полицајцем. Не може да определи када је тачно заједно са Османовићем био на извршењу задатка у Хрватској, у Жупањи, сећа се да су били на том задатку две ноћи, а дан или два након њиховог повратка у Г. Рахић Војска Р. Српске је пробила босански коридор, а њих двојица су у задњи час прошли коридором Босански Брод испод Модриче до Градачца.

Наводи одбране оптуженог да се у време испитивања оштећеног [REDACTED] [REDACTED] на локалитету на Окрајцима налазио у Хрватској, на обављању службених радњи у Жупањи заједно са колегом [REDACTED] и да никада у животу није видео оштећеног [REDACTED] [REDACTED], оцењени су као нелогични и неуверљиви, обзиром да су у супротности са исказом сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], који је децидирано тврдио да познаје Османа Османовића лично још из периода пре рата, да познаје и његовог брата [REDACTED], посебно имајући у виду да је у току истраге извршена и радња препознавања лица пред Тужилаштвом за ратне злочине у смислу члана 100 ЗКП и да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] препознао оптуженог Османа Османовића, на начин како је то већ описано, осим наведеног приликом првог испитивања на локалитету импровизованог логора на Окрајцима које је обављено неколико дана након што је 03.06.1992. године оштећени [REDACTED] [REDACTED] лишен слободе, описао је до детаља поступање оптуженог Османа Османовића и осталих лица која су учествовала и

присуствовала његовом испитивању. Надаље, оваква одбрана оптуженог није у сагласности ни са исказом сведока [REDACTED] [REDACTED] који је изјавио да не може да определи тачне датуме када је током два дана са Османом Османовићем обављао службену радњу у Жупањи, али се сећа да је дан или два након њиховог повратка у Горњи Рахић Војска Републике Српске пробила босански коридор и да су њих двојица у задњи час прошли коридором Босански Брод испод Модриче до Градачца. Овај део исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] је у директној супротности са тврдњом оптуженог Османа Османовића да су он и сведок [REDACTED] [REDACTED] службене радње у Жупањи обављали почетком јуна месеца 1992. године, имајући у виду опште познату чињеницу да је операција Коридор 92, позната и као „пробој Коридора живота“, иначе највећа операција Војске Републике Српске током рата у БиХ против Хрватског вијећа обране и Хрватске војске у Босанској Посавини, вођена у периоду од 24.06. до 06.10.1992. године. Исказ сведока [REDACTED] [REDACTED] у овом делу суд је оценио као истинит, логичан и убедљив, налазећи да је логично да је сведок повезао службену радњу предузету на територији Републике Хрватске у Жупањи са упечатљивим догађајем као што је пробој босанског коридора, те налазећи да сведок није имао разлога да неистинито сведочи у погледу ове чињенице на штету оптуженог, посебно када се узме у обзир његов навод да је пријатељ и предратни колега оптуженог Османа Османовића, што је потврдио и сам оптужени у својој одбрани, па сходно наведеном суд налази да је одбрана оптуженог Османа Османовића у овом делу нелогична и неуверљива и очигледно усмерена на избегавање кривице.

Да је оптужени Осман Османовић предузео радње извршења кривичног дела у односу на оштећеног, сада покојног [REDACTED] [REDACTED] неутврђеног дана у јуну месецу 1992. године током периода у којем је оштећени био затворен у импровизованом логору на Окрајцима, утврђено је на основу исказа сведока–оштећеног [REDACTED] [REDACTED], сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED] датих пред Тужилаштвом за ратне злочине и на главном претресу, сведока [REDACTED] [REDACTED] на главном претресу.

Сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] у свом исказу пред Тужилаштвом за ратне злочине је навео да је једном приликом док је товарио смеће видео да је Осман Османовић тукао [REDACTED] [REDACTED], мада мање него што је тукао [REDACTED] [REDACTED], обзиром да је [REDACTED] [REDACTED] био из српског села Лукавица које се налази одмах до муслиманског села Брњик, па су га поједини муслимани из Брњика који су га познавали штитили и нису дозвољавали да га други туку. Међутим [REDACTED] [REDACTED] је тражио да буде премештен у тузлански затвор, у нади да ће тамо брже бити размењен и тада су га извели из коморе. Осман га је том приликом тукао и то тако што га је ногама ударао у пределу стомака, ногу и главе, којом приликом је [REDACTED] [REDACTED] задобио расекотину у пределу лица, а што је све трајало око 10 минута, а он је то видео обзиром да се налазио у близини и товарио смеће. Након што га је Осман истукао, [REDACTED] [REDACTED] су припадници специјалне јединице увели у канцеларију за испитивање и више није могао да види шта се са њим дешава, али је видео када су га извели из канцеларије, убацили у возило „Кеди“ и одвезли га. Претпоставља да су [REDACTED] [REDACTED] тада одвезли у тузлански затвор јер га након тога више није

видео у логору у Горњем Рахићу. При овом исказу, сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED] је остао и на главном претресу, с тим што је додао да му је [REDACTED] лично рекао да ће пре него што га пребаце у затвор у Тузлу тражити да га одведу код инспектора да их пита да ли ће му вратити његових 3.500 марака и његово возило марке „Мерцедес“ које су му одузели приликом лишења слободе, а који аутомобил вози хоџа у Рахићу, да је наведеном приликом Осман Османовић тукао оштећеног [REDACTED] [REDACTED] заједно са црнокошуљашем Шоком, да су га поломили, с тим што му је више удараца задавао Осман Османовић, да је видео да је [REDACTED] изгубио свест и да је задобио такву расекотину да су му се виделе кости. Претпоставља да је Осман Османовић тада тукао [REDACTED] [REDACTED] зато што је тражио да му се врате аутомобил и новац. Такође је навео да је После овог догађаја, [REDACTED] [REDACTED] је видео тек након што су размењени. [REDACTED] је после ослобађања из логора био дуго болестан и леčio се. Питао је [REDACTED] зашто није подносио пријаве везано за поступање према њему за време боравка у логору, а он је одговорио да не сме да их пријави јер му је запређено да ће га убити ако било шта буде тражио, да му је [REDACTED] [REDACTED] рекао да води рачуна да му не буду и штала и кућа и стока и запаљени, да води рачуна о свом животу и о својој породици.

Сведок-оштећена [REDACTED] [REDACTED], која је била супруга оштећеног, сада покојног [REDACTED] [REDACTED], у свом исказу у истрази и на главном претресу је навела да је њен супруг био пољопривредник, да је заробљен 27.5.1992. године на повратку из Брчког, у месту Ратковић, општина Челић од стране војне јединице БиХ, Живиничке осе и одведен најпре у логор који се налазио у Горњем Рахићу, да је у логору провео око 15 дана до 12.06. када је пребачен у затвор у Тузли, одакле је пуштен на слободу и вратио се кући. Од лица која су заједно са њим била заробљена у логору у Горњем Рахићу, супруг јој је помињао [REDACTED] [REDACTED] и лице са надимком „[REDACTED]“, која она лично не познаје, с тим што [REDACTED] познају њени зет и ћерка. Навела је да је њен супруг лишен слободе у као цивил и код себе није имао никакво оружје, а био је у свом моторном возилу које му је том приликом одузето и никада му није враћено.

Супруг јој није причао ништа о разлозима свог хапшења, нити о разлозима боравка у логору у Горњем Рахићу код Брчког, где је био затворен након лишења слободе.

Навела је да јој је супруг рекао да телесне повреде односно ожиљке које је имао у тренутку пуштања на слободу није задобио док се налазио у логору у Г. Рахићу већ касније, када су га из тог логора превозили у логор у Тузлу, када су их на неком пункту пре места Сребреник зауставили припадници ХВО јединице, којом приликом га је један војник ударио пушком, од ког ударца је задобио расекотину у пределу чела, па је одвежен у Болницу у Сребреник где су му стављене копче, а након тога су га одвезли у логор у Тузлу. Супруг јој није описао војника који му је нанео повреде јер га није могао видети, обзиром да су му при превозу очи биле везане.

Изјавила је да никада није упознала [REDACTED] [REDACTED] с тим што се не сећа да ли је он некада био у њеној кући, мада дозвољава ту могућност. Због протека времена, не

може са сигурношћу да тврди, али дозвољава могућност да је њен супруг био у контакту или да се са њим сусретао негде у Брчком, јер то није далеко. Додала је да [REDACTED] [REDACTED] познају њена ћерка [REDACTED] [REDACTED] и зет јер живи у њиховом комшилуку, а након што су сведоку [REDACTED] [REDACTED] предочени наводи оштећеног [REDACTED] да се видео са њеним супругом пре него што је преминуо и да је био на сахрани њеног супруга, изјавила је да се тога не сећа.

Изјавила је да је њеном супругу приликом лишења слободе на том пункту одузет његов аутомобил и новац који је имао код себе у износу од 1.500,00 ДМ и то од стране припадника паравојне јединице „Живиничке осе“. Иначе, тај ауто су увезли 1987. године из Швајцарске и тада су га платили 17.000,00 швајцарских франака. Ништа од тога им никада није враћено, нити се њен супруг после рата обраћао надлежним државним органима БиХ да тражи своје возило и свој новац, али не из страха, будући да се није ни плашио, већ вероватно није ни знао да има право на то нити се о томе распитивао, никада о томе нису ни разговарали и никада није помињао да је током боравка у логору у Г. Рахићу тражио да му се врати његов ауто, а претпоставља да му у то време због страха не би ни пало на памет да то тражи.

Након што јој је предочен исказ сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] у делу у ком је навео да му је њен супруг рекао да није смео да поднесе пријаву надлежним органима против било кога ко га је тукао у Горњем Рахићу и шта му је све рађено у Горњем Рахићу, јер је добијао претње, да су му говорили, да су нека лица долазила код њега кући и да су му рекли да ништа не пријављује, ако жели да он и његова породица живе, а да ће му у супротном запалити кућу и шталу, упитана да ли има нека сазнања о наведеном, изјавила је да јој ништа од тога није познато и да супруг никада пред њом ништа од тога није помињао, да јој икада није рекао да је неко дошао да му прети.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] у свом исказу на главном претресу навео је да је са [REDACTED] [REDACTED] у два или три наврата разговарао крајем маја и током јуна месеца 1992. године у Окрајцима код Горњег Рахића, где се пре рата налазило шумско газдинство. Тим разговорима није присуствовао нико осим њега и [REDACTED] [REDACTED], а сходно правилима Службе државне безбедности, о тим разговорима је сачинио службену забелешку или изјаву. Почетком јуна месеца 1992. године је чуо да је [REDACTED] [REDACTED] из те притворске јединице у Окрајцима пребачен у затвор у Тузлу.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] је навео и да [REDACTED] [REDACTED] познаје из периода пре рата у БиХ, обзиром да је [REDACTED] [REDACTED] родом из села Лукавице које је близу села у коме је он рођен. Није му познато ко је [REDACTED] [REDACTED] и остала притворена лица из притворске јединице на Окрајцима ухапсио, односно лишио слободе и ко је одлучивао о њиховој даљој судбини, ни шта се после са тим лицима дешавало. Наредбу да испита [REDACTED] [REDACTED] издао му је његов надређени [REDACTED] [REDACTED]. Након што је од неког од колега он сазнао да се [REDACTED] [REDACTED] налази у притворској јединици и да се распитује за њега, питао је свог надређеног [REDACTED] [REDACTED] да ли може да разговара са [REDACTED] [REDACTED],

обзиром да га познаје и да је [REDACTED] [REDACTED] то тражио, а што му је [REDACTED] [REDACTED] одобрио. Са [REDACTED] [REDACTED] разговарао је на Окрајцима у једном објекту у чијем приземљу се налазе ресторан и канцеларије након што су га униформисани војници довели у једну од тих канцеларија у којој је са њим обавио разговор. Током разговора са [REDACTED] [REDACTED] на Окрајцима, није уочио на њему било какве телесне повреде, а он [REDACTED] [REDACTED] није тукао посебно обзиром да му је и пре рата био пријатељ и да је [REDACTED] био припадник резервног састава локалне милиције. Упитан да се изјасни на које околности је испитао [REDACTED] [REDACTED] на Окрајцима, изјавио је да га је питао „[REDACTED], откуд ти овде и на који начин си дошао овде“ и ништа више и да му је он одговорио да је у Челићу заробљен од стране униформисаних лица и да је након тога одведен у притворску јединицу на Окрајцима. Забелешку о испитивању [REDACTED] [REDACTED] је лично куцао или писао и потписао, а мисли да [REDACTED] [REDACTED] није ништа потписао јер су испитивана лица потписивала само изјаве, а он није сачинио изјаву о том испитивању, већ забелешку коју је предао свом надређеном [REDACTED] [REDACTED].

На основу исказа [REDACTED] [REDACTED] који је суд у наведеном делу прихватио као веродостојан, налазећи да је у погледу чињенице да се [REDACTED] [REDACTED] налазио у овом логору сагласан са исказом сведока [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], а везано за статус цивилног лица оштећеног [REDACTED] [REDACTED] његов исказ је сагласан са исказом сведока-оштећене [REDACTED] [REDACTED], те да је утврђено је да је оптужени Осман Османовић неутврђеног дана јуна месеца 1992. године, у импровизованом логору на Окрајцима код Горњег Рахића предузео кривично-правне радње у односу на оштећеног [REDACTED] [REDACTED] на начин описан под тачком 3 изреке пресуде.

Суд није прихватио део исказа сведока - оштећене [REDACTED] [REDACTED] у којем наводи да јој је њен супруг, сада покојни [REDACTED] [REDACTED], саопштио да није био тучен током свог боравака у логору на Окрајцима, да телесне повреде односно ожиљке које је имао у тренутку пуштања на слободу није задобио док се налазио у логору у Горњем Рахићу већ касније, када су га из тог логора превозили у логор у Тузлу, када су их на неком пункту пре места Сребреник зауставили припадници ХВО јединице, којом приликом га је један војник ударио пушком, од ког ударца је задобио расекотину у пределу чела, да је одвежен у Болницу у Сребреник где су му стављене копче, након чега су га одвезли у логор у Тузлу, али да јој није описао војника који му је нанео повреде јер га није могао видети обзиром да су му при превозу очи биле везане, оцењујући ове наводе сведока [REDACTED] [REDACTED] као нелогичне и неуверљиве, а ови наводи исказа у супротности су са исказом сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED], који је суд у овом делу прихватио из већ наведених разлога, а који је детаљно описао ситуацију када је истоварајући контејнере видео како оптужени Осман Османовић туче [REDACTED] [REDACTED], те да претпоставља да је то чинио из разлога што га је [REDACTED] питао да ли ће вратити његов аутомобил марке „Мерцедес“ и новац који су му одузети приликом лишења слободе, а који наводи су у складу са делом исказа сведока – оштећене [REDACTED] [REDACTED] која је потврдила да је њеном супругу приликом лишења слободе на пункту одузет његов аутомобил и новац који је имао код себе у износу од 1.500,00 ДМ и то од стране

припадника паравојне јединице „Живиничке осе“, да су тај аутомобил увезли 1987. године из Швајцарске, када су га платили 17.000,00 швајцарских франака и да им ништа од тога никада није враћено. Суд није прихватио ни део исказа сведока – оштећене [REDACTED] [REDACTED] у делу у којем је навела да њеном супругу никада нико није упућивао било какве претње, обзиром да је у том делу њен исказ у супротности са исказом сведока - оштећеног [REDACTED] [REDACTED] који је суд у овом делу прихватио из већ наведених разлога, а који је изјавио да је питао [REDACTED] зашто није подносио пријаве везано за поступање према њему за време боравка у логору, а он је одговорио да не сме да их пријави јер му је забрањено да ће га убити ако било шта буде тражио, да му је [REDACTED] [REDACTED] рекао да води рачуна да му не буду и штала и кућа и стока и запаљени, да води рачуна о свом животу и о својој породици. Ови наводи сведока [REDACTED] [REDACTED] цењени су у вези са утврђеним поступањем сведока [REDACTED] [REDACTED] према оштећеном [REDACTED] [REDACTED] за време док се налазио у импровизованом логору на Окрајцима, да је са [REDACTED] више пута обављао разговоре наводно зато што је [REDACTED] [REDACTED] то тражио, а при томе није сачињавао било какве изјаве о испитивању, него је наводно сачињавао забелешке које је предавао надређеном [REDACTED] [REDACTED], а иако је више пута обавио разговоре са [REDACTED] [REDACTED] не помиње да је [REDACTED] [REDACTED] приликом лишења слободе одузето возило вреће вредности и новац у већем износу, нити из његовог поступања произилази да је [REDACTED] [REDACTED] покушао на било који начин да олакша и помогне у наведеним околностима у којима се нашао. Упитан од стране суда да се децидно изјасни на које је околности испитивао [REDACTED] [REDACTED] на Окрајцима наводи да га је питао „[REDACTED] откуд ти овде и на који начин си дошао овде“ и ништа друго. Животно је логично за очекивати да је сведок [REDACTED] [REDACTED] са [REDACTED] [REDACTED] и пре рата био пријатељ да би поступио другачије у наведеним околностима. По налажењу суда нелогично је и то што сведок [REDACTED] [REDACTED] наводи да је после рата посетио [REDACTED] [REDACTED] у његовој кући и да тада са њим није разговарао о његовом боравку у притворској јединици на Окрајцима, да му [REDACTED] [REDACTED] никада није причао о томе шта му се дешавало у тој притворској јединици, нити је [REDACTED] [REDACTED] икада о томе питао. Нелогично је и да уколико су били пријатељи и уколико се [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] није плашио да му се [REDACTED] [REDACTED] није обратио за помоћ, ни коментарисао са [REDACTED] [REDACTED], да му ни после рата није враћено возило и новац који су му одузети приликом хапшења и затварања у импровизовани логор на Окрајцима, посебно имајући у виду да против [REDACTED] [REDACTED] никада није покренут поступак због хапшења и затварања у овом логору. Стога није вероватно ни да су овакве претње остале непознате [REDACTED] [REDACTED] која је била супруга сада покојног оштећеног [REDACTED] [REDACTED]. Као нелогични оцењени су и наводи исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] да по престанку рата њен супруг се никада није обраћао државним органима БиХ да тражи своје возило и свој новц, не из страха, већ да вероватно није ни знао да има право на то, а да се о томе није ни распитивао, те да након смрти свог супруга то није чинила ни она, посебно имајући у виду да је пред судом изјавила да истиче имовинско-правни захтев за одузето возило и новац, као и на име претрпљених болова и страха и телесних повреда њеног супруга. Посебно је по налажењу суда нелогично то што сведок оштећена [REDACTED] [REDACTED] наводи да она и њен сада покојни супруг о повраћају аутомобила и новца никада нису ни

разговарали и да јој он никада није рекао да би се обратио неком да тражи свој ауто. Нелогични су, по налажењу суда, и неуверљиви и наводи сведока-оштећене [REDACTED] која је након предочавања навода исказа сведока-оштећеног [REDACTED] да се видео са њеним супругом пре него што је преминуо и да је био на сахрани њеног супруга, да се она тога не сећа. Стога суд налази да су наводи сведока - оштећене о томе када је и где настала повреда у пределу главе [REDACTED], за коју сведок – оштећени [REDACTED] децидирано тврди да је нанео Осман Османовић, последица страха због претњи које су преходно упућиване њеном супругу [REDACTED] и њиховој породици, а због којих [REDACTED] никада није сведочио у поступцима који су у БиХ вођени везано за догађаје из маја и јуна 1992. године у импровизованом логору на Окрајцима код Горњег Рахића.

Сходно наведеном, суд је нашао да је одбрана оптуженог Османа Османовића у делу у којем негира да је извршио кривично-правне радње у односу на оштећеног [REDACTED] неубедљива, да је у супротности са изведеним доказима, пре свега са чињницама утврђеним на основу исказа сведока-оштећеног [REDACTED] који је суд у овом делу прихватио као веродостојан, те је одбрана оптуженог у овом делу оцењена као неистинита и очигледно усмерена на избегавање кривице.

Приликом оцене исказа сведока-оштећеног [REDACTED] суд је ценио и примедбе браниоца оптуженог, којима се указује да оштећени [REDACTED] у својим исказима датим у кривичним поступцима за ратне злочине пред судовима у БиХ, а везано за догађаје из периода мај-јун 1992. године у Горњем Рахићу и у импровизованом логору на Окрајцима није помињао Османа Османовића као извршиоца инкриминисаних радњи према лицима српске националности али и да је у поступку пред Основним судом Брчко Дистрикта у свом исказу радњу ударања шамара приликом првог испитивања у импровизованом логору на Окрајцима теретио [REDACTED], оспоравајући на тај начин веродостојност исказа сведока-оштећеног, али је овакву примедбу оценио као неосновану из следећих разлога:

Најпре, сведок – оштећени [REDACTED] је и у исказу датом у овом кривичном поступку пред Тужилаштвом за ратне злочине изјавио да га је приликом тог првог испитивања у импровизованом логору на Окрајцима [REDACTED] шамарао пар пута. Надаље, сведок – оштећени [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу на питање браниоца оптуженог изјавио да је у поступцима пред Основним судом у Брчком више сведока помињало Османа Османовића у својим изјавама, али да га он лично није помињао зато што му је Осман Османовић само ударио тај један шамар, а да је много тежих удараца примио од Галиба Хацића, [REDACTED] и [REDACTED]. Појаснио је да га је Осман Османовић само једанпут ошамарио а да га није тукао. На питање да ли су га у неком од поменутих предмета питали о поступању Османа Османовића према осталим лицима која су била притворена у логору у Горњем Рахићу у време када је и он тамо био притворен, а о којим лицима се изјашњавао у свом исказу у овом кривичном поступку, изјавио је да је познавао [REDACTED]

██████ и ██████ ██████ и да је лично видео када је Осман Османовић њих двојицу тукао, а на питање да ли га је неко о томе питао у предметима који су вођени у БиХ у којима је сведочио, изјавио је да га у вези ██████ и ██████ нису ништа питали и да су га увек када би покушао нешто да каже опомињали да мора само да одговори на постављено питање, да му није било дозвољено да се неометано изјашњава нити да се изјашњава у вези било чега што је излазило из оквира постављених питања, тако да је био прекинут сваки пут када би хтео да изјави нешто у вези са његовим друговима који су били са њим притворени у том логору, тј. да је могао да се изјашњава само везано за себе, али не и у односу на било кога другог, изузев уколико би му било постављено такво питање. Ови наводи сведока-оштећеног оцењени су као логични и уверљиви, посебно када се има у виду да је увидом у садржину исказа сада покојних сведока-оштећених ██████ ██████ и ██████ ██████, датим пред Основним судом Брчко Дистрикта у поступку против оптужених Хацић Галиба и др. утврђено да су се сведоци-оштећени у својим исказима изјашњавали готово искључиво на околности поступања оптужених у односу на себе лично, а не и у односу на поступање према другим притвореним лицима српске националности, а посебно нису имали прилике да се изјашњавају о поступању оних који у том поступку нису били оптужени.

У прилогу овог закључка суда је и изјава сведока ██████ ██████, који је испитан на главном претресу, на постављено питање да ли је од стране суда некада приспео захтев да се против ██████ ██████ покрене поступак за давање лажног исказа, изјавио је да је Тужилаштву у једном предмету од судије-председника већа достављен поднесак са делом сведочења ██████ ██████ у којем је поступајући председник већа указивао да би се могло радити о елементима кривичног дела давање лажног исказа и да је поводом тога спроведена истрага која није резултирала подизањем оптужнице.

Обзиром на све напред наведено, суд налази да је исказ сведока-оштећеног ██████ ██████ у односу на кривично-правне радње оптуженог Османа Османовића описане под тачкама 1, 2 и 3 изреке пресуде логичан и уверљив, будући да је лично присуствовао овим догађајима и да је до детаља описао радње извршења оптуженог као и других присутних лица, те да је његов исказ у складу са исказима сведока-оштећених ██████ ██████, ██████ ██████, ██████ ██████, као што је напред детаљно образложено, а да је такође у складу и са чињеницама утврђеним на основу изведених писаних доказа и фотодокументације у списима, са којих је разлога и прихваћен, изузев у делу који се односи на овлашћења оптуженог Османа Османовића према лицима српске националности лишеним слободе и затвореним у импровизованом логору на Окрајцима, о чему су у претходном делу образложења дати разлози на страни 49, 50 и 51 ове пресуде.

Под ратним злочином подразумевају се разни облици нечовечног поступања са одређеним категоријама лица за време рата или у вези са ратом, чиме се тешко крше правила норми међународног хуманитарног права, како уговорног тако и обичајног, а

обавеза инкриминисања оваквих повреда предвиђена је превасходно женевским конвенцијама од 12. августа 1949. године и допунским протоколима уз наведене конвенције из 1977. године, које су ратификоване и кинкорпорисане у домаће законодавство одлуком Народне скупштине бивше Федеративне Народне Републике Југославије из 1950. године .

Да би се радило о ратном злочину неопходно је да је дело учињено за време рата или оружаног сукоба. Да је у време извршења дела на подручју Босне и Херцеговине био у току оружани сукоб припадника спрске, муслиманске и делом хрватске стране, а почетком сукоба на подручју Брчко дистрикта између уједињених муслиманских и хрватских снага са једне стране и српских снага са друге стране, несумњиво је и неспорно, при чему се као званични податак у почетку сукоба у БиХ узима 6. април 1992. године, а на подручју Брчко дистрикта овај сукоб је отпочео као што је то напред наведено рушењем мостова на Сави дана 30. априла 1992. године, на Сави, што је утврђено на основу исказа свих испитаних сведока. Оружано насиље на подручју БиХ је трајало све до потписивања Дејтонског мировног споразума у новембру 1995. године.

У конкретном случају ради се о унутрашњем оружаном сукобу, који је био таквог обима и интензитета који омогућавају примену правила међународног права садржаних у IV Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за време рата, чији члан 3 који се иначе односи на сукобе који немају међународни карактер, обавезује сваку од страна у сукобу да у случају оружаног сукоба који избије на територији једне од уговорница, примењују одредбе овог члана конвенције као и правила Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), при чему је члан 3 заједнички за све четири Женевске конвенције.

За постојање кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва довољно је преузимање било које од бројних алтернативно наведених радњи у члану 142 КЗ СРЈ уз кршење правила међународног права, а пасивни субјект, односно жртва кривичног дела је цивилно становништво. Мора постојати **блиска повезаност оружаног сукоба и оптуженикових радњи с тим сукобом**. У конкретном случају испуњен је овај услов имајући у виду да је извденим доказима у току поступка утврђено да је управо због постојећег оружаног сукоба оптужени Осман Османовић учествовао у испитивањима оштећених [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], лица српске националности из Брчког, које је било под контролом оружаних снага Републике Српске при чему је над оштећенима заједно са другим лицима вршио изнуђивање изјава на оклности распореда српских оружаних снага и наоружања којим располаже српска страна у сукобу, наношењем повреда телесног интегритета, застрашивањем и нарочито увредљивим и понижавајућим поступањем, на начин описан у изреци ове пресуде. Такође је утврђено да је оптужени вршио кривично-правне радње над оштећеним [REDACTED] [REDACTED] описане под тачком 3. изреке пресуде из разлога што је Радо Симић био цивилно лице српске народности, које је искључиво

због своје народне припадности, као и остали оштећени, био затворен у импровизованом логору у Горњем Рахићу, током трајања немеђународног оружаног сукоба на територији БиХ.

Оптужени Осман Османовић је у време извршења кривичног дела поступао у стању урачунљивости, обзиром да његова урачунљивост није доведена у сумњу било којим од доказа који су изведени у току овог кривичног поступка.

Утврђено је да је оптужени Осман Османовић поступао са директним умишљајем као саизвршилац, потпуности свестан да према грађанским лицима која не учествују непосредно у непријатељствима (██████ Миленко и ██████ Симић) и према припаднику оружаних снага које је онеспособљен за борбу у след лишења слободе (██████ ██████), заједно са другим припадницима хрватско-муслиманске стране у сукобу врши повреде телесног интегритета, застрашивање и нарочито увредљиво и понижавајуће поступање, на начин описан у изреци ове пресуде, прихватајући радње осталих саизвршилаца као своје, а што је и хтео, и то само из разлога што су оштећени били припадници српског народа, односно народа друге стране у оружаном сукобу.

Правном оценом утврђеног чињеничног стања, суд је нашао да су се у радњама оптуженог Османа Османовића стекла сва битна законска обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 Кривичног закона Савезне Републике Југославије у вези члана 22 Кривичног закона Савезне Републике Југославије.

Кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ подразумева да је учинилац предузео барем једну од инкримисаних радњи које су постављене у закону алтернативно, а поред тога, неопходно је и да се предузетим радњама крше правила међународног права. У конкретном случају утврђено је да је оптужени Осман Османовић прекршио наведене одредбе Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.8.1949. године и члана 3 став 1 тачка а и ц, као и члана 4 став 1 и 2 тачка а, е и х Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (протокол II).

Чланом 3 став 1 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године прописано је да ће у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од страна у сукобу бити дужна да примењује бар следеће одредбе, да ће се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе, или из којег било другог узрока, поступати у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању, или било коме другом сличном мерилу. У том циљу, забрањени су и забрањује се, у свако доба и на сваком месту, према горе наведеним лицима, између осталог повреде које се наносе

животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепости и мучења, као и повреде личног достојанства и нарочито увредљиви и понижавајући поступци.

Чланом 4 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (протокол II) прописано је да сва лица која не узимају директно учешће или лица која су престала да учествују у непријатељствима без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. У ставу 2 наведено је, не дирајући у начелни карактер напред наведених одредаба, следећа дела против лица поменутих у ставу 1 јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком месту под а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне, е) вређање људског достојанства, нарочито понижавајући и деградирајући поступак, х) претње извршењем било ког од горе поменутих дела.

Радње повређивања телесног интегритета оштећених [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], ближе описане у изреци пресуде, по оцени суда садрже све елементе кршења норми међународног хуманитарног права које дефинишу повреду телесног интегритета као напад на физички интегритет жртве уз наношење тешких телесних патњи и болова, без обзира на врсту и степен наношења телесне повреде.

Надаље, по оцени суда, приморавање оштећеног [REDACTED] [REDACTED] да пије урин и грубо вређање на националној основи погрдним обраћањем [REDACTED] [REDACTED] са „Чето“, уз снажно ударање шамара, садрже потребне елементе кршења норми међународног хуманитарног права које нечовечно поступање дефинишу као намерно дело или пропуст којим се наноси тешка душевна патња односно повреда или која представља озбиљан насртај на људско достојанство, а усмерена је против заштићених лица, јер ове радње представљају озбиљан насртај на људско достојанство.

Претња коју је оптужени Осман Османовић упутио оштећеном [REDACTED] [REDACTED] да ће га убити и да неће изаћи жив из логора током задавања удараца оштећеном и уперен пиштољ у потиљак оштећеног [REDACTED] [REDACTED] током испитивања, у оба случаја при постојању потпуне беспомоћности оштећених цивила који су били затворени у непријатељском логору, представљају застрашивање претњом убиством и такође представљају радњу кршења норми међународног хуманитарног права.

Такође, по оцени суда, наизменичним ударањем полицијским палицама, дрвеним палицама, деловима секире, рукама и ногама по читавом телу, оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од стране оптуженог Османа Османовић, Галиба Хацића и инспектора Мида и других НН лица до онесвешћивања, а затим поливањем водом и настављање испитивања и ударања оштећеног на описани начин, све то у више наврата и у периоду од више сати, од вечерњих часова па до 4 часа наредног дана, извршено је мучење оштећеног јер су оптужени Осман Османовић и остала наведена лица оваквим

поступањем створили код оштећеног озбиљан страх за своје живот у ситуацији његове потпуне беспомоћности и немогућности да се на било који начин заштити од оваквог понашања. Овако описаним радњама суд налази да су остварена обележја психичког мучења, као облик кршења норми међународног хуманитарног права које се у конкретном случају појављује као наношење психичких и физичких патњи код цивила у циљу њиховог застрашивања, при чему се ради о намерном чињењу, односно о радњи која је смишљена и којом се наноси тешка душевна патња.

Суд је све радње извршења кривичног дела предузете против оштећеног [REDACTED] [REDACTED] правно квалификовао као радње извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 Кривичног законика Савезне Републике Југославије, заједно са радњама предузетим против оштећених [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], а не као засебно кривично дело – ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 став 1 КЗ СРЈ, како је то оптуженом стављено на терет тачком 3 прецизиране оптужнице.

Приликом доношења овакве правне оцене, суд је најпре имао у виду околности под којима су кривично-правне радње описане у прецизираној оптужници извршене, јединство места и кратак временски период извршења оба дела описана у оптужници, као и околност да је понашање према свим оштећеним који су били испитивани и били затворени у импровизованом логору на Окрајцима било истоветно.

Надаље, суд је узео у обзир и несумњиву чињеницу да су оштећени изузев оштећеног [REDACTED] [REDACTED] били цивили и да је оштећени [REDACTED] [REDACTED], мада припадник Војске Републике Српске, није активно учествовао у борбеним дејствима, обзиром да је био возач санитетске службе, да приликом лишења слободе није био у униформи, већ у цивилном оделу, као и да је у сваком случају био лице онеспособљено за борбу услед лишења слободе, а што му омогућава статус заштићеног лица у смислу члана 3 IV Женевске конвенције. Коначно, суд је имо у виду да према одредбама Међународног хуманитарног права, присуство појединца нецивила унутар групе цивилног становништва не лишава ту групу цивилног карактера, већ је довољно да је она претежно цивилног карактера, као што је овде случај. Узимајући све напред наведено у обзир, суд је нашао да радње извршења кривичног дела предузете против оштећеног [REDACTED] [REDACTED] представљају саставни део кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, предузетог против осталих оштећених у овом кривичном предмету и да не постоји правни основ утемељен у домаћем закону као ни у одредбама Међународног хуманитарног права који би оправдао да се кривично-правне радње предузете против оштећеног [REDACTED] [REDACTED] правно квалификују као засебно кривично дело.

Стога је Оптужени Осман Османовић оглашен кривим за извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ.

Тачком 1. прецизиране оптужнице Тужилаштва за ратне злочине оптуженом Осману Османовићу је стављено на терет да је дана 06.05.1992. године, након што му је доведено цивилно лице оштећени [REDACTED] [REDACTED], претходно лишено слободе у свом путничком возилу на контролном пункту у Горњем Рахићу, отпочео испитивање овог лица за његова сазнања о активностима српских снага у ратним догађањима у Брчком, о његовом наводном учешћу у припремању истих, којом приликом му је од стране другог припадника исте стране у оружаном сукобу којој је припадао и окривљени прећено да ће му бити пресуђено ножем ако се утврди да је крив, након чега га је окривљени Осман Османовић без решења о задржавању, односно притварању, противзаконито затворио, тако што га је закључао и изашао из просторије, да би га сутрадан ујутру, дана 07.05.1992. године припадници исте стране у оружаном сукобу одвели у оближњи лимени објект са бетонском подлогом, без прозора, природне светлости, свежег ваздуха, воде и нужника, који је раније служио за сушење воћа и поврћа (комора), из које је, потом, у више наврата извођен на испитивање, физичко и психичко злостављање, као и на вађење из земље неексплодираних мина, са чим је окривљени Осман Османовић као један од главних иследника у логору био упознат

Из исказа сведока – оштећеног [REDACTED] [REDACTED] утврђено је да је оштећени након што је заустављен на пункту на улазу у Горњи Рахић одведен у неку канцеларију код Османа Османовића, који је и пре рата био инспектор полиције у Брчком, да га је Осман питао да ли припада некој странци, на шта је он одговорио да не припада, да је Осман Османовић њим обавио неформални разговор, да га је потом одвео у другу кућу, у просторију која се налази на спрату, у коју је након два-три минута ушао Галиб Хацић кога је од раније познавао из виђења из Брчког а за кога му је такође било познато да је био инспектор у полицији у Брчком, да му је Галиб Хацић тада у присуству Османа Османовића рекао: „Ти сликар, ако шта будеш крив, ово ће ти пресудити“, показујући на нож који је држао за каишем са леве стране и одмах изашао из просторије, а да је након краћег времена изашао и Осман Османовић и за собом закључао врата, а да му претходно није саопштио због чега га закључава, односно задржава ни да ли је осумњичен за неко кривично дело.

По налажењу суда, то што је оптужени Осман Османовић био присутан у просторији када је од стране другог присутног припадника исте стране у оружаном сукобу којој је припадао и окривљени односно Галиба Хацића, такође предратног инспектора полиције из Брчког, прећено оштећеном [REDACTED] [REDACTED] да ће му бити пресуђено ножем ако се утврди да је крив, не представља радњу извршења предметног кривичног дела оптуженог Османа Османовића нити се оптужени Осман Османовић може сматрати саизвршиоцем, обзиром да сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] ниједног тренутка не наводи да му је тада Осман Османовић лично упутио било какве претње или да је било каквом конклюдентном радњом исказао да се придружује претњи коју му је упутио Галиб Хацић. Одговорност за нечињење, као начин извршења кривичног дела постоји уколико лице има дужност да спречи неко

понашање, која дужност постоји код надређених лица у односу на своје подређене, а из исказа свих испитаних сведока припадника јавне и државне безбедности у Горњем Рахићу утврђено је да оптужени Осман Османовић није био надређени Галибу Хацићу, да су њих двојица у погледу свог службеног положаја били равноправни, да су пре рата били припадници службе јавне безбедности СУП Брчко, као инспектори криминалистичке полиције, а да су се у инкриминисаном периоду придружили припадницима службе државне безбедности и учествовали у испитивању лица српске националности.

Надаље, да би радња противзаконитог затварања представљала радњу извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, потребно је да се ова радња чини уз кршење неког од изричито пописаних правила међународног права из члана 3 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата и Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II). Одредбама члана 3 став 1 тачка 1 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата прописано је да у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од Страна у сукобу биће дужна да примењује бар следеће одредбе: према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, ране, лишења слободе, или из којег било другог узрока, поступаће се у свакој прилици, човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању, или коме било другом сличном мерицу, те да су у том циљу забрањени и у будуће се забрањују, у свако доба и на сваком месту, према горе наведеним лицима следећи поступци: а) повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убиства, осакаћења, свирепости и мучења; б) узимање талаца; ц) повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци; д) изрицање и извршавање казни без претходног суђења од стране редовно установљеног суда и пропраћеног свим судским гаранцијама које цивилизовани народи признају за неопходне. Одредбама члана 4 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II) прописано је да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. Она ће у свим приликама бити хумано третирана, без икакве дискриминације. Забрањено је наређивати да не сме бити преживелих. Оредбом става 2 истог члана прописано је да не дирајући у начелни карактер напред наведених одредаба, следећа дела против лица поменутих у ставу 1. јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком месту: (а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне; (б) колективне казне; (ц) узимање талаца; (д) акти тероризма; (е) вређање људског достојанства, нарочито понижавајући и деградирајући поступак, силовање, принудна проституција и сваки облик недоличног напада; (ф) ропство и трговина робљем у свим облицима; (г) пљачка; (х) претње извршењем било ког од горе поменутих дела.

Ако се има у виду да је на несумњива начин утврђено да је оптужени Осман Османовић након обављеног неформалног разговора са оштећеним [REDACTED] изашао из просторије и за собом закључао врата, а да је из исказа сведока [REDACTED] и [REDACTED] утврђено да оптужени Осман Османовић није био припадник Оперативне групе Државне безбедности Горњи Рахић, да он није био овлашћен да одлучује о томе ко ће бити задржан а ко пуштен на слободу, да није био овлашћен да одлучује о томе ко ће бити одведен и затворен у импровизовани логор на Окрајцима, да су оштећеног, према његовом казивању, након што је преноћио у овој просторији са још 4 лица српске националности, неки други полицајци одвели у тај логор, то се имајући у виду напред цитиране одредбе члана 3 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата и члана 4 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), сама радња закључавања оштећеног у просторији, а без иједног доказа да је оптужени на било који начин био овлашћен за одлучивање о његовом задржавању нити о одвођењу и затварању у импровизовани логор на Окрајцима, по оцени суда не може квалификовати као радња извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, јер није доказано да је оптужени уз ову радњу предузео и неку од радњи којом би прекршио било коју од напред наведених изричито прописаних одредаба међународног хуманитарног права.

Сходно наведеном, ни околност да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] према наводима прецизиране оптужнице након што је закључан у просторији од стране оптуженог Османа Османовића, наредног јутра дана 07.05.1992. године од стране припадника исте стране у оружаном сукобу одведен у оближњи лимени објект са бетонском подлогом, без прозора, природне светлости, свежег ваздуха, воде и нужника, који је раније служио за сушење воћа и поврћа (комора), из које је, потом, у више наврата извођен на испитивање, физичко и психичко злостављање, као и на вађење из земље неексплодираних граната, са чим је окривљени Осман Османовић као један од главних иследника у логору био упознат, не може се приписати у кривицу оптуженом Осману Османовићу, обзиром да по спроведеном доказном поступку, суд налази да нема доказа да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] након што је био закључан у просторији у коју су накнадно доведена још четири лица српске националности, наредног јутра по наредби Османа Османовића заједно са овим лицима спроведен у импровизовани затвор у Окрајцима, а ни доказа да је оптужени Осман Османовић био овлашћен и могао да доноси одлуке о затварању приведених лица у импровизовани затвор. Такође, ниједан од изведених доказа не потврђује наводе оптужнице да је оптужени Осман Османовић био један од главних иследника у логору, изузев исказа сведока [REDACTED] [REDACTED], који наводи сведока цењени у међусобној вези са исказима свих осталих испитаних сведока нису били прихваћени. Поред наведеног, ниједан сведок, осим већ поменутог [REDACTED] [REDACTED] није изјавио да је оптужени Осман Османовић имао било каква овлашћења у односу на овај импровизовани логор нити да је био надређени лицима која су вршила обезбеђење овог логора, па самим тим ни доказа да је могао утицати на поступање према затвореним лицима, а чињеница да је оптужени био обавештен о нехуманим условима у којима су се

затворена лица налазила, о физичком и психичком злостављању затворених лица која је чинио неко други и обавештеност о томе да су [REDACTED] [REDACTED] и друга лица српске националности била вођена на вађење из земље неексплодираних граната, сама по себи не представља саизвршилаштво у кривичном делу, будући да одговорност за нечињење, односно неспречавање као начин извршења кривичног дела постоји само уколико лице има дужност да спречи неко понашање, која дужност постоји код надређених лица у односу на своје подређене, за шта у конкретном случају нема доказа.

Исто важи и за део чињеничног описа тачке 1 прецизиране оптужнице којом се оптуженом Осману Османовићу ставља на терет да је у поменутој комору неутврђеног дана, у наведеном временском периоду, довео једног НН припадника исте стране у оружаном сукобу, који је оштећеног [REDACTED] [REDACTED], у присуству окривљеног ударио ногом обуеном у ципелу, у пределу колена.

Сведок – оштећени [REDACTED] [REDACTED] је у свом исказу датом пред Основним судом Брчко Дистрикта детаљно описао овај догађај, наводећи да је једном приликом док је био заточен у притворској јединици у Окрајцима, дошао Осман Османовић заједно са инспектором из Тузле чије име му није познато, а који га је ударио својом ногом обуеном у чизму у пределу ноге и над њим извршио лични претрес, којом приликом је он из џепа извадио новац с обзиром да ништа друго при себи није имао и да му је тај новац одмах и враћен. Том приликом инспектор из Тузле му није упућивао било какве псовке нити претње, као ни Осман Османовић. Из оваквог исказа сведока – оштећеног утврђује се да је оптужени Осман Османовић овом приликом само дошао заједно са инспектором из Тузле, а не да је тог инспектора довео у притворску јединицу и да је оптужени био присутан када је НН инспектор из Тузле оштећеног Павловића повредио на описани начин. Као и у претходна два случаја, суд налази да то што је оптужени Осман Османовић био присутан када је оштећени [REDACTED] [REDACTED] телесно повређен од стране другог присутног припадника исте стране у оружаном сукобу којој је припадао и окривљени - извесног инспектора из Тузле, не чини оптуженог Османа Османовића саизвршиоцем у кривичном делу, обзиром да сведок-оштећени [REDACTED] [REDACTED] ниједног тренутка не наводи да га је Осман Османовић лично телесно повредио нити да је било каквом вербалном или конклюдентном радњом исказао да се придружује радњи коју је према оштећеном предузео НН инспектор из Тузле. И у овом случају, суд сматра да на страни оптуженог Османа Османовића не постоји одговорност за нечињење односно неспречавање, обзиром да у чињеничном опису прецизиране оптужнице није наведено нити се може закључити да је оптужени Осман Османовић, раније инспектор криминалистичке полиције у Брчком, а у инкриминисаном периоду инспектор Станице јавне безбедности Брчко измештене у Горњем Рахићу, био надређени НН инспектору из Тузле, нити се то може утврдити на основу доказа изведених у току овог кривичног поступка.

Због свега напред наведеног, у изреци пресуде су изостављене радње извршења кривичног дела које се оптуженом стављају на терет да их је извршио у односу на

оштећеног [REDACTED] [REDACTED], као и наводи диспозитива измењене оптужнице да је оптужени био обавештен о условима и поступању других лица према оштећеном [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] у периоду у којем су били затворени у комори за сазревање воћа у импровизованом логору на Окрајцима код Горњег Рахића.

Обзиром на све наведено, изрека пресуде је уподобљена утврђеном чињеничном стању након спроведеног доказног поступка, а овим изменама није нарушен идентитет оптужбе и пресуде, нити је оптужница прекорачена.

Применом блажег закона по учиниоца, а што је Кривични закон СРЈ из 1993. године, суд је одлучујући о врсти и висини кривичне санкције оптуженом Осману Османовићу, а полазећи од опште сврхе изрицања кривичних санкција из члана 5 став 2 КЗ СРЈ и сврхе кажњавања из члана 33, ценио све околности прописане одредбама члана 41 КЗ СРЈ од којих зависи врста и висина кривичне санкције.

Као олакшавајуће околности на страни оптуженог Османа Османовића, суд је ценио да је оптужени раније није осуђиван, породичан је човек, ожењен, отац двоје пунолетне деце, пензионер, а цењен је и протек времена од извршења кривичног дела.

Као отежавајуће околности на страни оптуженог суд је ценио тежину извршеног кривичног дела, настале последице, наручиту упорност, да је кривично-правне радње вршио у континуитету према више лица и безобзирност коју је испољио приликом извршења кривичног дела према оштећенима, недужним и незаштићеним лицима, који ничим нису испровицирали оптуженог и његове саучеснике.

Полазећи од врсте и висине кривичне санкције за наведено кривично дело ценећи утврђене околности од значаја за врсту и висину кривичне санкције и количину криминалне активности оптуженог суд је оптуженог Османа Османовића осудио на казну затвора у трајању од 5 година, у коју казну се сходно одредби 50 КЗ СРЈ има урачунати и време проведено у притвору, почев од 24.11.2019. године, када је оптужени лишен слободе па надаље, обзиром да му је притвор након изрицања пресуде продужен, налазећи да се само оваквом врстом и висином кривичне санкције може остварити сврха кажњавања односно специјална и генерална превенција.

Одлука о висини судског паушала донета је сходно дужини и трајању овог кривичног поступка, као и личним и материјалним приликама оптуженог, а обзиром да суд није поседовао све податке за одлуку о трошковима кривичног поступка, иста ће бити донета накнадно посебним решењем.

Оштећена [REDACTED] [REDACTED], оштећени [REDACTED] [REDACTED] и оштећена [REDACTED] [REDACTED] су упућени на парницу ради остварења имовинско-правног захтева, обзиром да је оштећени [REDACTED] [REDACTED] изјавио да ће висину имовинско-правног захтева одредити накнадно у засебном поступку, а да су оштећена [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] истакле имовинско-правне захтеве чију висину нису одредиле. Оштећена [REDACTED] [REDACTED] није истакла имовинско-правни захтев.

Суд је одбио доказне предлоге браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу изведе доказ испитивањем у својству сведока: [REDACTED], власника возила у коме је затечен и лишен слободе [REDACTED] приликом лишења слободе, на околности поседа возила у мају 1992. године, те службеног разговора са Османом Османовићем који је обављен почетком јуна 1992. године у Врбању поред Жупање, [REDACTED] супруга [REDACTED] која је била жртва силовања, на околност поступања Османа Османовића у откривању и процесуирању тог злочина у периоду који је предмет оптужнице односно на околност професионалности оптуженог Османа Османовића, [REDACTED] на околности конфликта са [REDACTED] и улоге Османа Османовића у решавању тог конфликта и [REDACTED], бившег министра унутрашњих послова Федерације БиХ, на околности улоге [REDACTED] у убиству високог официра, високо рангираног официра МУП-а Босне и Херцеговине [REDACTED] и другим сазнањима о кредибилитету овог сведока, обзиром да њихово испитивање није предложено на чињенице и околности које су предмет доказивања у овом кривичном поступку, те суд налази да би позивање и испитивање ових сведока не би допринело бољем разјашњењу стања ствари, већ би само довело до непотребног одуговлачења овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу изведе доказ испитивањем у својству сведока [REDACTED], заменика тужиоца Брчко Дистрикта, шефа реферата за ратне злочине, који је поступао у предметима у којима су у својству сведока-оштећених испитани сада покојни [REDACTED] и [REDACTED], на околности да ли је сведоку [REDACTED] или било којем другом сведоку-оштећеном онемогућивано у току било ког од тих поступака да се изјашњава о окривљеном Осману Османовићу, затим уколико се неко од сведока или неко други изјашњавао о некаквим незаконитим радњама Османа Османовића у датом периоду, на околност да ли је по тим сазнањима предузимао било какве службене радње и да ли су те службене радње произвеле одређене последице, односно одлуке из надлежности тужилаштва и суда и на околност да ли је, уколико није предузимао било какву меру, а имао је сазнања да је Осман Османовић учинио некакво кривично дело, под утицајем некога или нечега поступао тако да није предузео било какву меру према њему, са разлога што се овај кривични поступак води по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије, на основу прикупљених доказа током спроведене истраге против оптуженог Османа Османовића, а рад Тужиоца за ратне злочине Брчко Дистрикта, односно разлози за поступање или непоступање тог државног органа стране државе, по оцени суда нису од утицаја на одлуку у овој кривичноправној ствари, па суд стога налази да се овај доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета показује као сувишан и да би позивање и испитивање наведеног сведока довело до непотребног одуговлачења овог кривичног поступка, а не би допринело бољем разјашњењу стања ствари.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку изведе доказ испитивањем у својству сведока страних дипломата и бивших високих представника ОХР-а у БиХ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], обзиром да је испитивање ових сведока предложено на околност сазнања и провера које су вршили за лица која су постављана на одређена места у Брчко Дистрикту, односно на околности њихових сазнања о квалитету личности, стручности и пореклу, бившем животу и учествовању Османа Османовића у ратним и поратним догађајима у БиХ и њихове процене да Осман Османовић спада у опште прихватљиве људе за све три стране за руководећа места приликом формирања Аутономне јединице Брчко Дистрикта у оквиру БиХ, обзиром да се у овом поступку утврђује кривица оптуженог Османа Османовића за кривично-правне радње наведене у оптужници које суд утврђује на основу достављених релевантних доказа, а не на основу процене извесних међународних фактора, те би позивање и испитивање ових лица, бивших представника ОХР-а у БиХ водило непотребном одуговлачењу овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку изведе доказ испитивањем у својству сведока [REDACTED] и [REDACTED] – инспектора за истраживање ратних злочина МУП-а Брчко Дистрикта, обзиром да њихово испитивање није предложено на чињенице и околности које су предмет доказивања у овом кривичном поступку, те суд налази да позивање и испитивање ових сведока не би допринело бољем разјашњењу стања ствари, већ би само довело до непотребног одуговлачења кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку изведе доказ испитивањем у својству сведока [REDACTED] и [REDACTED], који су 1992. године били заробљеници у затворској јединици у Окрајцима, будући да однос оптуженог Османа Османовића према овим лицима није предмет доказивања у овом кривичном поступку.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку изведе доказ испитивањем у својству сведока [REDACTED]. [REDACTED] будући да је лична процена квалитета личности и стручности оптуженог Османа Османовића од стране наведеног лица, без значаја за утврђивање релевантних чињеница у овом кривичном поступку.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу изведе доказ увидом у радну свеску А-5 формата са пет блокова, блокчића, за које оптужени тврди да је у њима уводио сваку своју активност са датумом и садржином радњи које је извршавао, достављено уз поднесак од 08.07.2020. године, обзиром да се ради о свесци и блоковима у којима је

исписана садржина графитном и хемијском оловком, највећим делом нечитљива и стога неразумљива, при чему није могуће проверити време сачињавања исписаних текстова, а услед чега по оцени овог суда ови докази нису подобни да служе као доказ чињеница које се утврђују у овом кривичном поступку и не могу се сматрати исправама у смислу члана 2 став 1 тачка 26 Закона о кривичном поступку.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се изврши увиђај на локалитету Окрајци-Маоча, где су се налазиле притворске јединице, односно логори, како их третира оптужница и делимична реконструкција на локалитету Окрајци, као и да се изврши увид у прегледну карту насељеног места Маоча, обзиром да су у овом кривичном поступку усвојени доказни предлози браниоца оптуженог и на главном претресу дана 27.07.2020. године, изведени су докази на околност утврђивања локалитета Окрајци и то извештај са фотодокументацијом фотографисања објекта у склопу комплекса власништво ЈП „Шумарство“ Горњи Рахић, такозвани Окрајци 11.05.2011. године – фотокопија у колору, извештај са фотодокументацијом о форензичком прегледу лица места догађаја од 19.08.2013. године, који садржи показивање лица места од стране оштећеног [REDACTED] [REDACTED], извештај „са фотодокументацијом фотографисања показивања лица места заробљавања и затварања лица“ оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 13.01.2014.године, снимак Googlee локалитета Окрајци, затим шири снимак локалитета Горњи Рахић са Googlee, који докази су по оцени суда довољни да се тачно и прецизно утврде све чињенице које се тичу самог локалитета Окрајци и изгледа и локације објекта на овом локалитету, тако да је вршење увиђаја на овом локалитету по оцени суда сувишно и довело би до непотребних трошкова и одуговлачења овог кривичног поступка. Вршење увиђаја на локалитету Маоча, као и увид у прегледну карту локалитета такође је по оцени суда сувишно, обзиром да ниједна радња извршења кривичног дела описана у оптужници није предузета на том локалитету, тако да чињенице вазане за овај локалитет нису предмет утврђивања у овом поступку.

Такође је одбијен и предлог за „делимичну реконструкцију на локалитету Окрајци“, најпре са разлога што Законик о кривичном поступку не предвиђа доказну радњу „делимична реконструкција догађаја“, предвиђа реконструкцију догађаја у смислу члану 137 ЗКП-а која се одвија тако што ће се поновити радње или ситуације у условима под којима се према изведеним доказима догађај одиграо, што је по оцени суда у конкретном случају немогуће извршити, обзиром да су се догађаји који су предмет овог поступка одиграли у ратним условима, да подразумевају радње као што су ударање рукама, ногама, пендреком, палицом по глави и телу, принуђивање оштећеног да пије мокраћу и ситуације попут вађења из земље неексплодираних граната, па је по оцени суда овакав доказни предлог искључиво усмерен на непотребно одуговлачење кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се изврши мултидисциплинарно вештачење по вештацима психологу, психијатру и офтамологу, ради провере способности перцепције оштећеног

■■■■■, обзиром да је овај сведок у три наврата испитан током овог кривичног поступка и то једном у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине и два пута на главном претресу и да способност његове перцепције по оцени суда ничим није доведена у сумњу, а такође је према наводима оштећеног и наводима одбране, испитиван и у кривичном поступку који је поводом догађаја из периода мај-јун 1992. године у импровизованом логору на Окрајцима вођен против оптужениг Галиба Хацића и др. пред Оснаовним судом Брчко дистрикта, а одређивање мултидисциплинарног вештачења би по оцени суда довело би до сувишних трошкова и непотребног одуговлачења овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се од Министарства одбране Босне и Херцеговине, Тужилаштва Босне и Херцеговине и Суда Босне и Херцеговине, који сваки из свог домена располаже са архивом из периода рата, затражи извештај о дану привођења оштећених из војне притворске јединице у Окрајцима или Маочу у притворску јединицу Општинског суда или Окружног суда у Тузли и извештај о евентуалном вођењу кривичних поступака против оштећених, као и извештај о месту и датуму размене односно пуштања на слободу оштећених, обзиром да нису достављени докази на основу којих би се поуздано могло закључити да ови документи постоје, а код до сад изведених доказа, прибављање ових доказа показује се као сувишно и без значаја за утврђивање одлучних чињеница и водило би непотребном одуговлачењу овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да од Министарства одбране Републике Српске затражи извод из евиденције припадника Војске Републике Српске за оштећене, да се од полицијских управа по месту пребивалишта затражи извод из казних и прекршајних евиденција за оштећене, да се од Полицијске управе Брчко Дистрикта затражи извод из казнене и прекршајне евиденције за сведока ■■■■■, да се од Министарства одбране Босне и Херцеговине затражи извештај из војне евиденције за ■■■■■ са посебним освртом на период 30.04.1992. па до Дејтонског споразума, да ли је и ако јесте у ком периоду био припадник војне полиције, да ли је као припадник војне полиције рањен у борбеним дејствима и у случају да је потврдно да је рањен, да се доставе извештаји о околностима рањавања, обзиром да се по оцени суда код до сада изведених доказа, прибављање наведених доказа показује као сувишно и без значаја за утврђивање одлучних чињеница, а водило би непотребном одуговлачењу овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку изврши увид у списе кривичних предмета Основног суда Брчко Дистрикта у којима су као сведоци-оштећени учествовали ■■■■■, ■■■■■ и ■■■■■, а за које је поднеском од 17.09.2020. године доставио судске и тужилачке ознаке кривичних предмета са именима окривљених и то:

1. Окривљени ██████████ ██████████ у предмету Основног суда Брчко дистрикта број 96 0 К 039065 12К (предмет тужилаштва Т 18 0 КТРЗ 0003098 10);

2. Окривљени ██████████ ██████████ у предмету Основног суда Брчко дистрикта број 96 0 К 039065 12К (предмет тужилаштва Т 18 0 КТРЗ 0003098 10);

3. Окривљени ██████████ ██████████ у предмету Тужилаштва Брчко Дистрикта број Т 18 0 КТРЗ 0004597 12 (без ознаке судског списка);

4. Окривљени ██████████ ██████████ у предмету Основног суда Брчко Дистрикта број 96 0 К 081922 14К (предмет тужилаштва Т 18 0 КТРЗ 0000480 14);

5. Окривљени ██████████ ██████████ у предмету Основног суда Брчко Дистрикта број 96 0 К 093473 16К (предмет тужилаштва број Т 18 0 КТРЗ 0008821 14);

6. ██████████ ██████████ у предмету Основног суда Брчко дистрикта број 96 0 К 081922 14К (предмет тужилаштва Т 18 0 КТРЗ 0000480 14),

обзиром да нису пружени докази да су наведени оштећени испитани у својству сведока у наведеним тужилачким и судским поступцима на околности и чињенице које су предмет утврђивања у овом кривичном поступку, нити су ови докази достављени суду.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу изврши увид у списе кривичних предмета Основног суда Брчко Дистрикта против Хацић Галиба број 96 0 К 020414 10К (предмет тужилаштва број КТ-РЗ 15/19), у предмету истог суда против Хоџић Нијаза са ознаком 96 0 К 020414 10К (предмет тужилаштва број КТ-РЗ 15/19), као сувишни, обзиром да је суд у доказном поступку већ извршио увид у записнике и транскрипте Основног суда Брчко Дистрикта у предмету број 96 0 К 020414 10К са главних претреса на којим су испитани у својству сведока оштећени ██████████ ██████████ и ██████████ ██████████, који су у међувремену преминули, а оштећени ██████████ ██████████ је испитан непосредно пред овим судом у два наврата на главном претресу и једном у истрази пред Тужилаштвом за ратне злочине. Такође и писани докази који су на предлог одбране изведени у овом кривичном поступку, а наиме напред наведени извештаји са фотодокументацијом о показивању лица места од стране оштећених ██████████ ██████████ и ██████████ ██████████ и извештај о форензичком прегледу лица места, које је бранилац доставио овом суду потичу из напред наведеног предмета Основног суда Брчко Дистрикта, па се прибављање и вршење увида у наведени предмет показује као сувишно, а такође би водило непотребном одуговлачењу овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку изврши увид у пресуду Основног суда у Брчком П 050837/12 од 26.06.2014. године који је предмет накнаде штете због повреде части и угледа новинским чланком и доказни предлог

браниоца из поднеска од 07.07.2020. године да се у доказном поступку емитију аудио запис и транскрипт са главног претреса из предмета Основног суда Брчко Дистрикта 96 О П 050837 12 П, обзиром да су ови доказни предлози по оцени суда без значаја значаја за утврђивање одлучних чињеница и њихово извођење би водило непотребном одуговлачењу овог кривичног поступка.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку емитију аудио запис интервјуа сведока [REDACTED] [REDACTED] новинару [REDACTED] [REDACTED] и два видео записа отвореног писма сведока [REDACTED] [REDACTED] листу „Дневни аваз“ – Сарајево – на околност кредибилитета наведеног сведока, обзиром да [REDACTED] [REDACTED] ове изјаве није дао у својству сведока пред надлежним државним органом нити су ове изјаве дате у складу са одредбама члана 95 и 96 Законика о кривичном поступку, те стога представљају незаконите доказе у смислу члана 84 став 1 у вези члана 16 став 1 ЗКП-а и не могу бити коришћене у кривичном поступку, а исказ [REDACTED] [REDACTED] цењен је у склопу свих осталих изведених доказа.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се на главном претресу у доказном поступку емитије ЦД који садржи прилог ТВ Брчко – изјаву оштећеног [REDACTED] [REDACTED] од 15.05.1992. године, обзиром да [REDACTED] [REDACTED] ову изјаву није дао у својству сведока пред надлежним органом нити је његова изјава дата у складу са одредбама члана 95 и 96 Законика о кривичном поступку, те стога представља незаконит доказ у смислу члана 84 став 1 у вези члана 16 став 1 ЗКП-а и не може бити коришћена у овом кривичном поступку.

Суд је одбио доказни предлог браниоца оптуженог Османа Османовића, адвоката Ђорђа Дозета да се да се на главном претресу у доказном поступку изврши увид у фотодокументацију транскрипта Основног суда Брчко Дистрикта БиХ у предмету 96 О К 020424 10 К (окривљени Хацић и Хоџић) од 30.03.2011. године и 26.04.2011. године – изјава сведока-оштећеног [REDACTED] [REDACTED] и да суд поново позове сведока-оштећеног и да му бранилац у унакрсном испитивању предочи наведени транскрипт, на околности као сувишан, обзиром да је овај сведок испитан непосредно на главном претресу пред овим судом, да су му постављана питања и предочавани остали докази предложени од стране Тужилаштва за ратне злочине и одбране, о којима се сведок детаљно изјашњавао, па би извођење ових доказа и поновно позивање и испитивање сведока – оштећеног [REDACTED] [REDACTED] по оцени суда само водило непотребном одуговлачењу овог кривичног поступка, а суд је исказ сведока – оштећеног [REDACTED] [REDACTED] ценио у склопу свих осталих изведених доказа.

Приликом доношења одлуке, суд је имао у виду и остале изведене доказе, али их није посебно образлагао, налазећи да нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој кривично-правној ствари.

Са свих наведених разлога донета је одлука као у изреци ове пресуде.

Записничар:
Јасминка Јовановић

Председник већа-судија:
Мирјана Илић

ПОУКА О ПРАВУ НА ЖАЛБУ:

Против ове пресуде дозвољена је
жалба Апелационом суду у Београду,
у року од 30 дана, од дана пријема
писменог отправка пресуде, а преко овог суда.